

2. A (165138) cn i pt

cn (161021), pt (4117).

a jasne.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

I. Spójnik (161 021) :

1. Spójnik współrzędny zespalający człony jednorodnie syntaktycznie (159 894) :

A. W funkcji łącznej (105 882) :

a. W stosunku łączności bezpośredniej wyrażającej się najczęściej wspólnotą podmiotu gramatycznego lub logicznego; i, oraz (71 212) :

α. Zespala człony jednorodnie syntaktycznie i formalnie (69 512) :

aa. Zespala składniki w obrębie wypowiedzenia pojedynczego (31 442) : ZapWar 1550 nr 2676 (26); MetrKor 37/4 (129); ListRzeż (5); LibLeg 11/158 (229); BierRaj 17v (5); PowUrb +2 (3); March¹ A (24); March¹Wiet Av (11); Niemáfłzi we mnie tłuťtości / Iednoć mię fkorá á kości. BierEz K3 (38); OpecŻyw 37 (144); OpecŻywSandR IIIv (4); OpecŻywList C (7); OpecŻywPrzedm C3 (5); OpecŻywSandP ktv (2); ForCnR B4v (32); PatKaz I 4v (17); flnfznye to bylo bofkyey wźzechmocnołzeczy y fyna bozego mądrołzeczy a ducha fzwyaťego łalkauołzeczy tą panną zachouacz wczyťtołzeczy PatKaz II 47 (18); PatKaz III 131 (87); Kámyłflek drobny á bárzo ołftry y kołacy. Murm 123; HistJóz B2 (20); BartBydg 10 (8); TarDuch [C4]v (12); Konikowe lićcie łtarte á z rozańą wodką przyłožone na głowę/ leczy bołenie głowy. FalZioł V 75v (2397); FalZiołUng V 119 (3); BielŻyw 44 (160); BielŻywGlab nlb 10 (16); nos zawiefłfy á iakoby v orła nadoł zakłęczony, był v Perłow w wielgiey wadze GlabGad N7 (211); March² D2v; MiechGlab 34 (64); BierRozm 24 (5); Siedm teź członkow w ktorich żywoth zależy człowieczy. Głowa/ płucza/ fercze/ wątroby/ żoładek z ielity/ á dwie nercze. KłosAlg A3v (13); KlerWes A2v; March³ V6v (18); WróbŻołt 85/10 (50); WróbŻołtGlab A2 (16); RejŁas 411; wydał go [Józefa] włrogie więzienia á zá flugę miedzy rodzay połtronny. RejPs 154v (297); ZapMaz VS 2/332v (4); ComCrac 12 (51); LibMal 1547/128 (105); RejRozpr kt (21); ConPiotr 33 (6); LudWieś B2 (10); SeklWyzn E (35); RejJóz P3 (31); SeklKat L3v (101); RejRozm 391; RejKup ł3v (95); RejKupSekl a6v (25); HistAl C6v (64); HistAlHUNG A2 (8); KromRozm I I4v (113); MurzHist kt (96); MurzNT Matth 1/6 (55); MurzNTSekl A2 (3); MurzOrt B (3); ná wyeczor yą [zgraję] pyęcyorgyem chlebá á dwymá rybámá [Chrystus] nákarcił. KromRozm II d3v (214); KromRozm III I4v (420); Zaźby nie lepiej to [niesprawiedliwość, niepoboźność, niewołę] wygnać a wykorzenić, aniź tak milczeniem a oczekiwaniem dopuścić się szyrzyć Diar 35 (145); DiarDop 110 (56); MrowPieś A3 (4); BielKom F3v (17); GliczKsiąź K6v (393); A on ieft łam Pan á Bog twoj LubPs M3; Ofobna á wielkiey pociechy pełaa modlitwá LubPs Q marg (791); GroicPorz p3 (162); SeklPieś 20v (6); Ano łnadź było lepiej pilnowáć motyki. Niźli Bogá y ludzi tu ná fwiecie błáźnić/ A onę fwięťą prawdę rozmáicie draźnić. A w pocie czołá fwego pracey fwey vżywáć/A iáko Pan rołkazał/ ták łie záchowywáć. RejWiz 161v (376); KrowObr 6v (69); fen ział Abrámá / y ftrách wielki á ćiemny przyszedł nań Leop Gen 15/12; Iáko/ á kiedyź to będzie? Leop 4.Esdr.4/33 (309); OrzList f3v (21); ten co pozywa ma dáć od fkaźnney łędziemu grołz á piłarzowi grołz. UstPraw C3 (101); LeszczRzecz A2 (17); Bowiem ći trzye połpołu/ iedne práwá máia/ Ze nalepłze kiedy ie naczęfłeiey bijáia. Orzech

Włofki á Ofiel/ y trzecia niewiałtá *RejFig Cc7 (11)*; *RejZwierz 8v (90)*; *WyprKr 35 (52)*; *Goski x3 (6)*; oftátnia nádzieiá náłzá w Pánie Bodze / á w mądrości Krolewłkiew / á w tey Exekucyey iełt *OrzRozm A3 (108)*; czyháli ná nie czáfu niefzczęćcia ich to iełt dnia trzynáłtego/ á miełiáćá dwunáłtego który iełt Adár *BibRadz Esth 16/18 (316)*; *BielKron 267v (1376)*; *GrzegRóżn A3 (25)*; *KochSat C2 (7)*; *KwiatKsiąż C3v (136)*; Nie bądź leśny/ Samopásny a próżnujący. *Mącz 52a (850)*; *MączLub nlb 14*; Wól á Zóná / łá przednieyłzé rzeczy w Gołpodárłtwie łtáteczného człowieká *OrzQuin P4 (97)*; *Prot D2v (3)*; *SarnUzn H5v (50)*; Mocz gęłty Ołowiáney bárwy/ á iákoby w połrzodku czarny/ Páráliz známionuie. *SienLek 27 (457)*; *SienLekAndr a3 (3)*; *LeouPrzep I4 (22)*; O práwieć żółty á chytry á ogniłthy záuwdy fie nam okaznie być ten niefláchetny łmok á ten łprzećiwnik náłz *RejAp 100 (1612)*; o thym rádzić/ gdzie á iáko pieneędzy dołtáć *GórnDworz P3v*; miłóść ná myłli/ ná łłuchu/ á ná widzenin záuwdy przełtawá *GórnDworz L1 (560)*; *GrzepGeom B3 (7)*; Brát twoy á pan moy vmárl iełth *HistRzym 32v (213)*; Dwudzyełtey łzoftey á oftátniey Niedzyele *RejPos 263v (7620)*; Słowá ty ktore ia powiádam wam/ łá duch á żywot. *RejPosWiecz² 95v (75)*; *RejPosWiecz³ 99 (12)*; *BiałKat 66 (84)*; *BielSat N4 (10)*; IAłnie Wielmożni Panowie/ á dobrodzieie moi Miłółciwi. *KwiatOpis A2 (18)*; *GrzegŚm A2v (30)*; *HistLan E3v (13)*; *KuczbKat 430 (46)*; Márnotrátcá á Skępiec z iednego domu idá. *RejZwierc Bv (2402)*; *RejZwiercTrzec [276]v (2)*; *BielSpr 27v (93)*; *KochMon 31 (2)*; *WujJud 33 (185)*; możemy bełpiećnie grzełzyć/ á o Pokutę nie bárzo fie fráłowáć. *WujJudConf 91 (95)*; *RejPosRozpr b3v (58)*; *RejPosWstaw [143³] (189)*; *BudBib Os 9/14 (223)*; *BudBibKaw A2v (16)*; *HistHel B (5)*; *MycPrz II. D2 (23)*; *Strum F4 (24)*; *WierKróc A3v (3)*; Kogo kiedy wino á biáległowy do vpadku nieuwiodłý? *BiałKaz K2v (19)*; głupi piáraz ztych dwu słowek Hypo á kriłin wćzynił iedno słowo Hypokriłin *BudNT b4 (41)*; *StryjWjaz A4v*; Skąd oto obáćzyć możełz/ iż nie ieden a tenże łpołob iełt zbáwienia *CzechRozm 173 (634)*; *Paprpán Hh5v (30)*; *KarnNap A3 (27)*; *ModrzBaz 43 (631)*; wćzonych á zbożnych łndži łwiádectwy nie godži fie gárdzić. *ModrzBazBud V (16)*; *ModrzBazStryj IIv*; *SkarJedn 61 (153)*; *KochOdpr C3 (2)*; *Oczko 43v (205)*; *KochPs 186 (24)*; *SkarŻyw 582 (593)*; *ZapKóścier 2 (125)*; *KochTr 5 (11)*; *StryjKron 737 (137)*; *CzechEp 129 (213)*; *CzechEpPORz xx (4)*; *NiemObr 79 (42)*; *KochEpit A4*; FRáłzká/ á doktór/ to łá dwie rzeczy przećiwné *KochFr 111 (10)*; *GórnRozm K4 (83)*; *KlonŻal A4 (6)*; *KochDz 104*; SObie łpiéwám á Muzom *KochMuza 25*; *KochSz C3v (5)*; *KochWz 139*; Ieden á dwá y trzye wiele/ Niechay będą przyyáćiele *KochMRot A4 (2)*; *ReszPrz 35 (27)*; *ReszHoz 121 (14)*; *ReszList 142 (22)*; *WerGość 219 (70)*; *WerKaz 275 (20)*; *WerKazPapr 274*; *WisznTr 8 (12)*; *BielSen 9*; *BielSjem 28 (7)*; *KochPam 86 (4)*; *KochPieś 21 (14)*; *KochSob 68 (6)*; *PudłFr 67 (4)*; *ArtKanc O16v (154)*; *BielRozm 9 (4)*; *KmitaPsal Av*; zairzi włzedi co zapowinowactwo á łktoremi Domi maia *Paprup Gv (50)*; *KochProp 7 (3)*; *KochFr 27 (18)*; *KochWrJan 17 (2)*; *ZawJeft 42 (5)*; *ActReg 173 (86)*; *Calep 255b (33)*; Lákomłstwo niełpráwiedliwołci mátká/ á włzego złego przyczyná. *GostGosp 2 (101)*; *GostGospSieb x2v (13)*; *GrochKal 2 (3)*; *Phil C2 (20)*; *GórnTroas 43 (19)*; *KochCn B3 (7)*; *KochCz A4v*; *KochCzJan A2v*; *KochPij C (5)*; *GrabowSet C4v (52)*; *MWilkHist C3 (8)*; *OrzJan 37 (21)*; *KochAp 11*; STára łkárgá/ á próżná/ ná łmierć fie żáłowáć *KochFrag 50 (8)*; *KochFragJan 4*; ná łiedm częłści/ iáko widziłz/ krotko á wężłowáto iełt rozdzielona. *LatHar 6 (176)*; *WyprPl C3*; *KołakCath A3v (11)*; *KołakCathOkuń A2 (3)*; *KołakSzczęł Cv (15)*; *RybGęłli Bv (8)*; *WujNT Ccccc (235)*; *WysKaz 9 (18)*; *JanNKar A2v (8)*; *JanNKarGórn D3v (5)*;

JanNKarKoch E; Pánu Bogu zá ofiárę Spráwiedliwóści/ A Oyczyźnie ná popráwę rządu dobrego. *SarnStat* 1305 (428); *SiebRozmysl* L2 (19); *WitoslLut* A5; *GrabPospR* N2v (7); *KlonKr* A4v (4); *KmitaSpit* C3v (4); *PowodPr* 34 (112); *SkarKaz* 120a (116); *VotSzl* Ev (35); *CiekPotr* 26 (11); *CzahTr* E2 (22); *GoslCast* 49 (31); *PaxLiz* D4v (4); *SkarKazSej* 701a (33); *KlonFlis* C2v (5); *SapEpit* A2v (2); *KlonWor* 12 (9); *PudlDydo* A4 (2); *RybWit* Av; *ZbylPrzyg* B (4).

Połączenia: »a czasem i; a czasem też i« (5 : 3): *RejWiz* 10v; [*bogactwo*] może być pobożne y pobożnie nábyte s cudzich kráin/ á czáfem y s pogánłkich *RejAp* 152 (2); *GórnDworz* Ee7v; *RejPos* 314v; *RejZwierc* 17; miałem też przed oczymá wftykie przekłády Nowego Teftámentu Polłkie/ Krákówłki/ Brzełki/ Niešwieszki/ Budnego y Czechowicow/ á czáfem też y Czefki *WujNT* 21 *przedm* (2).

»a i« (11): *BierRaj* 20; Czo działáls ferce zimné a ij zatwardzialé? *OpecŻyw* 19v; *BierRozm* 13; *RejPs* 139 (2); *RejKup* Bb; *RejAp* 171; *RejPos* 350 (2); *CzechRozm* 40; *GórnTroas* 60.

»a jeszcze ktemu« (7): *RejAp* 26; *GórnDworz* P2 (2); *RejPos* 235 (3); tedy łie to v niego zá połmiech á iefzczę ktemu zá iákąš przykrą przyłáde zda. *RejZwierc* 99v.

»a ktemu« (97): *OpecŻyw* 15v; *MetrKor* 57/120; *FalZioł* I 110c (11); *GlabGad* Mv; *LibLeg* 10/97; *RejRozpr* I; *RejKup* v4v (3); *KromRozm II* p4v; *GroicPorz* v3v; Więc gdy Iáłiek doroście á ktemu Hánušká/ To wełnę by z báraná drą s páná tátušká. *RejWiz* 57 (3); *RejZwierc* 107v (2); *OrzRozm* P3v; *BibRadz Dan arg* (3); *BielKron* 139v; *OrzQuin* H (3); *SienLek* 21 (3); *RejAp* 138; *GórnDworz* Aa; *RejPos* 152 (12); *RejZwierc* 231a (3); [*dzieci*] dowćipne we włzey mądrości/ y vmieiętne/ á (ktemu) rozumne [*et doctos*] *BudBib Dan* 1/4 (6); *WierKróc* Av; *BudNT* Ff8v; *CzechRozm* 239v; *PaprPan* F2v; *Mos et lex* [...] Zwyczáy dobry á ktemu pobożna vftáwá *ModrzBaz* 5 (2); *StryjKron* 180; *CzechEp* 109 (5); *GórnRozm* H4v; *WerGośc* 224; *KochPieš* 1; *PudlFr* 78; *ArtKanc* I11 (2); *GostGosp* 112; *LatHar* 348; *WujNT* 24 *przedm* (5); *SarnStat* 1013 (7); *KlonKr* A2v; *PowodPr* 73 (2); *VotSzl* B2; *SkarKazSej* 699b.

»a ktemu i« (6); *SienLek* 9; *RejPosWiecz*² 94v; ty orle zgiń zgroznemi łkrzydły twemi / y z złościwem twym pierzem/ z głowámi złemi/ łpáznokty nagorłzemi/ á ktemu y łtym twoim nieużytecznym ciálem. *BudBib* 4.*Esdr* 11/45; *CzechRozm* 32v; *CzechEp* 188; *SarnStat* 1174.

»a ktemu też« (3); *BierEz* Q2; *FalZioł* I 135a; IEden mowil iż máło/ żydow á káplánow/ A ktemu też łłáchćicow *RejFig* Ddv.

»a nadto« (19): trzeba poznać łwe grzechy: káiác łie ich/ ony wyznáwác/ [...] wyznác wiárę łwá/ y od łwiátá [...] odłęczýć łie: á nád to łumnienie mieć dobre przed Bogiem *CzechRozm* 259 (10); *CzechEp* 328 (7); *NiemObr* 36; *CzahTr* C4.

»a na koniec; a na koniec i« (62 : 20): *KromRozm I* K2v; *KromRozm II* c3 (3); *KrowObr* 28v (20); *BibRadz II* 120d; *OrzQuin* V 4; *SienLek* 1v; cztery potráwy wyliczá/ Smierć/ Płacz/ Nárzekánie/ Głod/ á nákoniec ogień wieczny. *RejAp* 149v (2); *RejPos* 266v (16); *GrzegŠm* 24; *RejZwierc* 258v (2); Inłze záš ludzi/ á ná koniec y niektore z ludu łwego *CzechRozm* 114 (9); *ActReg* 161; *LatHar* 679 (21); *WujNT* 520 (2); *SkarKazSej* 698b.

»a na ostatek; a na ostatek i« (11 : 2): *KrowObr* 242 (5); *RejPos* 311v (2); mógl niebem/ piekłem/ [...] łwiátem/ łziemiá/ á ná ołtátek y Sákrámentámi wedle łwéy myłli/ rządzíc *BiałKat* 323v; z łwięty

Báfiliiufem/ Grzegorzem Niffieńskim/ Grzegorzem Názyánńskim Chrysoftomem/ Athánáfiufzem/ Cyrillufem/ Anáftáfiufem/ á náoftátek ze wzyftkiemi Oycy świętymi [...] trzymać mamy. *WujJud* 51v (2); *NiemObr* 179 (2); *SiebRozmyśl* H2v.

»a nawet i« (6): moglićby tu y z ftarych y nowych Doktorow to pokázác/ á nawet y lámých Papięskich popow *CzechRozm* 252v (2); *CzechEp* 288 (4).

»a przytym; a przytym i; a przytym też« (32 : 6 : 2): *RejPs* 60; *MurzHist* H3; Wyznánie dobrodzyeyftwá Páńłkyego/ á przytym dzyękowánie *LubPs* D4v marg (4); *RejZwierz* 48v; *WyprKr* 34v (2); Sądu Bożego przeciwko łwym przeciwnikom prágnie/ a przytym y Kroleftwá ktore mu było obiecano. *BibRadz Ps* 7 arg (2); *Cerdo* [...] Gárbars/ Białskornik/ á przitym też każdy rzemieśnik ręczny bywa rzeczón. *Mącz* 48c (2); *OrzQuin* Y3v; *HistRzym* 91v; *RejPos* 135 (8); *RejPosWiecz*² 95v; *RejZwierz* 59v; *ModrzBaz* 127; *StryjKron* 86; *KochWr* 29; *ActReg* 17; *WujNT* 615 (3); *WysKaz* 1; *JanNKar* D4 (2); *GrabPospR* N2; *PowodPr* 67; *VotSzl* B4v; *CiekPotr* 68; *SzarzRyt*/Szarz nlb 2.

»a snadź i; a snadź jeszcze i; a snadź też i« (9 : 1 : 1): Aza nye pełno w was pychy/ łákomftwá/ obzárftwá/ piyáńftwá/ obłudnołci/ zazdrołci/ nyenawifci/ nyemiłofyerdzya/ á fnadź y nyedowyrftwá y włfelákyey złóci á łotroftwá? *KromRozm I* C3; wyele bogoboynych á proftych ludzi/ á fnadź też y tych/ ktorzy fye zá mądre y vczone máyá *KromRozm II* av (2); żeby jem wolno bez nas trzeciego stanu w RP sejmować a snadź jeszcze i porządek jaki nowy stanowić. *DiarDop* 111 (2); *LubPs* B; *RejWiz* 25; *RejZwierz* 49v; *BielKron* 354; *RejAp* 115v; *RejZwierz* 93v.

»a społu i«: przyłfli do niego Zydowie z Anthyochiey/ á łpołu y Grekowie *Leop* 2. *Mach* 4/36.

»a także; a takież; a też« (22 : 23 : 9): *MetrKor* 40/823; *PatKaz III* 142v; *BielŻyw* nlb 6; *RejPs* 192v (4); vftaviąmy z przizvolieniem panow y Pralatow dvchownich a takiez łtanv łwieczłkiego a połlow ziemłkich *ComCrac* 20; *RejJóz I*; *ZapWar* 1548 nr 2668; *KromRozm I* N3; *MurzHist* V3; Nienabywáicie łobie ani złota/ ani łrebra/ ani miedzi wpały wałze ani mantići na drogę a także ani dwu łukien/ ani bótów [*Non peram in via neque duas tunicas*] *MurzNT Matth* 10/10 (2); *KrowObr* 23 (2); *RejZwierz* A3; [wyspy] przezwáli niezczęłliwé/ iż łie im nie dobrze wodziłó/ á theż máłe y niepożyteczne. *BielKron* 445v (2); *OrzQuin* L2v; *SarnUzn* E7v (3); *SienLek* 115v (7); *RejAp* 161v; *RejPos* 5v (7); *BudBib* 1.Esdr 3/7 (2); *BudNT* a2; *ModrzBaz* 115; *WujNT* 51; *SarnStat* 452 (10); *PowodPr* 57.

»a także i; a takież i; a takie i; a także też i; a takiż też« (16 : 9 : 2 : 1 : 1): *OpecŻyw* 40; przez prozby włłęgo zboru krzefcyanskiego tobie połwięconego y łwiętych przebranych twoich a takie y matki twoiey *RejPs* 69 (5); *RejRozpr kt*; Ten jłczie milčczec nieračzy A takiez y owy drudzj *RejKup* Vv; *KrowObr* 29v (2); W ten dzień gdy ofiárowác będzićie/ iedźcie/ á także y názáiutrz [*et in crastino*] *BibRadz Lev* 19/6 (3); *SarnUzn* H2v; *RejAp* 92v; *RejPos* 163v (6); odnowionego żywotá łkutki/ łpráwy/ á połtępki/ á także theż y łtárego człówieká vczynki/ dołyc dołtátecznie łá opifáne *RejPosWiecz*² 94; *RejZwierz* 30v (3); *BudBib Eccle* 1/11; Od okázowánia, pro hac vice tantúm, máią bydź wolni Dworzánie [...] A tákiż téż żołniérze *SarnStat* 128 (3).

»a tudzież; a tudzież i« (2 : 1): *ForCnR* D4; Gdiż melankolia czyni grubołć rozumu á tudzież y łzalonołć. *GlabGad* O4; Przyidźie Woyt z łáwicą łwá/ á tudziefz zá nimi/ Kát ogniem vzbroyony *KlonWor* 38.

»a zarazem i«: Chrześcijanin [...] od Pána Chrystuśa iest názwany: á zarázem y od krzyżá ktorým fię żegna/ y od krztu *WujNT* 445.

»między ... a« (441): *MetrKor* 26/62 (13); *PatKaz I* 12; *PatKaz III* 93 (2); *Murm* 46; *FalZioł* V 59 (7); *BielŻyw* 13(6); *GlabGad* N2 (2); *MiechGlab* 26; *ZapWar* 1536 nr 2493 (2); *LibLeg* 6/114v (24); *RejPs* 150v (3); *ComCrac* 19v; *HistAl* A3v; *KromRozm I* D4v (5); *KromRozm II* b4 (7); co zá roznicá myędzy fwyęthym a zmázánym/ á myędzy czyłtym á nyeczyłtym/ vkażá im. *KromRozm III* K4 (5); *GliczKsiąż* G3v (5); *LubPs* Z2 (3); *GroicPorz* h4; *KrowObr* C2 (19); *RejWiz* 154; *Leop Mal* 3/13 (2); *OrzList* g4; *OrzRozm* G3v (6); *BibRadz Num* 30/17 (4); Morze miedzy Angliá á Hiberniá zázwdy niełpokoyne *BielKron* 277 (105); *Mącz* 209d (23); *OrzQuin* Yv (7); *SarnUzn* B5v (2); *LeopPrzep* D4v (2); *RejAp* 112v (2); *GórnDworz* D8 (7); *GrzepGeom* Q2; *HistRzym* 107; *RejPos* 101v; *KwiatOpis* A4 (6); *KuczbKat* 270; *RejZwierc* 126v; *BielSpr* 46 (4); *WujJud* 248v (2); *RejPosRozpr* c3 (3); *RejPosWstaw* [143⁴]; *BudBib* 4.Esdr 7/8 (7); *BiałKaz* A4v; *BudNT* b2v (2); *CzechRozm* 18v (11); *ModrzBaz* 46 (7); *ZapKościer* 1v (14); *StryjKron* 105 (7); *CzechEp* 32 (13); *CzechEpPORz* xx4; *KochJez* B3v; Iálna dyłtynctia/ między żywotem/ á żywotem/ iáko y między oycem á fynem. *NiemObr* 109 (4); *ReszPrz* 28 (8); *WerGośc* 258 (2); *ArtKanc* A11v (3); *PapUp* L2; *ActReg* 61 (4); *Calep* 554a (3); *Phil* O4 (2); *GórnTroas* 62 (2); *OrzJan* 28 (3); *WysKaz* 15 (3); *WujNT* 302 marg (16); *JanNKarKoch* G2 (3); *SarnStat* 111 (20); *SiebRozmyśl* Kv; *PowodPr* 51 (4); Długo mi fię bo tá háńbá marna Miedzy zęębami á wárgami tłukłá. *CiekPotr* 70 (2).

»między ... a między« (203): *OpecŻyw* 9 (2); *ZapWar* 1523 nr 2312 (7); *ForCnR* D4v; barwę ma frzodkiem miedzy rumianością a miedzi bladofciá *FalZioł* I 108b (12); *BielŻyw* 119; *MiechGlab* 16; *LibLeg* 6/114v (10); *RejPs* 152; *ComCrac* 15; *LibMal* 1543/70 (4); *HistAl* M3v; *GliczKsiąż* L; *GroicPorz* nv; *OrzRozm* S2; Y wspomnię ná przymierze fwe/ ktore iest miedzy mná á miedzy wámi/ y miedzy káżdą dużá żywiáçą w cíele *BibRadz Gen* 9/15 (6); *BielKron* 2 (19); *Mącz* 209d (36); *SarnUzn* E6v (5); *SienLek* 179 (5); *RejAp* 95 (5); *GórnDworz* G7; *HistRzym* 93; *RejPos* 19v (23); *KuczbKat* 425; *RejZwierc* 91v (7); *BudBib Ez* 4/3 (6); *Strum* I3v (2); *BiałKaz* M; *BudNT* Ff8v; *CzechRozm* 93 (2); *ModrzBaz* 142v (7); *KochPs* 123; *SkarŻyw* 195; Stal się kup miedzy Vtciwym Brofzkiem Kurkiem a miedzy Grzegorzem Iezewłkim *ZapKościer* 2v (9); *StryjKron* 308; *CzechEp* 168 (2); *KochWr* 30; *WujNT* 72 (7); *SarnStat* 113 (7).

ab. Spójnik a zespala wyrażenia liczebnikowe (166) :

W liczebnikach głównych lub porządkowych (86) : *PatKaz I* 16v; Plinius we trzydziętych á w piątych kxięgach piłze *FalZioł* I 139c (2); Poczet drabow Alexandrowych był trzy łta, á trzi tyłiáçe krom pachołkow. *BielŻyw* 164 (4); *LibLeg* 11/155; *HistAl* M3, *MurzHist* R; *MurzNT* 123v; GOrące Práwo [...] trwa cztery á dwádziefciá godzin. *GroicPorz* m4; KROL Daryuś fpráwił wielką wieczérzá ná włlyfthkie domowe fluzebniki fwoie [...] y na przelożone pod łobá/ od Indyey áż do Morzyńfkiey ziemie/ łtho y liedm á dwádziefciá Prowinciy *Leop* 3.Esdr 3/2 (8); *BibRadz* 2. [4.] *Reg* 15/1 (5); *BielKron* 4v (17); Centumviri pluraliter, Sto á pięć łędziow w Rzymie [...] było ich łto á pięć/ aczkolwiek dla krótkości tylko łto bywa włpominano. *Mącz* 47d (9); *RejAp* 183 (17); *SienLek* 110v; *BudBib Ez* 45/12; *ModrzBaz* 80 (2); *ZapKościer* 2; Metreta – Rozmiar włobie maiáçi trzidzełci a łzełcz garnci. *Calep* 659b (3); *WyprPl* B3v; *WujNT Apoc* 5/14 (4); dzieci przed cztérzmi á dwudzięłtá

lat, nie mogą dóbr oddalić przez przyzwolenia przyaciół. *SarnStat* 584 (3); *KlonKr* C4; tedyby nie wyfzło iedno trzy kroć fto tyśięcy á dzieśięć tyśięcy złotych. *VotSzl* E4.

W liczebnikach dystrybutywnych (typ: po dwa, po trzy ..., co dwa, co trzy ...) (74): *FalZioł* V 77; wefzło do Noego w Korab/ dwoie á dwoie [*bina et bina*]/ ze wfzelkiego ciáá w ktorym był duch ożywiájący. *Leop Gen* 7/15 (5); *UstPraw* A3v (2); każdego roku przelępnego/ To yeft czwartego á czwartego roku miáiącá [!] Lutego. *Mącz* 31c; Decimare legionem, Od dzieiájący á dzieiájący głowę yednę wyyác albo dzieiáją głowę na fmięć zdác. *Mącz* 79b; Quaterni, Quaternae, Quaterna, Czterzey á czterzey/ po czterech *Mącz* 339d; Trini distributivum, Trzey á trzey. *Mącz* 465b (42); Figurá co iá zowá *Romboides*, która dwie á dwie ftronie náprzećiwko fobie ma równé *GrzepGeom* F4 (16); Pan Chriřtus dwu á dwu Zwolennikow pořłał przed fobá *WujJud* 161; *WerGořc* 269; Bini – Dwa a dwa. *Calep* 131b; Deni – Dzieiiec a dzieiiec. *Calep* 305b; *LVřtratio* wfzytkich dochodów Koronnych/ w pięć á w pięć lat záwřdy ma bydź czyniona *SarnStat* 101 (4).

W dystrybutywnych przysłówkach liczebnych (6) : Solennis [...] Roczny/ vroczyřti/ co zwááczzá w rok á w rok bywa trzimano y obchodzono. *Mącz* 398d; Turmatim adverbium, Po hufcu á po hufcu/ yeden poczet zá drugim. *Mącz* 470b; Vicibus idem, Vicicus annorum, W rok á w rok/ álbo yeden rok zá drugim. *Mącz* 493b (6).

bb. *Zespala współrzędne wypowiedzenia składowe* (37 904) : *ZapWar* 1550 nr 2655 (24); *MetrKor* 26/62 (63); *ListRzeź* (5); *BierRaj* 18v (38); *PowUrb* +4 (6); *March*¹ A2v (10); *March*¹ *Wiet* Av; *BierEz* K (440); Potym poydziecie na wflytek fwiat/ a káżätz Ewanielijá moię będziecie krzcitz. *OpecŻyw* 173 (482); *OpecŻywList* C (6); *OpecŻywPrzedm* C3 (6); *OpecŻywSandP* ktv; *ForCnR* A2v (49); *ForCnRWiet* Av; *PatKaz I* 18 (18); *PatKaz II* 28v (47); *PatKaz III* 98v (81); *HistJóz* Av (104); *KlerPow* 3; *TarDuch* A6 (76); *FalZioł I* 116a (2387); *FalZiołSpicz* V 120; *FalZiołUng* V 119v (2); drudzi powiadaia, że Alexander był wořminafcie leciech gdy poczáz krolowác, á krolowáz XVII. lat, á walczył VII. lat. á VIII. w pokoiu był, á dwie lecie po fwiecie chodził *BielŻyw* 164 (222); *BielŻywGlab nlb* 13 (8); otrokom zbytnie fwadziebnym pořpolicie wfłofi opadaia, á řyfi bywaiá *GlabGad* B2 (41); řiádz/ á vtzyń mi řprawiedliwoć *March*² D4 (10); *MiechGlab* 62 (41); *BierRozm* 23 (14); *KłosAlg* G2 (29); [nielza inaczej, jedno Bogu podziękować] Ze iey miłe rodzice/ bárzo wniewy poćieřly A iż zá iey młodoći řtym řłczęćim pořpieřly. *KlerWes* Av (3); kthory człowyek bandzye przyřzyagal trzy kroc za zlodzeymy a po czwarthe by chczał Tedymv nye mayá dopuřczycz *LibLeg* 6/115v (207); *March*³ V8v (4); *WróbŻořt* 67/2 (307); *WróbŻořtGlab* A4v; *RejŁas* 411 (2); wiele kroć widáli mořnoć iego y řlycháli głos iego á vznáwáli křobie wielką przychyłnoć iego. *RejPs* 117 (672); *ComCrac* 11v (24); *LibMal* 1543/61 (95); Boć káżdego gryzie řwoy mol A nikt niezwie kiedy piřnie *RejRozpr* E4 (50); *ConPiotr* 30 (3); *LudWieř* A3 (5); *SeklWyzn* a4 (35); *RejJóz* B3v (176); *SeklKat* T3v (124); *RejRozm* 393 (14); Spał/ a napiecz nogy wfłóžil *RejKup* cc4 (304); *RejKupSekl* a5v (4); zebráli fie wfzyřcy Macedonowie zbroini á mowia/ iż iefliby was nie widzieli my wfzyřcy poginiemy od ręku ich. *HistAl* N3 (276); *HistAlHUNG* A4 (2); *KromRozm I* E2v (98); *MurzHist* H4v (38); *MurzHistSekl* ktv; *MurzNT* 21 (56); *MurzOrt* B; *KromRozm II* 12v (143); *KromRozm III* E (172); *Diar* 32 (65); *DiarDop* 102 (27); *BielKom* B7v (43); *GliczKřiaź* A3 (240); ludzye vporni [...] Iuź fie byli ták řrodze řnadź ná to vdáli/ By řprofná pářłczęką řwá nas nędzne poźarli/ A tu pámyátkę

náflę áby wycężnye łtarli *LubPs* cc4v (973); *GroicPorz* e3 (96); *GroicPorzRej* C3v (3); *SeklPieś* 31v (3); *KrowObr* 242v (185); Bochmy nie ták łtworzeni bychmy iedno źarli/ A otkawfy brzuch młotem iáko łwinie márl. *RejWiz* 30 (610); I niechay teź wynidzie ogień z mężow Sychemłkich/ y z miálteczká Mello/ á łpal Abimelechá. *Leop Iudic* 9/20; A gdy vflyłłá Achab te mowy/ rozdárł ná łobie odzienie/ á oblokł fie we włofieniec/ y pościł/ á łpal ná worze/ y chodził zwieliwłfy głowę. *Leop 3.Reg* 21/27 (1419); *OrzList* b4v (29); *UstPraw* C (67); *KochZuz* A2 (12); *LeszczRzecz* A5v (10); *RejFig* Cc8 (35); *RejZwierz* 64v (185); *Goski* A3v (10); *OrzRozm* K3v (84); *BibRadz 4.Esdr* 9/17 (2617); Rzekł Iakob [*do synów*]/ iuź iáko fie wam podoba czyńcie/ iedźcie á kuńcie dobrego zboża/ á pieniádze pirwłze weźmicie/ á łtarostí podárucyie *BielKron* 17v (1787); *GrzegRóżn* Ov (45); Rogati to Syllogizm/ á trudno ij zbadać *KochSat* Bv (20); *KochZg* Bv (12); *KwiatKsiąź* N4 (36); *Mącz* 97b (245); Zginiełz/ iefli zá inymi póydziełz/ á iefli Królá od Káplaná odłaczyłz. *OrzQuin* V4v (82); *Prot* B4v (34); *ProtBaz* E2; *SarnUzn* F8 (36); *SienLek* 42 (1456); *SienLekAndr* a3v; *LeovPrzep* H4v (8); *RejAp* 146v (1046); naydzie drugiego/ ktory wygoliwłfy á wyłmuknąwłfy łobie czuprinę/ iuź zániedba y zápomni włzytkiego inego. *GórnDworz* L8 (381); *GrzepGeom* O4v (15); *HistRzym* 38 (612); *RejPos* 22v (5192); *RejPosWiecz*² 90v (42); *RejPosWiecz*³ 96 (17); *BiałKat* 291 (93); Swá cńotliwą małżonkę/ zhánbiwłfy porzuci/ A do iney niecnoty obroći łwe chući. *BielSat* I4v (27); *KwiatOpis* C4 (3); *GrzegŚm* 5 (54); tálz młza połzeptem iáko y łpiewána/ A tálz złość iáwna co teź y w łercu łchowána. *HistLan* B4 (65); Iákoź bez Káznodzieie łłuchác będą? á iáko ci kázác będą/ iefli połłáni niebędą? *KuczbKat* 1 (116); *RejZwierc* 224v (1487); ták vczyń/ zábijefz włzyłtki drogi w koło z dáleká około wołká/ á niedopułzczay żywností do wołká iego/ á łtrzedz pilno ná włzyłtki łtrony/ iefli fie z wołká ktory wychyli: poimác go *BielSpr* 25v (114); *KochMon* 35 (28); *WujJud* 101v (189); *WujJudConf* 34 (49); *RejPosRozpr* e2v (26); ábyłmy byli ćichemi/ długo oczekawáiacemi/ odpułzczáiac włłthępkki bliźnim/ á żebyłmy ie miłowáli. *RejPosWstaw* [110³] (84); *KochList* 3; *BudBib* b2 (1210); *BudBibKaw* A2 (3); *HistHel* C2 (33); *MycPrz* II D (47); *Strum* H2v (71); wzięli Iágielłá Tiranna wielkiego/ Co dał łtryiá vdawić łwego rodzonego. A Páńłtwá pałł Złość w Polłtze broił. *WierKróc* Bv (19); *BiałKaz* G2 (34); *BudNT* b3 (160); *StryjWjaz* B4v (13); *CzechRozm* 267 (578); *PaprPan* Ff3v (89); *KarnNap* A4v (84); [*uciechy*] łmysty ludzkie głałzczą/ ćiálá zápaláią/ myłłi zábawiaią/ rozum mamia/ á wołá pod moc y pánowanie łwe podbijáią. *ModrzBaz* 53v (547); *ModrzBazBud* VIv (3); Mołkiewłkie kołcioły iákie łá/ á iz fie ná nie Rułkie ogládác nie máią. *SkarJedn* d7 (268); *KochOdpr* C4v (8); *Oczko* [40v] (144); *KochPs* 209 (185); Wełzi zołnierze ále nálezi Alexándra/ y zdziwiwłfy fie/ á pytáiac gdzie iefł oná Pánna: wiedli go do Stárołty *SkarŻyw* 444 (1573); Niechćiałem żywym łpiewác/ dźis vmárłym mułżę/ A cudzý łmierći płácząc/ łam łwe kołci łulżę. *KochTr* 4 (26); na Smiertelnim lozu będąc a bacząc krótkość żywota swego *ZapKościer* 23 (17); *StryjKron* 260 (277); *CzechEp* 108 (221); *CzechEpPORz* x (5); *KochJez* A3v (17); *NiemObr* 75 (86); *KochEpit* A4 (5); *KochFr* 126 (59); *GórnRozm* C3 (90); *KlonŻal* C3v (10); *KochBr* 152 (4); *KochDz* 108 (4); ODpułć prze Bóg Márlżałku: á łwego vrzędu Nie rołciągay nádemną/ dla moięgo błędu. *KochMarsz* 153; *KochMuza* 28 (2); *KochSz* C3 (31); *KochWz* 139 (4); *KochMRot* B4v (10); *ReszPrz* 79 (31); *ReszHoz* 121 (6); *ReszList* 142 (20); *WerGołć kt* (45); *WerKaz* 285 (23); *WisznTr* 4 (8); *BielSen* 9 (12); *BielSenJoach* 3 (2); *BielSjem* 11 (36); *KochPam* 88 (17); *KochPieś* 8 (67); *KochSob*

70 (23); KochTarn 78 (10); PudłFr 71 (36); ArtKanc E7 (331); BielRozm 8 (11); KmitaPsal A4 (6); PaprUp G3 (68); KochProp 16 (19); KochPropKKoch 4; KochWr 34 (6); KochWrJan 18 (2); ZawJeft 47 (22); ActReg 185 (61); Calep 365b; Stáwów/ Iázów/ Ieژیorek ma Vrzędnik pilnowáć/ iákoby pożytek był: á ná fwey wodźie nie ma dáć łowić cudzemu rybakowi bez naymu y pożytku. GostGosp 100 (51); GostGospSieb x4 (5); GrochKal 2 (14); Nád człowieká łákomego nie máłz nie gorłzego/ ktory ma y dułżę przedáyńá/ á w życiu fwym iákoby wydzierał wnętrznóści fwe. Phil Q3 (40); GórnTroas 25 (69); KochCz A3v (2); KochPij Cv (3); GrabowSet Y2 (242); MWilkHist K4 (51); OrzJan 13 (35); KochAp 5 (9); KochFrag 15 (37); OstrEpit A2 (6); WyprPl B (9); LatHar 22 (363); KołakCath C3v (11); KołakSzczęśl A4 (14); RybGęśli C2 (26); oznaymił im iáko w drodze widźiał Páná; á iż mowił do niego WuJNT Act 9/27 (812); WysKaz 1 (24); JanNKar A4v (12); JanNKarGórn G4v (2); SarnStat 696 (440); SiebRozmyśl A2v (121); WitosłLut A6 (14); ZapMaz II G 97/89v; GrabPospR K4v (7); KlonKr F2 (8); KmitaSpit C5 (34); według rozłádku onych lámych/ ołádzę ich: á dowiedzą fie/ zem ia Pánem. PowodPr 86 (44); SkarKaz 637a (361); VotSzl F (28); Chciey fłucháć, á te zártý odrzućmy na ftronę. CiekPotr A3v (37); CiekPotrHerb 3v; CiekPotrSzym 3v; CzahTr Fv (44); CzahTrPapr ktv; GosłCast 58 (102); PaxLiz D3 (11); SkarKazSej 664b (189); Niechay nie igra z fzeżeścíem/ kto ma w domu Swoy chleb/ á dłuğu nie winien nikomu KlonFlis D3 (29); SkorWinsz A3v (6); SapEpit [B2v] (10); KlonWor 36 (32); PudłDydo B3 (13); RybWit C2v (3) ZbylPrzyg B (14); SzarzRyt Dv (10).

Polóczenia: »a i« (27): BierEz F3v (7); PatKaz II 39v; HistJóz C4v; TarDuch D7v; w sytości Bywa dosyc mierzionóści, A i rozkosz ustawiczna Nie może być zawždy wdzięczna. BierRozm 7 (2); RejPs 17 (3); RejKup cc6v (2); Diar 33; GórnDworz li4; RejPos 13 (5); RejZwierc 119; PaprPan Nv; PudłDydo nsygn 1v.

»a jeszcze ktemu« (5): RejWiz 75v; A což tobie przyfłoi / gdyżeś ty ich głowá/ A ielzće ktemu pięknie/ Rycerzem cie zowá. RejZwierc G8; RejAp 38v; KuczbKat 285; KarnNap E2.

»a ktemu« (159): ZapWar 1548 nr 2668 (2); BierEz E; ForCnR D2v; FalZioł V 77 (20); BielŻyw 67 (2); Ale mi fie to chytrłfy zda Co fwoy fłan włáśnie rozezna A ktemu nániem przełtawá RejRozpr I4v; RejKup q2v (2); MurzHist O4; MurzNT 135v marg; MurzOrt B2; GroicPorz f3v; GroicPorzRej C3v; RejWiz 77 (2); UstPraw H3v (5); RejZwierc 63v (2); Goski x2; Vbywa nam ná káždy dzień/ y żywnóci nam niedołtáwa/ á ktemu mieyfce ktorego dobywamy ieft obronne/ k temu ielzće mułiemy fie ftáráć o krolełtwo. [et esca nobis modica est et loeus quem obsidemus est munitus et incumbit nobis ordinare de regno Vulg] BibRadz 1.Mach 6/57 (10); BielKron 165 (4); OrzQuin Z4v; SienLek 2v (2); RejAp 54; GórnDworz O2v (8); GrzepGeom O2 (3); RejPos 355 (25); HistLan F5; RejZwierc 77 (4); BielSpr 62v; BudBib Eccli 49/15; MycPrz I B2v; CzechRozm 233v (7); KarnNap ktv; ModrzBaz 55 (3); SkarŻyw 599 (3); CzechEp [393] (6); CzechEpPOrz x4; NiemObr 168 (2); Szkody lituie/ á ktemu fie włtydzi. KochSz Cv; ReszPrz 35; ActReg 5; LatHar 111; KołakSzczęśl B3; WuJNT 11 przedm (4); SarnStat 1225 (5); SiebRozmyśl A3v; GrabPospR L4v; PowodPr 16 (3); SkarKaz 116b; VotSzl E2v (2).

»a ktemu i« (3): BibRadz Num 4/26; GrzegŚm 25; Co gdy widziemy/ á ktemu y ná to włpomniemy KarnNap ktv.

»a ktemu też« (10): *FalZioł* V 17d; *KromRozm I* H4; *RejPos* 180; *GrzepGeom* D3v; *RejZwierc* 140v; ktorego fłowo/ ieft fynem iego/ [...] á ktemu też ieft Bogiem prawdziwym. *CzechRozm* 19v; *CzechEp* 307; *ArtKanc* N7v (3).

»a ktemu też i« (2): Czego ia nie z rokfołzy żadney przed tobą wfpominam [...] ále więcey żáluiać takiego zawiędzenia [...] A ktemu też y dla tego/ ábyś y ty nápotym był oŝtrońneyfzym *CzechRozm* 223v; *ModrzBaz* 36.

»a nadto; a nadto i« (31 : 4): Thedy rzekł Micheałz/ [...] A nád tho rzekł [*Et ait*] *BibRadz 2.Par* 18/27 (4); Y poborzyli ołtárze na rynku od cudzoziemcow pobudowane/ á nád to y kościoły potłukli. *BudBib 2.Mach* 10/2 (6); *CzechRozm* 253 (16); *CzechEp* 53 (7); *NiemObr* 176; *SkarKaz* 457b.

»a na koniec; a na koniec i« (24 : 2): krew Syná Bozego przedáicie/ á nákoniec depcecie/ v bluzniacie *KrowObr* 79v (4); *Leop Ps* 145 arg (2); *KochZuz* A3v; *RejPos* 179; *GrzegŚm* 57; gdyż bym tho y fám/ y kto infzy poznać mogł/ á ná koniec y lámá biała głowá pod čás to poznać procz Proroká może *CzechRozm* 135 (10); *LatHar* 675 (4); *WujNT* 620 (2); *CiekPotr* Cv.

»a na ostatek« (3): *KrowObr* 125v; *BialKat* 126; nie gorząc fię fłowy y przykłády złemi: á náoŝtátek chorym y vbogim fłużąc. *WujNT* 186.

»a snadź i« (2): [*modły od*] Izáká/ Melchifedechá/ Yobá/ y inych dobrych á ŝwyętych ludzi [...] przymował/ á fnadź y fám przykázował *KromRozm II* h3v (2).

»a też; a takież; a także« (238 : 16 : 12): *MetrKor* 59/271 (2); *BierEz* Q2v (8); *OpecŻyw* 49v; *PatKaz I* 4; *PatKaz II* 31; *PatKaz III* 139v; *FalZioł* II 5d; *BielŻyw* 73 (2); *GlabGad* D7v (5); *MiechGlab* 28; abych vflifzał głos chwały twey [...] á też abych rozflawił wŝitki czuda twoie. *WróbŻołt* 25/7 (9); *LibLeg* 11/133 (3); *RejPs* 22v (10); *LibMal* 1543/74 (2); Bo y ręká biellfa bywá Gdy iedná drugá vmywa A tákiefz z polneyi miłóci Wflýtko/ fie fnádnie vroćci *RejRozpr I* 4 (3); *RejRozm* 391; *RejJóz* D4v; *RejKup* m2v (8); *HistAl* I5v (4); *KromRozm II* v3; *LubPs* T2 (6); *RejWiz* 52 (2); *Leop 4.Esdr* 4/52 (9); *OrzList* iv; *RejFig* Ee2v (2); *OrzRozm* K2v; Abowiem iż mąż ieft głowá żenie á także ma być iáko zásłoná iey. *BibRadz I* 11b marg (8); *BielKron* 152 (16); *GrzegRóżn* D2; *KwiatKsiąż* G (2); *Mącz* 80b; *Prot* B3; *SarnUzn* D7 (3); *SienLek* T4v (13); *SienLekAndr* a3 (2); *RejAp* 118 (3); *GórnDworz* Dd5 (16); *HistRzym* 53 (4); *RejPos* 58 (23); *KwiatOpis* D2; *GrzegŚm* 59; *HistLan* E2v; *KuczbKat* 20; *RejZwierc* B4v (17); *BielSpr* 9v; *RejPosWstaw* [143⁴]; *BudBib Ios* 9/4 (11); *Strum* L4v (4); *CzechRozm* 21 (8); *Paprpán* Ee4v (2); *KarnNap* A2; *SkarŻyw* 165 (3); *StryjKron* 782; *CzechEp* 338 (5); *NiemObr* 20; *GórnRozm* D4; *WerGość* 242; *WerKaz* 300; *ArtKanc* M (2); *ActReg* 166; *KochFrag* 30; *WyprPl* A4; *RybGęśli* B3 (2); *JanNKar* A4 (2); A z tym fię miey dobrze: á mnie też grzeźnego w fwyh modlitwách nie rácz przepomináć. *WujNT* 28 przedm; *SarnStat* 412 (9); *PowodPr* 59; *SkarKaz* 45a; *VotSzl* E; *CiekPotr* 39; *SkorWiszn* A3v; *PudłDydo* A4.

»a też i; a takież i; a także i; a także też« (10 : 4 : 2 : 2): Bączyla to náfwiętffá panna Mariá z iego obliczá fmutné⁸⁰/ a téz ij lama fie trofkala *OpecŻyw* 13v; *FalZioł* V 67v; *GlabGad* F3; *BierRozm* 25; *RejPs* 127; *MurzHist* H4v; *KrowObr* 205v; *BibRadz Gen* 3/6; gránice [...] fnimi vřtháwił/ wkopawfzy żelázne fłupy ná wieczność/ a thakiefz y z Ruliá vczynił *BielKron* 345; *HistLan* A4; *KuczbKat* 425; Ale on ięzykiem przyrodzoným odpowiedáiąc rzekł/ Nicći z tego/ á także y on tákowálfz mękę iáko y pierwfy cierpiał. *BudBib 2.Mach* 7/8 (3); *CzechRozm* 170v (2); *KochPs* 183; poŝtánawiamy/ áby

w miáfteczku Séroczu Roki Ziemfkié były łądzone [...] A także téz áby y Grodzkié Roki tychże páráfiy były w miáfteczku tym łądzone *SarnStat* 739.

β. *Zespala człony jednorodne syntaktycznie, lecz niejednorodne formalnie (1700) :*

aa. *Zespala składniki różnych kategorii formalnych (682) :* *LibLeg* 4/26 (7); *MetrKor* 34/135v; *March*¹ *Wiet* A2; *Stála drżątż/ a iakoby vmarłá OpecŻyw* 145v (7); *ForCnR* E2; *PatKaz II* 72 (4); *PatKaz III* 121v (4); *HistJóz* B4; Tedy niewiały na wioinę rodzące, łączno á leda za przyczyną odchod płodu miewaią *FalZioł* V 30v (42); Był [mąż v]czony á rozumu óftrego *BielŻyw* 128 (3); *GlabGad* O3v (16); *MiechGlab* 64; *RejPs* 147v (20); *SeklWyzn* f2v (2); Bowiem my fie naywięczey/ tym iedno cieżemy Kiedy na cię zdrowego/ á częfto patrzymy *RejJóz* B3 (6); *SeklKat* F2v; *ZapWar* 1548 nr 2668; *RejKup* g7v; Iako Alexander nalazł człowieka lefnego kołmatego/ á głos máiąc iáko wieprz *HistAl* K6v (3); Nápominánye komu należy/ á yákye. *KromRozm I* Bv; *MurzHist* Bv (4); Naukę zaś ftyi że Hiftorjiéi możem poiąc [...] około modlitwy nalzyi iakáby a iako gorącą miála być *MurzNT* 78v (5); *KromRozm II* m2 (9); *KromRozm III* A2v (11); *Diar* 31 (2); Co zá żonę á yáką ocyec fynowi fwemu ma zraić. *GliczKsiąż* P4v (18); *LubPs* A5v (8); *GroicPorz* g3v (4); *SeklPieś* 31v; *RejWiz* 173 (13); *Leop Tob* 4/5 (8); *UstPraw* A2v; *RejZwierz* 111v (4); *OrzRozm Iv*; *BibRadz Ruth* arg (21); *BielKron* 118v (35); *GrzegRóżn kt* (4); *KwiatKsiąż* F2v (2); *Mącz* 145d (16); *SarnUzn* B2 (2); *SienLek* 185v (14); Rádząc częfto w ty kfiáżki á s pilnością pátrzyć. *RejAp* AA6 (3); ktorým kftałtem / á iákó dworzánin pánu fwemu [...] wflużyć ma *GórnDworz* V6 (32); *HistRzym* 52 (16); *RejPos* 113 (46); *RejPosWiecz*² 95 marg; był pirwey Anyołern fwiátłości/ á w wielkiey łąfce v Páná tego *RejZwierz* 2 (65); *WujJud* 7v (7); *WujJudConf* 104v (6); píłmo włythko thego nam połwiadłza/ żełmy s przyrodzenia grzełzni á fynowie gniewu. *RejPosRozpr* c4 (4); *RejPosWstaw* [21³] (6); matká była w podziw/ á godná sławney pámiátki *BudBib* 2.Mach 7/20 (11); *MycPrz* II A; *Strum* B3 (2); *WierKróc* B3v; *BudNT* dv (3); *CzechRozm* 30v (7); Stłumi rad obłudniká á s pokrytą wiárą. *PaprPan* Ff (3); Ale fię tá rzecz obłudnie á ná fmowie miedzy ftronámi toczyłá *ModrzBaz* 86 (16); *SkarJedn* 361 (3); *KochOdpr* D2v; *Oczko* 23v (3); O dziwne á nád rozum ludzki wyznánie *SkarŻyw* 384 (34); *ZapKościer* 41; *StryjKron* 612 (2); *CzechEp* 7; *NiemObr* 11; *KochFr* 60; *GórnRozm* A2v (4); *ReszPrz* 53; on przed Oycem fwym stoi w niewinności: A iáko Báránek práwy *ArtKanc* N17v; *PaprUp* D2 (2); *ZawJeft* 24; Starich słow a niezwydzianie[!], poziwaiąci. *Calep* 77a (6); *GostGosp* 52 (21); *GostGospSieb* x2 (3); *LatHar* 532 (7); *Phil* N4; *GórnTroas* 7; *KochCn* B4v; *GrabowSet* K2; *MWilKHist* Kv; *OstrEpit* A3 (2); *WujNT Luc* 24/25 (3); *SarnStat* 1186 (17); *PowodPr* 28 (4); *SkarKaz* 243a (3); Ná co ia mam wierżyczek łąćinłki máłuczki/ Z dobrym węzłem á piękny prawđziwy kroćiuczki. *CzahTr* K2 (3); *KlonFlis* A3; Gdzie/ á pod ktorým Pánem máią fwe síedliłko? *KlonWor* 38; *PudłDydo* A3v.

Połączenia: »a ktemu« (5); *Circul* rozefarbowey barwy/ á k themu miáłfy. *FalZioł* V 7 (3); *NiemObr* 23; *GórnRozm* D3v.

»a ktemu i«: ktoby chćiał porządnie o wípráwiedliwieniu/ á k temu y z pożytkiem mowić *CzechRozm* 205v.

»a teź« (3): takowi czarni á grubego teź przyrodzenia bywaią. *GlabGad* K4 (2); *CzechEp* 96.

bb. *Zespala składnik z wypowiedzeniem podrzędny pełniącym tę samą funkcję (428) :* *BierEz* P3; *OpecŻyw* 191 (4); *PatKaz II* 55v (5); *ForCnR* A2v; Teź ieftliże ieft tępanie [w żył] pełne á iakoby

vcinał/ owfzeyki iest zekrwie *FalZioł* V 12v (9); *BielŻywGlab* n1b 9; Głos drżący znamio. leniwego, zazrzywego obmownego/ á który sie więczey domyfla niż widzi. *GlabGad* O3v (3); *LibLeg* 7/34 (4); ábowiem gdy człek rozwázy nickszemność fwoię/ a iáko iest wywyfloná y wiákiey łálce poftáwiona *RejPs* 179v (22); *ComCrac* 20 (2); *HistAl* A8v; *RejKup* y2; *KromRozm I* G2 (3); *MurzHist* F2 (2); *MurzNT Ioann* 10/33 (5); Cyeffy ich/ y pobudza ku yedności y pokorze/ á iżeby fye żydow ftrzegli *KromRozm II* e2v (9); *KromRozm III* H (7); *GliczKsiąż* G (3); *LubPs* ee2 marg (9); *GroicPorz* p3v; niedbálfzych ludzi nie máłz iáko Polacy/ á coby sie w fwym ięzyku mniefy kocháli. *RejWiz* A4v (8); *Leop* 1.Par 18/10 (19); Wielki/ á po wodzie brnął/ drzewem sie podpirał *RejZwierz* 113 (4); *BibRadz* 1.Mach 4/38 (8); wybierz męże mądre/ boiáce sie Bogá/ prawdę miłuiáce/ á coby łákomftwem gárdzili *BielKron* 32 (2); *Mącz* 244c (13); *SienLek* 147v (11); Słuchayże [...] niedbálcze/ à co iáko fwiniá we błocie leżyfz w niedbáłościach fwoich *RejAp* 178v (10); *GórnDworz* Ee8 (12); Przykład o chytróści dyábelskiej/ á iáko łády Boże łá fkryte á táiemne. *HistRzym* 28 (8); Ale oto rádźzey płáčz ná niegotowość fwoię. A iż niewiefz ktorey godziny [...] poflá po tę nędzną dułżę twoię. *RejPos* 356v (89); *RejPosWiecz*² 92v; kto obaczy iáki wrzod fzkodliwy ná ciele fwoim/ á iżby sie co dáley to więczey fzyrzyć miał [...] o wnet temu kędj może zábiega *RejZwierc* 76v (21); *BielSpr* 34v; *WujJud* 35 (2); *RejPosRozpr* b3v; *RejPosWstaw* [143²]v (6); *BudBib Dan* 1/4 (7); *HistHel* B3; *MycPrz* II B (2); *BiałKaz* 14v; Ach rozruzfycielu kościoła/ á zá trzy dni iy buduielz/ záchoway fię łam. *BudNT* G7 (3); *StryjWjaz* C2 (2); *CzechRozm* 22 (11); białe głowy były/ to iest/ źwierzęta słábe/ á ktore do błędu y do wyftępku (iáko Páweł świádczy) fklonnieyfze łá. *ModrzBaz* 49 (6); *SkarJedn* 308 (4); áby rzeczy do iedzenia były ná wybór/ do ftráwienia łatwie/ á coby krwi dobréy przymnáżyły *Oczko* 24 (2); O czyfności kápłáńskiej/ á ifz żon mieć niemáią/ ták náucza *SkarŻyw* 456 (19); *StryjKron* 502; *CzechEp* 117 (3); *NiemObr* 155 (2); *GórnRozm* K3 (4); *ReszPrz* 44; *Paprup* 12v (2); *ActReg* 83 (5); *GórnTroas* 23; *KochPij* C3; *LatHar* 737; *RybGęśli* C3; pokázuie wolność y fwobodę ludzká: á iż Pan Bog chciałby wfzytkie ludzie zbáwić *WujNT* 560 (25); *SiebRozmyśl* G3v; Powiedzcie oycu memu o chwale y páńftwie moim/ á niechay rychło przyiedzie do mnie *SkarKaz* 245a (2); *CiekPotr* 59; *SkarKazSej* 705a; *ZbylPrzyg* B.

Połączenia: »a ktemu« (2); Obiczai Polfkich zapissow przedania, zaftaw [...] a kte^v iakie prze maią bicz miedzi ftronami przimovane *ComCrac* 21v; *SkarŻyw* 543.

»a też« (6); *OpecŻyw* 167v; *RejPs* 37v (3); aby był wywołán iáko gwałtownik poftolitego pokoia á który też dekretu Cefarfkiego nieflucha *BielKron* 224; *Strum* Fv.

cc. *Zespala nieimiesłowowy równowáznik zdania ze zdaniem; kolejność członów jest dowolna* (590) :

Równowázniki zdania z pełną elipsą orzeczenia (401) : *BierEz* G2v (3); dla filné^{ego} fmutku na ziemię vpádl/ a krzyż nán. *OpecŻyw* 136v (5); *ForCnR* D3; *PatKaz III* 87; *TarDuch* A3v (2); *FalZioł* I 68d (7); *MiechGlab* 70; *KłosAlg* G4v; Rozfzerzyła ta winnicza latorośli fwe aż do morza/ á iey gáłaski aż do rzeki. *WróbŻółt* 79/12 (8); *RejPs* 134 (13); *ComCrac* 17; *RejJóz* 12 (2); *SeklKat* G2 (4); *RejKup* e6v (7); *RejKupSekl* a3; *KromRozm I* Fv (4); *MurzHist* P (2); Zátym yáko fye fpráwowác máyá w dárzech bofkich/ á yáko ktore wáżyć *KromRozm II* e2 (7); *KromRozm III* E4 (4); *Diar* 61; *DiarDop* 107 (2); Práwye i wflytko v mnyc zá nic á nyc dbam ni ocz yuż *LubPs* bb5 (16); *GroicPorz* b2 (7); *RejWiz* 106 (22); Puścił sie tedy Krol do Gálgála/ á Chámáám fnim *Leop* 2.Reg 19/40 (44); *BibRadz*

Num 11/7 (9); *RejZwierz* 91v (3); vmárł potym/ á w kościele świętego Piotrá pochowan. *BielKron* 184v (40); *Mącz* 20d (3); *Prot* A2; *SienLek* 19 (17); *RejAp* 186 (15); nie idzie o fláchectwo/ ále kto duźszy/ [...] á więczy vmie *GórnDworz* 18 (7); *HistRzym* 119; *RejPos* 252v (8); *BiałKat* 308v; *BielSat* C3 (2); *HistLan* D (2); *RejZwierz* 224 (13); *KochMon* 25 (2); *WujJud* 26v; *RejPosRozpr* c; Klániaią fię złościwi przed dobrymi/ á niezboźnicy v bron fpráwiedliwe⁸⁰. *BudBib Prov* 14/19 (8); *CzechRozm* *; *PaprPan* Y3v (3); *KarnNap* C; *SkarJedn* A8 (3); Tkwią we mnie ftrzały twoie/ á nie vchroniona Ręká nádemną twoiá zmocniona. *KochPs* 55 (4); Piotr zrozumiał/ ífz to nań przymowká/ á ífz íufz čás íego przyfzedł *SkarŻyw* 601 (5); *StryjKron* 285 (2); *NiemObr* 74; *KochFr* 81; *GórnRozm* Kv; Y ták íufz nie lza íedno Chryfufowi przyfzło oknem vćiekác/ á Piotr zá nim *WerGość* 219 (3); *WerKaz* 280 (2); Strách ferce viðł/ á w oczu płáč rzewny. *KochPieś* 7; *KochTarn* 76; *ArtKanc* S8 (2); *PaprUp* B3; *GostGosp* 92 (5); Pátrzę [...] Co godno chwały/ á co fię nie godzi *GrochKal* 3; *GórnTroas* 33; *GrabowSet* F3 (10); *LatHar* 167 (5); *RybGęśli* B; Toć było trzebá dźiáć/ á owego nie opuźczác. *WujNT Matth* 23/23 (14); Król w perfonie fwéy ná woynie Hetmánem, á mieyfcm woýfko befpiecznym opátrza. *SarnStat* 425; *KmitaSpit* B2; *PowodPr* 19; *SkarKaz* 351b (4); podzmy teraz Do domu, á ty zá mną. *CiekPotr* 81; *KlonWor* 3; *ZbylPrzyg* B; *SzarzRyt* B3.

Połączenia: »a i« (2); *DiarDop* 102; TA Pilcá z dawná czemuś ná Bożey miłości/ A y dźiś íefzće práwie/ ták leży we mdłości. *RejZwierz* 87v.

»a ktemu« (6); *FalZioł* V 16d; *LudWieś* Bv; íedno chcze aby mu duffał Człowiek nędzny a miłował Wfłytką mu cziefcz przípíowál A ktemu Bliźniego fwégo *RejKup* r6v (2); *BielKom* G3; *ActReg* 82.

»a też; a takież; a także« (8 : 3 : 1); *ForCnR* C2v; *WróbŻołt* ccv; nie nienaiduíę w tymto człowieku winnego/ ftych rzeczy o kteréfíę nán fkarżycie/ a także ani Heród [*Sed neque Herodes*] *MurzNT Luc* 23/15; *RejWiz* 82; Siedm kłófów wyraftáło z íednego zdźblá/ pełnych y bárzo pięknych: á druga fiedm takież z dźblá íednego ćienkich [*aliae quoque septem*] *Leop Gen* 41/23; ále nie wfzedy doiedzie wodą/ á też nieprzefpieczno źiemią przed Máchometany *BielKron* 455; *GrzepGeom* M2v; *HistRzym* 15 (3); *HistLan* D3v; *RejZwierz* 153v.

»a także i«: thuć tákże będzie trzebá mądrego rozeznánia w łobie/ ábyś fię takim obyczáiom áni przypátrowál/ áni fię ich vczył; á także y do ínfzych przypadkow fzkodliwych. *RejZwierz* 20v.

Równoważniki bezokolicznikowe (121) : onę [*klijowatość*] potym z migdałowym oleykiem [...] zmiefzac/ á na rincze troche przyfmaż *FalZioł* V 39 (89); ZLoczyńcá wedle Práwá niema być ná męce o więcey rzeczy pytan íedno o kthore íełt ofkárzon/ á o ktore nań ftychác *GroicPorz* ii2v; [*źrebiec*] w vđdzye krygowej Niechay chodzi/ á mieć nań záwždy munfztuk nowy. *RejWiz* 89; Władziłáwowi áby byłá daná fláfka źiemią we dwu ftu tyfiac pořagu/ á nigdy niewykupowác. *BielKron* 304; Też krew kotá czarnego/ fpálic wgárcnu nowym/ á tho ná proch vtárfzy pořypuy/ bielmo zgania. *SienLek* 70 (21); Wątpienie s czártá pochodzi/ á íáko to poznác. *RejPos* 139 *marg* (2); vćíwa prawdá nie potrzebuie [...] cukrowánych flówek/ íedno íáko cieflá fiekierą raz w raz/ á nigdy nie chybiác/ áni fię ná ftronę vchylác *RejZwierz* 83v (2); *BielSjem* 32; *RybGęśli* C3v; áby káždy ftáwił fię przed nimi z lífy fwemi ná cło nádánemi/ á potym ná Séym przyfzły rekognicie fwoie przyflác ná tákie cłá/ któreby były potrzebne. *SarnStat* 234.

Połączenie: »a też«: Gdy ktho pije wodkę Dziegielową na koždy dzień dwa łoty/ á wziąć też wodki Biedrzeńczowey. 4. łoty/ [...] Taki człowiek może być przepieczen od každy niemocy. *FalZioł* II 21d.

Równoważniki rzeczownikowe (68) : Popioł kocenkowy [...] z migdałowym oleykiem zmieszany fpołem á tym głowę parchowathą maży/ bowiem parchi giną od tego. *FalZioł* I 127d; Naprzod czarna Halena z przełnym miodem rozpułczona/ á tym nałiniałe mieścze pomazuy/ rozeydzie fie łiność. *FalZioł* V 78; Theż hałun palony á z oczthem y z przełnym miodem zmieszay [...] á tym zęby płocz zimno wycieraiącz. *FalZioł* V 80v (65); O znákoch czterech Wilgości przyrodzonych: á iáko ze Płci máią być poznáne. *SienLek* 28 (2).

Połączenie: »a ktemu« Proch Mirabolanow Emblikorum/ zmieszany z prochem czarney Haleny/ á ktemu przyczyń oliwy [...] á thą maścią namazuy głowę, bowiem włofy vmocznia *FalZioł* III 4c.

b. *W stosunku łączności niebezpośredniej; w wypowiedzeniach składowych wypowiedzenia współrzędnie złożonego występują najczęściej odrębne podmioty (34 670)* :

α. *Spójnik a zespala wypowiedzenia pozostające wobec siebie w stosunku warunkowo-skutkowym; kolejności wypowiedzeń nie da się zmienić (1865)* :

aa. *W orzeczeniach najczęściej zachodzi jedność trybu (w obu przeważnie tryb orzekający) (874)* : *BierEz* G4v (2); przydę zalię k wám/ a będzie wełolo ferce wałfe. *OpecŻyw* 96v (14); *ForCnR* A3v; *PatKaz* II 43v (3); *PatKaz* III 103v; *HistJóz* A2 (3); *TarDuch* A4v (8); *FalZioł* I 16d (14); *BielŻyw* 68; *GlabGad* I7v (2); *KłosAlg* G3; *WróbŻołt* 49/15 (20); *RejPs* 82 (4); *ComCrac* 13; *LudWieś* A4; *SeklWyzn* b3; *RejJóz* C7v (5); Thedy będziełz wzywał á pan cie wyłlucha będziełz wołał á rzecze owom ia iełt *SeklKat* M (7); *RejKup* ee7; *HistAl* L3 (12); *KromRozm I* K2 (2); Iudáłz gdyby był dłuży nietracąc się żyw zołtál vciekl by się był do paná Chrištuła/ á bóg by mu był przepuścił *MurzHist* K2; Panie kiedyżełmy cię łaknącem widzieli/ a nakarmili? Abo pragnącem a napojli? Kiedyłmycię téłz widzieli gościem á ogarnęli? Abo nagiem á przyodźiali? Kiedyłmycię lepák widzieli niemocnem abo w więźnienu a przyłzliłmy do ciebie? *MurzNT Matth* 25/37 – 39 (22); *KromRozm II* c; *KromRozm III* K6v (5); *LubPs* T5 (14); *GroicPorz* pp3 (2); *KrowObr* 82 (7); *RejWiz* 180; KThoż da [...] oczom moim łthudnicę łes: á będę płákał we dnie y w nocy *Leop Ierem* 9/1 (85); *UstPraw* K2; *KochZuz* A3; *RejFig* Aa6; *RejZwierz* 119 (2); *Goski nsygn* 4v; Y zfukał go Iezus/ á wyszedł z niego diabeł *BibRadz Matth* 17/18 (95); Gdy fie potkáli/ włýłzał grzmot w łwoim woýłku Porrus/ obeźrzał fie/ á w ten czás go Alexánder ránił łmiertelnie *BielKron* 126 (7); *OrzQuin* S2; *SarnUzn* D (4); Niektorzy gorzałkę leią [w uszy] á pomaga im. *SienLek* 72 (8); *RejAp* 38 (24); *HistRzym* 94 (8); *RejPos* 319 (12); *BialKat* 283v (3); *GrzegŚm* 1 (6); *HistLan* A3; pomázowáli oleiem wiele chorych/ á bywáli vzdrowieni. *KuczKat* 230 (2); *RejZwierc* 154v (6); *KochMon* 23 (2); *WujJud* 159v; *WujJudConf* 55v; *RejPosWstaw* [41³]v; Oto dni przyida/ á wyniołá włzytko co w domu twoiem *BudBib Is* 39/6 (63); *MycPrz* I B2 (4); *Strum* P2; *WierKróc* A2v; Y łtáło się łkoro odefłzli od nich do niebá ániolowie/ á páłterze mowili miedzy łobą: podźmy aż do Betlehemá *BudNT Luc* 2/15 (19); *CzechRozm* 31v (15); *PaprPan* D3v (2); *SkarJedn* 279; Tu przełtał ALEXánder: á łzept miedzy ludźmi Rozlegal fie po łali *KochOdpr* B4v (2); *KochPs* 112 (18); Ná chore ręce włóżá á zdrowi będą *SkarŻyw* 309 (11); *KochTr* 12; *CzechEp* 301 (5); *KochJez* B (2); *NiemObr* 88; *KochFr* 44 (3); *GórnRozm* G4; Iáblká dołsiágl/ a

iábłko świećić fye poczęło: Vmywa fye/ á złoto przez ręce fye leie *KochDz* 107 (2); *KochMuza* 27; Vderzą w lárme. á Roch iednym łkokiem/ Vliadł Krolowi tuż pod lámym bokiem. *KochSz* C3v (2); *ReszPrz* 112; *ReszHoz* 117 (3); *KochPam* 81 (2); Bijąc Amphion/ kámien rołprofzóny Zwabił ná kupę: á z chętnéy opoki Wítał mur széroki. *KochPieś* 49 (2); *PudłFr* 72; *ArtKanc* P14v (3); *PaprUp* L2; *ActReg* 10; *GrabowSet* E3v (3); *KochFrag* 19; Cerberus otworzy trochę do piekła: á wydádzą iáki płomień y łmrod z niego. *MWilkHist* D4v; *LatHar* 165 (7); *KołakSzczęśł* B; máluczko/ á nie vyzrzyćie mię: y záfię máluczko á vyzrzyćie mię? *WujNT Ioann* 16/19 (113); vderzyłz w opokę/ á wodá z niey wynidzie *WysKaz* 9; *SiebRozmyśl* F; Słyszeliłmy nowiny o nim: á zaráz ręce nam vpádły *PowodPr* 8; *SkarKaz* 552b (9); *CiekPotr* B2v; *GosłCast* 74; *SkarKazSej* 665a (4); *KlonFlis* E; *KlonWor* 19 (2); *SzarczRyt* A3.

Połączenia: »a natychmiast« (59): Y przykázál burzám ij wiatru przełtatz/ a natychmiáft włfytko powietrzé vcichlo. *OpecŻyw* 44 (4); *WróbŻołt* 106/25; vderzył go w głowę laską którą trzymał/ á nátychmiaft vmárł. *HistAl* B3 (10); *MurzNT Mar* 5/42 (2); *LubPs* H4v; Y rzekł Piotr: Człowiecze/ nie wiem co mowifz. A nátychmiafth ieifcze on tego domawiał/ Kur zápiał. *Leop Luc* 22/60 (5); *BibRadz Luc* 13/13; *BudNT Luc* 22/60 [*idem Leop*]; *CzechRozm* 168 (2); Rzecze słowo/ á lody nátychmiaft táią *KochPs* 213; *WujNT Ioann* 19/34 (31).

»a oto« (20) : *OpecŻyw* 11 (2); *HistJóz* E2; *Leop* 4.*Esdr* 11/44; Biedá druga odefzłá/ á oto biedá trzecya przypadnie rychło. *RejAp* 95v; A oni słucháiąc krolá odefzli. A oto záfię oná gwiazdá którą widzyeli ná włchod słońcá połthępowála przed nimi *RejPos* 35v (3); *BudBib Lev* 10/16 (6); *BudNT Matth* 8/32 (2); Twárdą łkálę przeraził: á oto z kámieniá Zdróy przeżroczyłty wypadł nowégo łtrumięniá. *KochPs* 115 (2); *KochJez* A2; Boć iełzcze máluczko y kroćiuchno/ á oto który ma przyść przyidzie *WujNT Hebr* 10/37.

»a oto wnet« (8): páłterze ná on čás byli w oney kráinie kthorzy pilnowáli [...] całą noc około trzody łwoiey. A otho wneth Anyoł Páńłki łtánał podla nich *RejPos* 18 (8).

»a wnet; a wnetki; a wnetże« (35 : 4 : 1): *RejPs* 170v (2); *LubPs* hh4 (4); *RejZwierz* 28v (4); włożył nań Heliałz płáłzcz łwoy/ á wnet miał ducha prorockiego. *BielKron* 85; vyzrzawłzy niektore drzewo owocne/ iadł owoc iego/ á wnetki łie nań trąd rzućił *HistRzym* 63v (7); *RejPos* 73 (7); *GrzegŚm* 27 (2); *KochMon* 21; Wienie duch iego/ á wnet wody wzbiéráią. *KochPs* 213 (3); wylewał wodę ná ziemię/ á wnetże zniey zftawála łię krew. *SkarŻyw* 479 (2); *KochJez* Bv; On słowo rzecze/ á wnet włzytko rozłtáie *LatHar* 383 (2); *WujNT Mar* 1/31 (4).

bb. W orzeczeniach zachodzi różnica trybów: w wypowiedzeniu pierwszym występują różne formy trybu rozkazującego, w wypowiedzeniu drugim – tryb orzekający, najczęściej w czasie przyszłym (991) : *March*¹ A4; *BierEz* Iv (8); *OpecŻyw* 42v (25); *ForCnR* E3; *PatKaz III* 130; przyiedzcye domnie a ia wam dam włfytki dobra Eipłkye *HistJóz* E (7); *TarDuch* A7v (5); Gdy łie ktho łparzy/ thedy ie [łłimaki] łtłukłfzy: przyłóżyć ná łparzelinę, a przełthanie bolełc *FalZioł* IV 32a (123); *March*² D4; Thedy obvynyony ma pamyanthne polółczic abandzye volen odewłzego *LibLeg* 6/116 (2); *LibMal* 1544/91; przetoz žádałzli mądrołci, profiż ie y od Boga á dać iá. *BielŻyw* 159 (4); *KłosAlg* E4v (3); *March*³ X; *WróbŻołt* 49/7 (14); *RejPs* 204 (17); *RejRozpr* B3v; *RejJóz* L3 (2); dawaicie á będzie wam dano *SeklKat* K (5); *RejKup* b2 (5); day nam niełmiertelnołc/ á nic inłzego nie žádamy. *HistAl* I

(7); *KromRozm I C* (3); dáicie mi miecza/ a virzycie co wczynię. *MurzHist S4v* (2); *MurzNT Ioann 20/15* (7); *KromRozm II í* (2); *KromRozm III E2*; *LubPs aa* (28); *SeklPieś 20*; *RejWiz 27* (3); *Leop Num 11/17* (60); *UstPraw Cv* (2); *KochZuz A4v*; *BibRadz Apoc 2/10* (58); Nálzy kupni łudzy Nigryte/ wołáli na Nigryty áby przyfzli do nas á nie będą tego łzkodni *BielKron 451v* (69); wżytkié łwé łpráwy/ Do pożytku łpólného obróćcie napráwy. To czynięcie/ á nie będziem wżytcy żáłowáli *KochZg Bv*; *SarnUzn F2* (6); *SienLek 46v* (25); Kto prágnie wciecz łie do mnie/ á ia go nálycę wodámi żywemi. *RejAp 133* (14); *GrzepGeom M3* (7); Intro podziefz zemną á ia ciebie dowodę ná ofobliwe mieyłce. *HistRzym 37v* (31); *RejPos 113v* (3); *BiałKat 381v* (5); *BielSat Nv* (2); *GrzegŚm 39* (3); *KuczbKat 370* (6); *RejZwierc 5* (2); *KochMon 28*; *WujJud 229v* (9); *WujJudConf 24* (2); *RejPosRozpr b3v*; *RejPosWstaw [41³]v* (2); *BudBib Ps 119 [118]/144* (67); *HistHel Bv*; *Strum N4v* (2); *BiałKaz K3* (3); *BudNT Luc 5/38* (18); Niech powłtánie BOg á rozprofzá łie nieprzyáciele iego *CzechRozm 200* (18); PAttrz ná ty dwie ofobie wychowánia cnego/ A czegoś nie ielt łwiádom záráz doznałz wżego. *PaprPan C2v*; *KarnNap C3v*; *SkarJedn 8* (3); *KochPs 76* (23); Zadnego człeká wnienawiści nie mieyćie: á Bog miłowác was będzie. *SkarŻyw 455* (28); tedy łię wżdy potrzebá było tegoż pífmá dołóżyć co ono z heretyctwem y z heretykámi czynić każe: á nalazłby iż nie ták iáko I.M. wczynił *CzechEp 92* (23); *NiemObr 164* (7); *KochFr 37* (4); *KochMRot B*; *ReszPrz 106* (3); *WerGość 256* (2); *WisznTr 28*; *ArtKanc P4v* (5); *PaprUp A3v*; Ieślim w czym przeciw tobie kiedy wykroczyłá/ Powiedz/ profzę: á iuż mi tá śmierz będzie miłá *ZawJeft 41*; *ActReg 118*; *GrabowSet R* (15); *MWilkHist D4* (2); *LatHar 83* (15); *KołakSzczęśł B2v* (6); Nie łádzćie/ á nie będziećie łádzeni. Nie potępiayćie/ á nie będziećie potępieni. Odpułzczayćie/ á będzie wam odpułzczono. *WujNT Luc 6/37* (62); *WysKaz 10* (9); *SiebRozmyśl K3v*; Náwroććie łie do mnie/ á ia łię náwrocę do was *PowodPr 26* (2); Rzekni Pánie łłowem/ á łługá moy zdrow będzie. *SkarKaz 419b* (23); *CzahTr G* (2); *SkarKazSej 657* (8); *KlonFlis H5*; *SapEpit B3v*; *KlonWor xx3*; Ty mnie przy tobie połtáw/ á przełpiecznie Będę woiował/ y wygram łtátecznie. *SzarzRyt A2*.

Połączenia: »a hnet«: weyrzy do drugich Ewániełiftów [...] á hnet obaczyfz że Márek y Lukáfz ták to nápiłáli *BudNT c7 przedm.*

»a natychmiast« (6) : rzecźeli wám kto tzo/ mowcie ijże pán náfs te⁸⁰ potrzebuie/ a natychmiáft wás pułfczá. *OpecŻyw 71 v*; *MurzNT Mar 11/2*; *SienLek 113v*; *RejPos 10v*; *WujNT Matth 21/2* (2).

»a oto«: Włzákże z tego co maćie dáycie iáłmużnę: á oto wżytkie rzeczy będą wam czyłte. *WujNT Luc 11/41*.

»a tedy; a tedy więc« (14 : 3): *BierEz G2v*; Raczy mi miły panie włtawić zakon drogę łprawiedliwołci twoich/ á tedy więc będę iego łzukał zawłze. *WróbŻołt 118/33* (4); obłudny człowiecze wyimi przedzyi trám zoka łwého/ a tedy przeirzyfz ku wyięćiu trzáski zoka brata łwého. *MurzNT Matth 7/5*; *BibRadz Iob 13/20*; *GrzegRóżn C*; *HistRzym 65v*; *RejPosWstaw [41⁴]*; Niemoże żaden łprzętu mocarzá włzedłzy wdom iego rozerwác/ iesliby pierwey mocarzá nie zwiázáł/ á tedy dom iego rozerwie. *BudNT Mar 3/27* (2); *CzechEp 355*; *WujNT Matth 5/25* (4).

»a wnet; a wnetże« (9 : 2): *FalZioł II 18c*; *RejFig Aa6*; Słyzáleś wyłfzłzey Regułę wykłádu pífmá/ przyłtołfuyze teráz y oto też mieyłce do niej/ á będiefz miał wnetże wykłád gotowy y cudny. *SarnUzn*

[F2] (2); Wyprochniały ząb gdy boli/ włoż weń mozgu kuropátwiego/ á wnet przeftanie. *SienLek* 78; *RejPos* 120; *RejPosWstaw* 44; *SkarŻyw* 393 (2); *ArtKanc* L20v; *SkarKaz* 551a.

»a wtedy«: obłudúiku[!]/ wyrzuc pierwey bierzmo z oká fwe⁸⁰/ á wtedy przeyrzył wyrzucić pręt ktory w oku brátá twego. *BudNT Luc* 6/42.

β. Spójnik *a* przyłącza składniki lub wypowiedzenia do poprzedzających je składników lub wypowiedzeń celem ich uzupełnienia i rozwinięcia (11 816) :

aa. Przyłącza wypowiedzenie rozwinięte (często podrzędnie złożone) (8892) : *ListRzeź*; *BierRaj* 21; *PowUrb* + 3v (2); *MetrKor* 34/268 (8); *BierEz* G (18); Miłtrzu tą żona vchwátzona w tzudzoloftwie a moijżés w zákonie kázál takowé kamionowatz *OpecŻyw* 77v (20); *OpecŻywPrzedm* C3 (2); *ForCnR* Cv (5); *PatKaz II* 78 (5); oto beřthya bądzyeřz podeptana a urodzy fyą pan wokrażu zyemye a lono panyenfkye bądzye zbauyenye poganfkye *PatKaz III* 102v (8); *HistJóz* B4 (10); *TarDuch* A8; Też woda w ktorey wre Bob licze czyřci/ á iezcže lepiey gdy krochmala przyżożyřz. *FalZioł* III 17a (161); na on czas człowiek żadni naden przeřtrzennej nie mowił/ á tak iego wdzięczne řłowa á przyjemne były, że ku pořłuchanlu iego mowy ludźskie vřzy prawie przyciągał. *BielŻyw* 59 (24); *GlabGad* B2 (11); TEdy Sálomon y Márchołt fiedli/ á pomáley chwili Márchołt potażł řpác y chrápác. *March*² D2 (2); *MiechGlab* 64 (6); *BierRozm* 19 (3); *KłosAlg* Av (15); *LibLeg* 11/27v (15); *March*³ V2v (2); *WróbŻořt* 58/8 (54); *RejPs* 25v (122); *RejRozpr* F4v (42); *ComCrac* 17v (6); *LudWieř* B3 (2); *SeklWyzn* D (6); *ConPiotr* 31 (2); Bo Bog dzywnie řwe moznóci na wřzem okazuie A żadny tego nie dożał iako czo řprawuie *RejJóz* O8 (68); *ZapWar* 1545 nr 2646 (10); *SeklKat* A2 (16); *RejRozm* 407 (9); *RejKup* ee5v (107); *RejKupSekl* a5; *HistAl* H4 (57); *KromRozm I* L (17); *MurzHist* M3 (12); *MurzNT* 108v (18); *MurzOrt* B; *KromRozm II* a4v (12); Ale ony kořcyoły řą częřci yednego powřřfechnego kořcyoła/ A poty máyą záwołánye kořcyołow bożyeh/ poki řye od yednořci yednego powřřfechnego kořcyoła nye oderwą *KromRozm III* E7 (36); *Diar* 63 (6); *DiarDop* 114 (2); *BielKom* F8v (8); *GliczKsiąż* C5v (3); *LubPs* V5v (73); *GroicPorz* ee2v (26); *KrowObr* 163v (34); *RejWiz* Co6 (194); *Leop* 4.Esdr 4/28 (346); *OrzList* g4 (6); *UstPraw* F2 (46); *KochZuz* A5 (4); *RejFig* Bb (14); *RejZwierz* 140v (48); *OrzRozm* K4 (4); *BibRadz Ioann* 4/11 (241); *BielKron* 2 (1188); *GrzegRóżn* Nv (10); *KwiatKsiąż* C4 (3); *Mącz* 244c; *Prot* A4; *SarnUzn* C6 (16); *SienLek* 101v (70); *LeopPrzep* D; *RejAp* 32 (94); *GórnDworz* Hh4 (55); *GrzepGeom* B2 (5); *HistRzym* 32v (118); *RejPos* 287v (457); *RejPosWiecz*² 90v (3); *RejPosWiecz*³ 98 (2); *BiałKat* 3v (17); *BielSat* L4v; *KwiatOpis* B (2); *GrzegŚm* 25 (6); *HistLan* C2v (5); *KuczbKat* 60 (15); *RejZwierc* 51 (247); Spráwuia řie [Tatarzy] według czářu Wiátru/ Mieřiacá/ á náwięcey w żiemię idą pod Pełnią gdy całą noc řwieci mieřiac. *BielSpr* 67v (21); *KochMon* 23 (9); *WujJud* 23v (13); *WujJudConf* 40v (30); *RejPosRozpr* c3 (6); *RejPosWstaw* 21v (10); Ná iego řłowo vtwierdzone řą gwiazdy/ á on řam zna lidźbę ich. *BudBib* 4.Esdr 16/57 (191); *HistHel* B3 (7); *MycPrz* II D (16); *Strum* O3 (15); *WierKróc* A3 (5); *BiałKaz* Fv (7); *BudNT Apoc* 19/11 (48); *StryjWjaz* A3; *CzechRozm* 85v (48); *PapřPan* Aa4v (4); *ModřBaz* 140 (93); *SkarJedn* 19 (26); *Oczko* 21v (21); *KochPs* 95 (33); *SkarŻyw* 111 (41); *ZapKořcier* 69 (20); *KochTr* 17 (4); Potym Krol Sigmunt wziáwřzy ią do řiebie ná řánie iácháli ná Zamek Krákwfki/ á w niedzielę ořtátnią Zapuřtow byłá oddána Krolowi w małżeńřtwo *StryjKron* 727 (63); *CzechEp* 329 (40); *KochJez* B4v; *NiemObr* 32 (33); *KochEpit* A4 (2); NA vmyřle prawđżiwé bogáctwá zależą/ Pod nim řrebro/ y złoto/ y pieniádze

leżą. A temu bogátého imię będzie łużyć/ Który łączęcia swoiého vmié dobrze vzyć. *KochFr* 20 (22); *GórnRozm* E4 (49); *KlonŻal* D2v; *KochBr* 151; *KochDz* 107 (2); *KochSz* By; *KochWz* 140; *ReszPrz* 30 (7); *ReszHoz* 127 (2); *ReszList* 178 (2); *WerGośc* 205 (2); *BielSen* 7 (2); *KochPam* 84; Prędką dobrą myśl/ á tym ielcze chutniéy Gdy nie bez lutniéy. *KochPieś* 48 (6); *KochSob* 69; *PudłFr* 64 (2); *ArtKanc* A13v (13); *BielRozm* 25 (2); *KmitaPsal* [A5v]; *Paprup* H2v; *KochProp* 10; *KochPropKKoch* 3; *KochWor* 39 (6); *ZawJeft* 8 (9); *ActReg* 126 (28); *GostGosp* 58 (32); *GostGospGroch kt*; *GostGospSieb* x4; *Phil* H2 (6); *GórnTroas* 24 (3); *KochPij* C3v; *GrabowSet* Q4 (14); *OrzJan* 39 (8); *KochFrag* 26 (2); *MWilKHist* C3; *OstrEpit* A2v; *WyprPl* C (2); *LatHar* 105 (11); *KołakSzczęśl* B3v; *WujNT Luc* 18/31 (356); *WysKaz* 13 (7); *JanNKar* A4; *JanNKarKoch* F4; *SarnStat* 86 (92); *SiebRozmyśl* Mv (2); *KlonKr* A2v; *KmitaSpit* C6v (3); *PowodPr* 10 (4); *SkarKaz* 422b (47); *VotSzl* D4v (5); *CiekPotr* 38 (4); *CzahTr* C2v (18); *GoslCast* 70 (13); *PaxLiz* Dv; Miłość rodzi zgodę: á bez zgody miłość być nie może. *SkarKazSej* 664b (36); *KlonFlis* A2v (4); Stali tam koło niego dorosli synowie: A Ociec iuz ná zmyślách łązwánkował y w mowie. *KlonWor* 70 (11); *PudłDydo* B; *ZbylPrzyg* A3v (3); *SzarzRyt* B3 (2).

Połączenia: »a dlatego; a dlategoż; a dlategoć« (111 : 29 : 1): *OpecŻyw* 5v (11); *HistJóz* C2v (3); *FalZioł* I 121d (23); *GlabGad* N2v (4); *SeklWyzn* A4v (2); *HistAl* L4 (8); *KromRozm III* B5v (3); *LubPs* P5v (2); *GroicPorz* i4; *Leop Ez* 16/43 (3); *WróbŻołt* 118/140 (5); *BibRadz 4.Esdr* 15/26 (32); *BielKron* 289 (2); *Mącz* 200b; wiele fie ich zgadza że thy łąwówa w łątarych Greckich exemplarzach nie znáyduią fie/ á dlategoż y Tygurłki kołcioł przestąpił ie w łąwey werfeyey *SarnUzn* [G2v] (3); *GórnDworz* C5 (7); *GrzepGeom* Q3; Adam żądał cze^{go} niemiał żądać/ a dla te^{go} vmárl *HistRzym* 56v (7); *RejPos* 333 (2); *BiałKat* 23v (2); moc Naywyżłzego zácmi cie/ á dla tegołz też co się s ciebie národzi Świętego/ będzie názwano Syn Boży. *GrzegŚm* 64; A dla tegoć czełto Pímmo święte/ podobieńłtwem Małżeńłkim to Bołkie Pána Chriřtułá z Kościołem złączenie/ nam przed oczy kładzie. *KuczbKat* 255 (3); *KarnNap* A4; miłmy fie ciebie rozmiłowali/ á dla tegołz przyzwol nam á vczyń to dla nas obudwu. [*nos in concupiscentia tui sumus: quam ob rem assentire nobis, et commiscere nobiscum Vulg*] *BudBib Dan* 13/20 (2); *ModrzBaz* 79v; *StryjKron* 155 (2); *ArtKanc* A13; *Paprup* B2 (2); *WujNT Hebr* 5/3; *SarnStat* 156 (5).

»a i« (20): *BierEz* L4; *RejPs* 88v (3); Bielłfy bywa co fie myie A y wilk leżąc nie tyie *RejRozpr* K2 (2); *RejJóz* E (4); *RejKup* o7 (3); *RejWiz* 127v (2); *RejFig* A5; *RejZwierz* 30; *HistRzym* 67; *RejPos* 84; Abowiem fie ráduiemy/ że my ielłelmy niemocnymi/ á wy ielłelłcie mocnymi. A tego y żądamy/ zupełney napráwy wálzey. [*Hoc et oramus vestram consummationem*] *WujNT 2.Cor* 13/9.

»a ktemu« (49): *BierEz* A2; *FalZioł* V 18a (3); *RejPs* 203; *Diar* 62 (2); *GroicPorz* e4v; *UstPraw* G (3); iáko práwy łąłchćić/ ták w łąwym łątanie żywie. Nie vniolłá go pychá/ á ktemu łąnowie/ iáko zá pátriárchę/ ták go ważą łobie. *RejZwierz* 54; *OrzRozm* Hv (2); *BielKron* 94; *OrzQuin* B4v; *SienLek* 80 (6); *GórnDworz* F6 (3); *GrzepGeom* Gv; *RejPos* 171v (10); *BiałKat* a4; *RejZwierz* 179 (4); *HistLan* A3v; *BudBib 1.Reg* 22/17; *MycPrz* II C2; *Strum* A4; *ModrzBaz* 20 (2); *CzechEp* [409]; *GostGosp* 82.

»a ktemu i« (2): o nim Bog Ociec dał iáwne łąwiádectwo/ iz go był bárzo vmiłováć raczył. A ktemu y dziś vłtáwicłnie łtoi przed oblicłnołciá iego/ thák iáko o nim Ian łąwiłty w zyáwieniu swoim píłze/ iáko báránek niewinny *RejPos* 133; *BudBib* c2v.

»a ktemu też« (3): *BielKron* 379; często bywa Syn Oycu w obyczajioch podobien/ á Dżiewká Máthce. A ktemu też należy/ w ktorey łye kto Kráinie vrodzi/ ielli w żimney álbo w ciepłey *SienLek* 30v; *StryjKron* 472.

»a ktemu też i«: Micy ty kilká tálerow dla wczáfu łwoiego/ A ktemuć też nie bronię y domeczku łwego. *HistLan* B.

»a ono«: chory śmierci łpodziewác łię łłuzłnie moze: á ono y w iednym łmiertelnym grzechu vmrzeć/ pewne iest potępienie. *LatHar* 647.

»a oto« (35): *OpecŻyw* 174v; *BierEz* H4v; *MurzNT Luc* 9/30 (2); *Leop Act* 27/24 (6); *BibRadz* 1.Reg 19/5 (6); *RejPos* A6; *BudBib* 2.Par 29/19 (11); Tedy opuścił go dyabeł: á oto ániołowie przyłtąpili/ y łłuzyli iemu. [*et ecce angeli accesserunt et ministrabant ei.*] *WujNT Matth* 4/11 (7).

»a owo« (5) : Ledwie modlitwę łkończýła/ á owo łię do niey żołnierz łtráfzliwy/ ktore^v włzyłcy vłtápíc mułieli/ w dárł. *SkarŻyw* 341 (5).

»a owszem« (7): Rołkaż ie wypilác z kxiąg łudzi żywiących á połwięconych łobie/ á owłsem gdy iem złóć ná złóć przypádnie będą vczeńniki łpráwiedliwóci łwoiey. *RejPs* 101v; *RejJóz* E8v; Thedy łthrzelcy [...] porázili nie co z łlug Krolewłkich/ á owłsem y Vryalż Hetheyczyk łlugá łwoy vmárł. [*et ceciderunt de populo servorum David, et mortuus est etiam Urias Hethaeus.*] *Leop* 2.Reg 11/17; *RejAp* 14; *RejPos* 100v (2); *RejZwierc* [78²]v.

»a potym; a potem« (214 : 10): *PowUrb* +2 (2); *BierEz* K4v (5); *OpecŻyw* 154; *OpecŻywPrzedm* C4; *PatKaz* II 36v (4); y plákal nád káždym á potym łmyeley do niego mowili *HistJóz* D4v; *FalZioł* I 83c (61); *LibLeg* 10/121v; Ktory łpułłcza łudu [!] káwálce ná kftáłt kryłtálu w wielkiey zimnołci/ á potem zrołkázánia iego powienie łloneczny á ciepły wiátr *RejPs* 216v (7); *ComCrac* 15 (3); *RejJóz* C3v (5); *RejKup* v7v (6); *HistAl* A4v (3); *KromRozm* III C8; *Diar* 39; *LubPs* Lv; *GroicPorz* rv (3); *KrowObr* 136; *RejWiz* 62 (10); A ktorzy przy drodze thoć łą ktorzy łlucháią/ á potym przychodzi diabeł y wymuie łlowo z łercá ich [*Qui autem secus viam hi sunt qui audiunt deinde venit diabolus et tollit verbum de corde eorum*] *Leop Luc* 8/12 (9); *RejFig* Cc5; *RejZwierz* 121v (4); *BielKron* 16v (18); *SienLek* 58 (2); *RejAp* 157 (9); *GórnDworz* H2 (5); *GrzepGeom* O2 (4); *HistRzym* 51v (9); *RejPos* 153 (20); A łą łácy łiefzczółzkowie iáko łifowie czo ie łkwárczki karmiá/ á potym vbogi łis/ chocia y chytry/ áni łie obaczy kiedy w łtępicę wpádnie. *RejZwierc* 159v; *RejPosWstaw* [143⁴]; *Strum* L4; *ModrzBaz* 78 (7); *CzechEp* 35 (2); *WujNT Apoc* 20/3 (8); Státut Boży iest áby káždy raz vmárł/ á potym łąd. *SkarKaz* 3b; *PaxLiz* C3; kápłani Boży y biskupi/ krolom z pogáńłtwá grubym y dżikim/ práwo Boże przekłádáli [...] á potym y inne łudzkie práwá nápiłáne/ y one rády łwieckie przyłtáwione im łą. *SkarKazSej* 692a (2); *KlonWor* 73; *PudłDydo* A3.

»a przeto; a przetoż; a przetociem; a przetożci; a przetoć; a przeto« (287 : 220 : 3 : 2 : 1 : 1): Wolałbych łie z łmoki widzieć/ Niżli od was tę śmierć ćierpieć. A przetożci was przeklinam *BierEz* H2; Kóždy łwoie łepłze łnimał/ A przetoć ten boy o to włtał *BierEz* M2 (8); Panie/ niedbałs o to/ iłż łiołtra moia dá łnie łamé łłuzýtz/ a przeto rzeczy iey aby mi pomogła. *OpecŻyw* 60 (13); *ForCnR* D2v; *PatKaz* I 11 (2); aboczyem uydzyely yłż bog łnyey łyá myal narodzycz y yey naturá myal ná łyá przyącz/ a przetoczyem tako przenaczyłłłsza od uyekow/ yełł łtworzona *PatKaz* II 52v (3); *PatKaz* III 105 (5); *FalZioł* I 110d (57); *BielŻyw* 151 (7); *BielŻywGlab* nlb 12; *GlabGad* N6v (4);

MiechGlab 65; *BierRozm* 9 (2); *WróbŻółt* 46/8 (23); á iż on możności dodawa łtoiącem przy łobie/ á przeto łnadz nigdy chwála iego dokończyć łie niemoże. *RejPs* 99v (7); *HistAl* F5 (2); *KromRozm II* t2; *KromRozm III* C5v (3); *GliczKsiąż* L7v; *LubPs* Z2v (4); Ale iż Papiełz łwámi rozmaíte inłze Báránki zmyłła/ kthore zá pieniądze po łwiećie rosłýła/ á przeto trudno łie łwámi mamy zgodzić *KrowObr* 67 (2); *Leop Ios* 1/2; *OrzList* b2 (2); Widziałem niewiáftę w Támnaćie z corek Filiłtyńłkich/ á przetoż mi iá teraz weźmiećie zá żonę. *BibRadz Iudic* 14/2 (102); *GrzegRóżn* D (4); *KwiatKsiąż* C2 (4); Chytry obyczay díłputowánia [...] Tego czegoś nie vtracił yełzce małz/ rogówes nie vtrácił/ á przeto rogi małz. *Mącz* 48b (8); *OrzQuin* F2; *SarnUzn* E6 (2); Bywaiá téż rázy łłuczóné/ iáko ćięte rány łzkodliwé/ á przeto iż téż y tym rádźić trzebá/ iełt o thym w przyłzłym Rozdziale náuká. *SienLek* 148 (35); *RejAp* 69v; *GórnDworz* T6 (20); *GrzepGeom* L3v (2); Ale w tym boiowánium rycerz łmiertelnie był rániony/ á przethoż trzećiego dnia vmárl. *HistRzym* 105v (55); *RejPos* 231 (5); *BiałKat* 316 (14); *GrzegŚm* 25; *HistLan* E2v; *KuczbKat* 225 (3); *RejZwierc* 204v; *WujJud* 55v marg (3); *WujJudConf* 188 (2); *RejPosRozpr* b3v (4); *RejPosWstaw* [143²]v; *BudBib Num* 18/7 (31); Widzę iż tá włzytká łpráwá iełt duchowna y niebiełka/ á przeto téż ku iey wyrozumieniu trzebá człowieká nowego duchowne⁸⁰ *CzechRozm* 266v (18); *ModrzBaz* 71v (19); *BielSjem* 21; *ArtKanc* T11v; *GrabowSet* F3 (2); Zonęm poiáł/ á przeto nie mogę przyść [et ideo]. *WujNT Luc* 14/20 (6); *SarnStat* 601 (3); *CzahTr* D; *KlonFlis* A2v (4).

»a snadź; a sna; a snadźci« (216 : 1 : 1): *BierEz* Q3; *OpecŻyw* 38v (5); *ForCnR* C2v; *FalZioł* IV 40c (2); *FalZiołUng* V 119; *RejPs* 23v (101); *RejRozpr* A4v (6); *SeklWyzn* Ev; *RejJóz* G6v (12); *SeklKat* I4; *RejKup* bb5v (18); *LubPs* A5 (7); *RejWiz* 4v (6); tho łam dobrze widziłz/ co zá pożytkow z tąd dołtác możelz/ á łna bym ći włłýłtkie miał wyłiczać/ ktorem omijał/ nigdyby y ięzyká/ y piorá niełtáło. *Leop* *A3v; *BielKron* 121 (2); *KwiatKsiąż* H2v; *KochSat* C2; *RejAp* 10v (6); *GórnDworz* Ov; *HistRzym* 97; *RejPos* 276v (14); *BiałKat* 216; O łiáźby teraz po thy czáły ołlic trzebá/ á łnadź y krowy ledweby temu náłtárczyły. *RejZwierc* 33v (15); *BudBib* 4.Esdr 4/38; *MycPrz* II Dv; *ModrzBaz* 9; *Oczko* 4 (2); *KochPs* 152; *WisznTr* 25; *PudłFr* 6; *KochPij* Cv; *SarnStat* 1315; *GosłCast* 66; *SkarKazSej* 660a; Bowiem Oćiec nie dał znać łieroctwá/ y trochę Potrwáwłzy/ równá matce dał mi Bog mácochę. A łnadźci by był tenże chciał wiekow przedłżyc/ Mogłám lepiej niź mátki iey dobroći vżyć. *SzarzRyt* D2.

»a stąd; a stądze« (130 : 20): *PatKaz III* 131v (3); *FalZioł* V 17a (33); *WróbŻółt* qq3v; *RejPs* 87v (11); *ZapMaz* VS 2/332; Bo łie złółcz ze złółci rodzy A z tąd więcz włzytko pochodzi *RejJóz* H8v (2); *HistAl* G6v (10); *MurzHist* D3v; *MurzNT* 8v; *KromRozm III* C5v (2); *DiarDop* 106; *LubPs* P4 (2); Item/ Z omyłności iákiey vczynione/ á s tądze czálem przed łkazánim może być odmienione. *GroicPorz* y2; *RejWiz* 77v (5); *BibRadzBaz* ktv; Tego to Herodá záłtał był do Lugdunu Cefarz Káligułá y z miłółnicá/ á łtąd było rozerwáne krolełtwo Żydowłkie ná troię. *BielKron* 139v (39); *Mącz* 506c; *SienLek* 16 (8); *GrzepGeom* H3v (3); *RejPos* 310v (9); *GrzegŚm* 20; *KuczbKat* 330; *RejZwierc* 30v (6); *ModrzBaz* 34 (3); *Oczko* 24v; *KochPs* 61; *GosłGosp* 120; *SarnStat* 609.

»a tak; a tako; a takóž; a takci; a takóć« (1224 : 30 : 4 : 1:i 1): Ale Lekarz gdy łzedł do niey/ Záwždy nieco wzięł z domu iey. A táko więcz ná ołtatek/ Wyniołł iey włzyłtek łtátek. *BierEz* I3v (3); nápołłád połłál łyna łwe⁸⁰ rzekáťz: Będá łie łtydatz łyna mégo/ a tako niezabija go. *OpecŻyw* [61]

(9); Wdzięczną była nieiako onemu młodzieńcowi rzecz prawdziwą/ a także v niego przebywał na chwilę. *ForCnR* Bv; Crytus pan od panny narodzony od uyekow mathcze fwey przełrzaney żądał kozdego dobrego włzelkyey lafky a tako y they yzby byla bez pyeruorodnego grzechu poczatha *PatKaz I* 9v (9); *PatKaz III* 141v (3); *HistJóz* D2; *MetrKor* 51/119 (2); *FalZioł I* 112a (278); *BielŻyw* 159 (10); *BielŻywGlab nlb* 15; *GlabGad* L2 (153); *BierRozm* 26; *KlerWes* A2v; *WróbŻołt* 40/7 (2); *LibLeg* 11/46 (4); *RejPs* 186v (44); *LibMal* 1545/97 (3); *LudWieś* B2v; *RejJóz* C6v (8); *SeklKat* C (4); *RejKup* ee3 (9); *HistAl* Iv (52); *KromRozm I* F2v (3); *MurzHist* T (5); *MurzNT* 18v (4); *KromRozm II* f (3); *KromRozm III* A7 (17); *Diar* 94 (3); *DiarDop* 112 (2); *BielKom* E2 (2); *GliczKsiąż* B8v (3); *LubPs* M4v (11); *GroicPorz* gg2 (2); *RejWiz* 7 (4); *Leop Bar* 2 arg (16); *UstPraw* I4; Bo Krol dąć pánftwa może/ lecz cnoty nie może/ A tak fkađ inąd o nię/ ftaray fie nieboże. *RejFig* Cc3; *RejZwierz* 30v; Potym nákradłzy/ náwydzierawłzy [...] odnosi tei ktorą miłwie. A takci człowiek żonę fwą miłwie więcey nizli oycá y mátkę. *BibRadz* 3.Esdr 4/25 (43); *BielKron* 342v (157); *GrzegRóżn* Ev (4); ci ktorzi fą ofstrego dowćipu/ niefą doftateczney pamieci: á tak co chutko poimuią niedługo zatrzymawaią. *KwiatKsiąż* L2 (2); *Mącz* 449d; *Prot* B2v; wiele tako zaráżonych żywo pogrzebano/ [...] á także niemáią być tácy pogrzebáni aż po fześcidziefyat godzin. *SienLek* 60v (23); *GórnDworz* L1 2 (12); *GrzepGeom* K3v (3); Boię fie że iákoś ftráciłá pierścień/ takżeby thez ftráciłá y fponki/ á thák bych wielką fzkodę miał. *HistRzym* 62v (39); *RejPos* 157 (10); *BiałKat* 66 (2); *BielSat* H2v (2); *GrzegŚm* 65 (4); *HistLan* D3v; *KuczbKat* 170 (2); *RejZwierc* 34v (12); *BielSpr* 46 (10); *WujJud* 261v (6); *RejPosWstaw* [143⁴]; bo on pánem twym/ á (tak) kłániay fię mu. *BudBib Ps* 45/11 [44/12] (71); *HistHel* Dv; *MycPrz* II B4v (2); *Strum* P (3); *BudNT* b8; *CzechRozm* 64v (74); *ModrzBaz* 28v (11); *SkarJedn* 117 (3); *Oczko* 27v (2); *StryjKron* 467 (16); *CzechEp* 202 (7); *NiemObr* 136 (8); *KochFr* 59 (6); *GórnRozm* H2v (2); *ReszPrz* 56 (2); *WerKaz* 289; *KochPieś* 35; *PudłFr* 4 (2); *ArtKanc* N2; *ActReg* 53 (2); *GostGosp* 112 (6); *LatHar* 120; *WujNT* 306 (6); *SarnStat* 1027 (4); *SkarKaz* 350b; *KlonWor* 49 (3).

»a także i; a także i« (4 : 2): Takié gdy się trafi na końcu fłowa/ iako f wymáwiamy/ a także i przed fz/ przed k i niektórymi infzemi literami *MurzOrt* B3; *SarnUzn* E7; iefli fie odwrocifz odemnie/ á także y lud twoy tobie poruczony/ tho pewnie wiedz/ iz fie ia thez odwrocę od ciebie y od ludu twoiego *RejPos* 349v (2); *RejZwierc* 78v (2).

»a także też; a także też; a też także« (3 : 1 : 1): *GlabGad* C8; Y ktoż ma być pilnieyfzy ftrófz iedno każdy fiebie A także też twoia wiara więczy ftrzeże ciebie *RejJóz* F4v; Pychę nádętość y próżną chwałę bogowie záwždy w nienawifci mieli/ á tak że też fmiertelne karzą/ gdi tobie imię niefmiertelnoći przywałzcaią *HistAl* E6v; *RejWiz* 171v; Oto fłyzlyfz co do tego iednego mowić raczy/ A tego fie też także káždy nádzieway/ oto powieda Pan *RejAp* 18.

»a tedy; a tedyć; a tedyż« (18 : 1 : 1): Krol fie więc nád nim zlutował: A tedyż go wygoić dał *BierEz* Q; *FalZioł* IV 12a (2); *BielŻyw* 130 (2); *WróbŻołt* iiv (2); *LibMal* 1543/67v; *Leop Eccli* 28/2; Mocz czarny/ może być z zágálzenia gorácości przyrodzoney/ á tedyć iefť fmiertelny. *SienLek* 26v; *RejZwierc* 24; *BudBib Iudith* 9/2; *NiemObr* 115; Aleć przyidą dni gdy od nich odiyty będye oblubieniec: á tedy będy pościć w one dni. [Venient autem dies, cum auferetur ab eis sponsus, et tunc ieiunabunt in illis diebus.] *WujNT* Mar 2/20 (7).

»a tedy więc« (4): Odtępcie odemnie złoŃtnici/á tedy więcz ia będę fie badał przykazania boga mego. *WróbŻołt* 118/115 (4).

»a teź; a takźe; a takieź; a teźe« (116 : 34 : 3 : 1): *OpecŻyw* 139 (2); *KlerPow* [6]; *MetrKor* 57/119 (2); około obwięz mokremi chuŃtami/ potym day ogieñ mierny/ A Alembik theź w kociełkhu aby pełnie fiedział *FalZioł* II 2d (7); *GlabGad* B6v (4); *MiechGlab* 11; *RejPs* 102 (2); *ComCrac* 12; *SeklWyzn* A (4); *RejKup* b3 (3); O Pyetrze piŃffe Páweł/ iż było co wnim gánić/ á wyefz teź iż fye páná KryŃtuŃá trzy rázy záprzał. *KromRozm I* C3v; *MurzHist* S3v (2); Sobбота/ dlá człowiekać ieŃt vczyniona/ nie człowiek dla łobboty/ a takźe/ ieŃtci pánęm/ téŃz i łobboty fyn człowie/czy [!]. *MurzNT Mar* 2/28; *KromRozm III* N4v (2); *DiarDop* 111; *Leop Act* 13/5 (4); *KochZuz* A2v; *RejFig* Aav; *RejZwierz* 108v (7); *BibRadz Ioann* 10/8 (29); *OrzRozm* D4 (4); *BielKron* 309 (6); *SarnUzn* C (4); *SienLek* 91v (3); *RejAp* 11 (4); *GórnDworz* Q2v; *HistRzym* 72 (2); iedyny Pan KriŃtus/ w kthorym fie wŃzythko zámyka s przodku y áź do Ńkończenia/ á my tákieź w nim ná wieki wiekom. *RejPos* 14 (17); *BiałKat* 118v; *GrzegŚm* 24 (2); *KuczbKat* 175 (2); *RejZwierz* 13v (9); *BielSpr* 53v; *WujJud* 50 (2); *RejPosWstaw* [41²] (2); *Strum* M2 (3); *ModrzBaz* 4v; ZAden Oćiec podobno bárźiey niemiłował Dźiéciećiá/ żaden bárźiey nád mię nie záłował. A teź ledwe fye kiedy dźiécie vrodźiło/ Coby łáŃki rodziców fwych ták godné było. *KochTr* 11; *StryjKron* 637 (2); *CzechEp* 145 (3); *NiemObr* 146; *ArtKanc* K6; *KochWr* 33 (2); *WujNT Act* 2/43 (2); *GosłCast* 73 (2).

»a teź ktemu« (2): *RejJóz* A2v; Smiacz fię muŃfe kiedy Ńziedzys Trefnie/ ktemu a iż wydzys. Czarta a yeŃcze teź ktemu O iakim mowyź Ńumnieniu. *RejKup* h8v.

»a więc« (39): *BierEz* A2v (3); *WróbŻołt* 145/4; *RejRozpr* H2v; *RejJóz* D7v (5); *RejKup* q7v (4); *MurzNT Matth* 13/23; *LubPs* L; *RejWiz* 139v (9); *Leop Act* 3/2 (2); Zgorzáá Kurza nogá/ z opátrzenia złego. A Kurza nogá pálac ieŃt zacny w Krákovie/ A więc fie zátroŃkáli oni proŃtakowie. *RejFig* Bb4 (3); *RejZwierz* 69v (3); *SarnUzn* G6; *SienLek* 145v; *PaprPan* B; *LatHar* 198 (2); káždy wieczera Ńwá w przed Ńtáwi ku iedzeniu a więc ieden łáknie/ á drugi ieŃt piiány. [*Unusquisque enim suam coenam praesumit ad manducandum. Et alius quidem esurit, alius autem ebrius est.*] *WujNT 1.Cor* 11/21.

»a wtym; a wtymźe« (27 : 1): potym gdy wŃzythek opuchnie/ do wody pretko bieźy/ á wtymźe mu rogi Ńpadná/ y młodoć fie przywroci *FalZioł* IV 8c; *UstPraw* D4v; Priamus proŃił przymierza do trzydzyeŃci dni/ á w thym pogrzeb záłościwy vczyniono TroilluŃowi y Memnonowi. *BielKron* 59 (23); *HistRzym* 14v (2); *KochFr* 75.

»a zatym; a zatem; a za to 'a zatym'« (42 : 2 : 1): *WróbŻołt* B6v (2); *KromRozm I* M4; wiem i czuię co Ńię zemná dźieie a zato was proŃę i nad proŃę abyŃcie niemniemali źebych chciał co powiedáć cobyŃię nienaidowało *MurzHist* K4v (3); *KromRozm II* y3; *Diar* 60; *KrowObr* 57v (2); *BielKron* 330 (4); *GórnDworz* Kk (9); *HistRzym* 107 (2); *KuczbKat* 130; *WujJud* 262v; *ModrzBaz* 59; *SkarJedn* 207; fyny Miáłto rodziców ogládał/ á zátem Doczekał/ ze y wládać będą Ńwiátem. *KochPs* 68; *StryjKron* 702 (2); *GórnRozm* D3v (2); *ActReg* 78 (5); *WujNT* 656; [*język Niemców*] ieŃt ich wláŃny y z nimi fie równo rodźił, á zátem teź równy bárzo od támtych wŃzyŃtkich *JanNKar* D; *SkarKaz* 310a; *CiekPotr* 79; *GosłCast* 35; *SkarKazSej* 682a.

»a zatym więc«: TáŃ Ezop EnuŃá vczýł/ A zátem go więc opuŃcił *BierEz* G.

bb. Spójnik *a* przyłącza wypowiedzenie podrzędnie złożone, zaczynające się od wypowiedzenia podrzędnego; obok spójnika *a* na drugim miejscu stoi spójnik podrzędny (2924) : *MetrKor* 40/817 (39); *Liżká* potym k domu przyydzie/ *A* gdy fwych liśiąt nie naydzie: *Porozumiáá* orlą zdráde *BierEz* H3 (52); *OpecŻyw* 41 (22); *PatKaz III* 130v (4); *HistJóz* B2v (2); *KlerPow* 3; *Plinius* piŕze w kozłowej krwi być taką mocz/ iż żelazo tępe zaoŕtra/ *A* by na ŕkrabowatŕze było wyciera ie *FalZioł* IV 11a (196); *BielŻyw* 124 (32); *Nos* konczyłty zawŕze gniew znamionuie á im wietŕza w nim będzie oftroŕć, *Tim* wietŕzã vkazuie gniewliwoŕć *GlabGad* N8 (24); *MiechGlab* 57 (8); *BierRozm* 24; *KłosAlg* D4 (2); *KlerWes* A; *LibLeg* 6/118 (13); *March*³ V7; *Roŕprofzã* fie ŕzukaiãc czoby iedli/ á ietŕhli fie nienaliczã tedy będã ŕzemrać [*dispergentur ad manducandum; si vero non fuerint saturati, et murmurabunt*]. *WróbŻołt* 58/16 (6); *RejPs* 147v (39); *ComCrac* 21v; *Day* pamiętne/ dayze winę [...] *A* niŕ odprãwiŕz doktorã Tedyć vbędzie poł worã *RejRozpr* Fv (28); *ConPiotr* 30v; *LibMal* 1544/89v (6); *SeklWyzn* A (2); *RejJóz* H4 (32); *SeklKat* T (9); *RejRozm* 404 (2); *bendzie* volno [...] miesskacz do czterech nyedziel a gdzie by nad tho wiãczy tam myesskaly tedi to zassią maiã nagrodzicz *ZapWar* 1548 nr 2668 (3); *RejKup* m7 (31); *RejKupSekl* a4v; *HistAl* L5 (47); *HistAlHUNG* A2; *KromRozm I* [H3]; *MurzHist* I4 (7); *Iãc* nikogo nieŕãdŕe/ *A* chocbychci iã tēz ŕãdŕiŕ/ ŕãd mói/ ietŕci prãwdŕiwy [*et, si iudico autem ego*] *MurzNT Ioann* 8/16 (10); *MurzOrt* B2; *KromRozm II* q2 (3); *KromRozm III* K6 (6); *Diar* 68 (8); *DiarDop* 114 (2); *Cŕłowiek* myŕlãc pocŕzernieie/ *Gdy* fie trunkiem nie zãgrzeye/ *A* ŕkoro fie zãrumieni/ *Nã* kãzďã fie rzecŕ nie leni *BielKom* E8v (6); *GliczKsiãz* N4 (18); *Zmiłuyze* fie nãdemnã [...] *A* áczem zgrzeŕŕyŕl przimŕ mye pod moc Boŕkã twoyę. *LubPs* L2v (59); *GroicPorz* h4 (4); *KrowObr* 230 (10); *RejWiz* 11v (82); *Wniwecz* cię obroceŕ/ y niebędziefz/ á gdyby cie ŕzukano niebędziefz nãleŕzione więcey nã wieki [*et non eris et requisita non invenieris*] *Leop Ez* 26/21 (66); *OrzList* e4 (3); *UstPraw* C4v (62); *KochZuz* A2v; *RejFig* Ddv (31); *Tãk* teŕ nędzne robaczki/ po ŕwiãtu goniemy/ *A* gdy nas teŕ poŕãpyã/ áni łãmi wzwiemy. *RejZwierz* 130 (37); *On* kthory czyni miłofierďzie zmiłuie ŕię nãd tobã/ á iako cię ŕkoro vŕŕyŕzy wołãiącego odpowie głofowi twoiemu. [*miserebitur tui, ad vocem clamoris tui, cum audierit, respondebit*] *BibRadz Is* 30/19 (63); *OrzRozm* B4v (11); [*Amurat*] kazał fie znowu ku ŕzturmu gotowãc/ á áby mu Skãnderbek nieprzekazał wyŕãdŕił *Ferybãŕzē* nañ *BielKron* 248v (338); *GrzegRóżn* Ev (7); *KochSat* B4 (3); *KwiatKsiãz* C4 (8); *OrzQuin* Hv (11); *Prot* C4v (6); *SarnUzn* H6v (4); *daway* tego prochu niemocnemu pić przes dŕziwieć dni [...] á ietŕli niepomozē/ dayze y przes drugie dŕziwieć. *SienLek* 59 (101); *LeovPrzep* a4v; *RejAp* 92v (17); *kiedy* by kto łobie ze cŕterzech [...] barw poŕpołu/ dał ŕuknię vcŕzyniç/ á ietŕli ietŕczce ktemu y cŕãpkę/ y przyŕzedłby tu miedzy nas/ *prawdã* ŕeby kãzdy [...] pomyŕlił/ co to zã gãłkã. *Górndworz* L7v (81); *GrzepGeom* P2v (8); *rzekł* kniemu [...] *Wietŕli* wypowiedŕ Antyochowę o łobie/ á niewietŕli áleć powiem. *HistRzym* 11 (91); *RejPos* 204v (37); *RejPosWiecz*³ 96v; *BiałKat* 233v (13); *BielSat* L4v; *GrzegŚm* 25 (3); *HistLan* C2 (12); *KuczbKat* 240 (8); *RejZwierz* 87 (75); *BielSpr* 14v (11); *KochMon* 23; *WujJud* 161 (6); *WujJudConf* 114v; *RejPosRozpr* c4v; *RejPosWstaw* 42 (4); *BudBib Dan* 1/13 (17); *HistHel* A; *MycPrz* I C4 (5); *chróŕt* w ŕiemni prędko zgniye [...] a *kiedy* chróŕt w *Vpuŕcie* zgniye/ *woda* wielka przyydzie *Strum* M4 (34); *WierKróc* B2v; *BiałKaz* B2 (7); *BudNT* c2v (6); *StryjWjaz* D2 (2); *CzechRozm* 228v (31); *PaprPan* K2 (7); *KarnNap* E4 (2); *o* trzy kozki idŕie [...] *Ktore* moy łãsiãd vkradł/ o to ŕię zãłuię/ *A* iż ŕędŕia roŕkazał dowod vkazuie. [*Vicini queror has abesse furto.*

Hoc iudex sibi postulat probari] *ModrzBaz* 94v (34); *SkarJedn* 86 (7); *KochOdpr* D2; *Oczko* 26 (6); *KochPs* 117 (4); ze krwi ie⁸⁰ miał dać Mefyafzá. áżeby fię krew y potomftwo iego zinnemi ludzmi y národy nie miezfálo/ [...] vftáwył mu obrzezánie. *SkarŻyw* 285 (78); *ZapKościér* 17 (27); *KochTr* 10 (2); *StryjKron* 120 (14); *CzechEp* 11 (10); *KochJez* A4; *NiemObr* 75 (18); *KochFr* 44 (17); *GórnRozm* Kv (25); *KlonŻal* A4v; *KochBr* 150; *KochMuza* 27; *KochSz* Cv; *ReszPrz* 99 (7); *ReszHoz* 116 (5); *ReszList* 169 (4); *WerGośc* 223 (13); *WerGoścPapr* 202; Y dopuścił Pan Bog ná ládámá fen twárdy; á gdy vfnął/ wziął iedno źiebro iego *WerKaz* 282 (5); Wízyftko záraz vpádło/ fzczyre pułtki w domu/ Niemálz śmieie potrzebek oznáymić nikomu. A choć nas práwie dofyć/ iákby nic nie było *WisznTr* 14 (4); *BielSen* 15; *BielSjem* 28; *KochPam* 80 (2); Kłáda fye láfy/ á piórún gdzie zmierzy Zle nie vderzy. *KochPieś* 31 (6); *KochSob* 69; *KochTarn* 77 (2); *PudłFr* 34 (2); *ArtKanc* N4 (6); *BierRozm* 33 (2); *KochProp* 13; *KochWr* 34 (2); *PaprUp* D4 (4); *ZawJeft* 29 (4); *ActReg* 44 (9); kopę wypuścić wízyftkim: okrom niepoftufznego: á kędyby kopy wielkie żęli/ tedy do pułkopy wypuścić. *GostGosp* 78 (44); *GrochKal* 10 (2); *Phil* Q (4); *GórnTroas* 54; *KochCn* B3v; *KochCz* Bv; *KochPij* C3; *GrabowSet* Bv (20); *KochAp* 8; *KochFrag* 30 (7); *OrzJan* 30 (7); *WyprPl* Bv; *LatHar* nlb 10v (3); *RybGęśli* B2v (3); Choćbym wam powiedział/ nie vwierzyćie mi: á ieftlibych też y zopytał/ nie odpowiećie mi [non credetis mihi; si autem et interrogavero, non respondebitis] *WujNT Luc* 22/68 (57); *WysKaz* 7 (8); *JanNKar* E4v (4); *JanNKarKoch* G2; vftáwiamy/ áby káždy w mieyfcu fwego fzyku przeftawał [...] á gdzieby więc ináčéy/ że tákowi máią byđz poczytáni/ pro defertoribus [...] á gdzieby więc tácy fie znáydownáli w náfzym woýfku/ [...] máią byđz poymáni *SarnStat* 447 (276); *SiebRozmyśl* F2v; *GrabPospR* N4v (5); *KmitaSpit* B4; *PowodPr* 64 (16); *SkarKaz* 83b (16); *VotSzl* B4v (4); *CiekPotr* 53 (6); *CzahTr* I4 (5); *GostCast* 28 (11); *PaxLiz* C2; *SkarKazSej* 667a (8); *KlonFlis* E3v (6); *KlonWor* 19 (7); *PudłDydo* A3; *ZbylPrzyg* B3 (2).

γ. Spójnik a przyłącza wypowiedzenie zbliżone charakterem do zdań względnych (390) : *MetrKor* 40/823; iednęć iámę máią/ A w niey poftpołu śiadáią. *BierEz* Q (8); przyłfedł Iezus mily [...] wdom fwiętego Piotra/ a tam fwiekra iego zimnicę cięłfką cirpiała. *OpecŻyw* 43v (9); *ForCnR* A2; *LibLeg* 6/190 (3); *PatKaz III* 105v (5); w Eipcye [...] było nyektore xiąże radny pan Faraonow/ a ten miał dziewkę barzo cudną *HistJóz* B3 (2); *FalZioł* I 69c (54); *GlabGad* K4 (2); *MiechGlab* 75 (2); *KłosAlg* Fv (2); *WróbŻołt* iiv (3); *RejPs* 158 (5); Bo nam máło po tym fwarze A nikt fie iem nie vkarze *RejRozpr* K; Iam widział gniazdo wina [...] Z ktorego wnet wyroftly piękne trzy maćicze A z nich potym nadobne grona wyrałtały *RejJóz* I8; wrzucic go wciemności wieczne á tam będzie plać y zgrzitanie ząb. *SeklKat* T (4); *RejKup* Xv (6); *HistAl* M7v (9); *HistAlHUNG* A3; gdyby miał owcę iednę/ a ta mu wpadła w doł dni fobbotnych záli iei nieuimie i niepodniéšie *MurzNT Matth* 12/11 (2); *KromRozm II* h (3); *KromRozm III* B3 (2); *Diar* 97 (3); Bo to ieft nawdzyećnieyfza chwałá iego/ á w they fie on vprzeymie kocha *LubPs* gg marg (13); *GroicPorz* bb3v (2); Páńskie fá zawiáły ziemie a poftáwił nánich świát *KrowObr* 35v (2); *RejWiz* 25 (11); *Leop Ex* 25/27 (4); *UstPraw* Hv (2); Oto Páńki Anioł ftoi/ trzymáiąc miecz goły/ A tym z wyroku Páńkiego/ przetnie cie ná poły. *KochZuz*, A5; *RejZwierz* 116; *BibRadz Ez* 1/15 (24); *BielKron* 40 (6); *GrzegRóżn* N2; *SarnUzn* C4v; *SienLek* 117 (21); Y Vyrzałem pothym ftholice/ y fiedzące ná nich/ á fąd iefth im dan *RejAp* 167 (16); *GórnDworz* X6 (12); BYł ieden Krol/ á w iego kroleftwie byli dwa łotrowie *HistRzym* [118]v

(15); *RejPos* 34 (10); *BiałKat* 346 (3); y porodził syna/ á imię jego Iezus názowiełz. *KuczKat* 25 (6); toć iuż iefth vporny á rozmyślny gniew/ á nigdy ná dobre wyniść nie może. *RejZwierc* 77v (20); *BielSpr* 51v; *KochMon* 32; *WujJud* 86v (4); kołcioł Apoštołłki záchowywa tylko dwa Sákrámenty [...] Krzeft y Wieczerzą Páńfką/ á ty obchodzi z wielkim nabożeńftwem *RejPosWstaw* [143⁴] v (2); á vyzrzałem/ áno mąż/ á wręce jego łznur pomierny. *BudBib Zach* 2/1 (34); *Strum* L2; *BudNT Luc* 11/14 (3); *PaprPan* N (2); *ModrzBaz* 54; *KochPs* 53 (2); *SkarŻyw* 117 (2); *StryjKron* 185 (9); *CzechEp* 58 (2); *KochJez* B4 (3); Zá czym vbogá Szláchtá mułzą fię poddávác w obronę tych możnych/ á ci co chcą/ to czynią z nimi. *GórnRozm* I3v; *KochSz* A4; SEdžia siedzi/ á przed nim włyzyfcy fie ftáwiemy/ Którzy fie ná tym świećie omylnym báwiemy *KochMRot* C2; *ArtKanc* I15v (2); *ActReg* 12 (2); *GostGosp* 120 (2); Ia zá kim iść mam/ powiedz/ y w czyy okręt wśiędę? Kto mój pan/ á ia jego niewolnicą będę? *GórnTroas* 64 (2); *GrabowSet* N4; *WujNT Ioann* 11/38 (5); Bydło do trzeciého dnia zátzymáné, á onégo nie dał do obory królewkiéy, trzy grzywny przepada. *SarnStat* 675; Iáko nie ma być trudne písmo ś. á w nim fá rzeczy ták trudne/ o Troycy ś. o wcieleniu *SkarKaz* 81a (2); *GoslCast* 54; *SkarKazSej* 678a; *KlonWor* 31.

δ. *Przylączza wyjaśnienia, wtrącenia i uwagi nawiasowe (11 058) : ZapWar* 1503 nr 1913 (27); *MetrKor* 34/134 (28); *BierRaj* 17v; Daudi porodził krolá fálomona a ia ieftem krol Salomon. *March*¹ A2v (5); *BierEz* Q4v (15); wziął hupkę/ ij napelnil ią otztu z żolcią/ obłożywłfy Izopem ij mirrą/ a to wczynil dlá więtfłé przykrości/ ij włożywłfy na trcinę/ podal mu pitz. *OpecŻyw* 149v (92); *OpecŻywSandP* ktv; *OpecŻywSandR* Vv; *OpecŻywPrzedm* C3v; *ForCnR* E2v (7); od myefyacza znamyá yefth dná łzwyátého a marya yefth myefyacz *PatKaz I* 2v (7); aboczyem naypyerwłzy grzech ftal fyą wnyebye pychy/ ato przełz lucyfera anyola nayuyłłego *PatKaz II* 25 (56); *PatKaz III* 128 (23); *Murm* 130; *HistJóz* C (14); Item Nadrodze Chłopowy yednemu gdi yachal a wthen czałz chłop na wozie łpal łuknya vkradł *LibMal* 1548/147 (32); *FalZioł* IV 36a (686); *BielŻyw* 91 (21); *BielŻywGlab nlb* 13 (4); przeto kto medianę pułzcza włytkiemu ciału abo łzkodzi (á to gdy nie potrzebuie pułzczania) albo pomoc czyni á to czałfu potrzeby. *GlabGad* E5v (99); telko ie [pola Alanskie] całem przeiezdzią, Kozaci łzukaiąc coby vtargnęli, á to łłowo Kazak iefth Tatarskie. *MiechGlab* 41 (19); *BierRozm* 23 (2); *LibLeg* 11/59 (64); *KłosAlg* Gv (29); *KlerWes* A2; *WróbŻołt* oo6v (56); *RejPs* 34 (31); *RejRozpr* C3 (13); *ComCrac* 15v marg (15); *LudWieś* B3v; Ale pan bog/ wie włytko/ niźli go oczo profim/ a nie iedno wczynki/ ale y pomyłlenie náłze *SeklWyzn* e4v (13); *ConPiotr* 33; *RejJóz* A8v (58); *SeklKat* O4 (54); *RejRozm* 400 (4); *RejKup* Ov (56); *RejKupSekl* a6 (4); *HistAl* Hv (73); *KromRozm I* B (26); gdyłz tak śmierci pragnié/ i wolál by iuż (a lzyi by mu się zdało) wpiekle być niźli ná świećie żyć *MurzHist* S4v (38); *MurzNT Ioann* 18/38[40] (65); częłto kroć takié punctowané litery bywaią opułzczoné/ ato iłz się częłto trafiaiá. *MurzOrt* B (3); *KromRozm II* c4 (49); *KromRozm III* L6 (115); *Diar* 60 (42); *DiarDop* 106 (11); *BielKom* A3 (2); Chce pan Bog áby diłcipułowye nye ináčzey yáko łame náuki/ preceptori łwe miłowáli [...] A to dla tego/ że náuczycyele fá by oycowye włafni/ á to nye cyał ále rozumu. *GliczKsiąż* N8v (32); *LubPs* Gv marg (74); *GroicPorz* r3 (50); *GroicPorzRej* C4; kogo tu Pan karze/ tego Pan miłue/ á karze włzelkiego Syná/ ktorego przyimuie *KrowObr* 238v (83); *RejWiz* 8v (173); *Leop Tob* 5/8 (278); *OrzList* e (4); *UstPraw* B (41); *KochZuz* A2v (2); *LeszczRzecz* A5 (2); KAzał kfiądz ná pogrzebie/ á wdowá vmárłá/ Mowiąc/

wie Bog tá duřzá gdzie lie dziś opárłá. *RejFig* Bb4v (19); *GWilhelmus* AngielŃki/ będąc ociąřáły/ Chciał teř iuř odpoczynać/ á miał brzuch niemáły. *RejZwierz* 22; Bo mořec wřdy kiedy chce/ á chocia y v bogo/ Mieć co Bog dał poczćiwie/ á przedię chędogo. *RejZwierz* 140v (61); *WyprKr* 99v (7); A wřzedł Pan do Ieruzálem y do Kořćiołá/ y gdy wřzytko ogládał/ á iuř byłá wieczorna godziná/ przyřzedł do Bethániey z dwiemanałćie. *BibRadz* Mar 11/11 (407); *OrzRozm* D3 (29); řzły krowy z Arká Páńłką prořto do Bethłámidy/ á było to miałto kápláńłkie/ á Filiřtynowie řzli zá niá. *BielKron* 63 (481); *GrzegRóżn* C (31); *KwiatKsiąř* K3v (34); *KochSat* C (4); *KochZg* A4; Ad summum, A naywięcey/ á nawyřłzy *Mącz* 3b (9); *OrzQuin* Qv (17); Miałem ogień ná głowie řwey miałto czupryny/ A to iřćie nie było bez wielkiey przyczyny. *Prot* A3v (10); Moięřz thego Bogá ktory tu mowi zowie go IEHOVA. A wiemy dobrze ře tho řłowo IEHOVA nikomu iedno iednemu á wiernemu Bogu řłuży *SarnUzn* Dv (35); *SienLek* 24 (242); *SienLekAndr* a2v; *LeovPrzep* I2 (30); *RejAp* 14v (296); Iáko ieden z nářzych/ (á muřiał czytać *Paediam Cyri*) rad bárzo po Vłárłku [...] chodzi: á to dla tego áby pokrył nieforemnořć nieiáką nog twoich *GórnDworz* N5v (171); *GrzepGeom* L4v (53); Wieřzli práwo mego dworá. Odpowiedział Appollon: wiem/ á czedłem ie ná wroćiech *HistRzym* 9 (146); ktorego [*Lucyfera*] był Pan ták vmiłował y vbłogofłáwił/ iř go řobie zwał Anyołem řwiátořći/ á było tho wielkie kochánie iego. *RejPos* 216 (286); *RejPosWiecz*² 91 (14); Wřzyřcy [...] pili zduchowney opoki/ ktora ich náłładowáłá/ á opoká byłá Pan Kryřtus. *RejPosWiecz*³ 97v (20); *BiałKat* 386 (64); *BielSat* G3v (2); A było tego Páńłtwá/ á mogę názwáć Kroleřtwá wzdłuř/ dziewięćdzieřiad y pięć mil. *KwiatOpis* Dv (6); *Grzegřm* 6 (28); *HistLan* C2 (5); Bo napřzod/ (á tá ieřt ku řkrulře pierwřza rzecz potrzebna) wřzyřtki grzechy ktoreřmy pocřzynili/ mieć w nienawiřci y záłowáć zá nie muřimy *KuczKat* 205 (74); *RejZwierc* 23v (233); *BielSpr* 73 (33); *KochMon* 30 (3); *WujJud* 209v (41); *WujJudConf* 233 (19); Pan wezwawřzy zwolenniki řwoie/ y wybrał z nich dwánałćie/ ktore názwáł Apořtołmi. A znáçy to imię Apořtoł pořłáńcá/ pořłá/ legatá áłbo oratorá. *RejPosRozpr* c2 (17); *RejPosWstaw* [143²]v (41); *KochList* 1; *BudBib* Gen 25/25 (236); *HistHel* D3 (9); *MycPrz* II C4 (16); Potym day kłářć chróřt: á nalepřzy ieřt Sořnowy/ Iodłowy/ Brzozowy/ miářłzy iáko dobra řerdź/ [...] á im dłuřłzy tym lepřzy. *Strum* H2v (76); *WierKřóc* Av (2); Zá pánowáńia Pána tego/ á to złáłki miłego Bogá/ był záwřdy pokoy. *BiałKaz* H4 (17); Nie tego [*puřć*]/ ále Bárábařzá/ á Bárábařz był zboycá. *BudNT* Ioann 18/40 (55); *StryjWjaz* B3 (2); *CzechRozm* 128 (277); *PapřPan* V4v (18); *KarnNap* C (3); *ModřBaz* 67 (114); *ModřBazBud* VIv (6); Náłtawáię Heretyctwá ále přętko giná/ á co Miniřter y Heretyk/ to nowiná. *SkarJedn* 23 (53); *KochOdpr* A2 (7); *Oczko* 12v (49); *KochPs* 23; *Skarřyw* [236] (93); *ZapKořcier* 41 (35); *KochTr* 12 (4); *StryjKron* 652 (99); Bo to pewna: iř im kto ieřt pyřłnieyřzy/ tym mniey dba o Bogá: á Antyçriřt będzie napyřłnieyřzy *CzechEp* [410] (234); *CzechEpP*Orz x3v (3); *KochJez* A3 (5); *NiemObr* 37 (104); Day ráçřey miłořć/ á choćia mniey złotá. *KochFr* 61 (26); *GórnRozm* K2v (78); *Klonřal* Dv marg; *KochBr* 151; *KochDz* 107 (4); *KochMarsz* 155 (2); Kto nie woli tym çářem zyřku mieć ná pieczy/ Lá páięć grořzá zewřřad/ á podobno k rzeczy *KochMuza* 25; Káplán z Rycerzem [*figury szachowe*]/ á obádwa biali/ Iedno przez ieden plác od řiebie řtali. *KochSz* B2v (9); *KochWz* 139 (2); *KochMRot* Bv (4); *ReszPrz* 108 (11); *ReszHoz* 129 (9); *ReszList* 147 (6); co řię řtáło w Chełmłkiey řiemie z iednym řłáçćicem Greckiey wiáry/ ná imię Chweřkiem Hańłkim/ á to w Roku 1563. *WerGořć* 225 (7); *WerKaz* 281 (4); *WisznTr* 32 (2); *BielSen*

17; *BielSjem* 30 (2); *KochPam* 87 (3); *KochPieś* 35 (3); *KochSob* 60 (2); *PudłFr* 48 (2); *ArtKanc* E9 (14); *BielRozm* 13 (6); *Paprup* K3v (20); *KochProp* 15 (2); *KochWr* 24 (10); *ActReg* 4 (62); *GostGosp* 142 (99); *GostGospSieb* x2; *GrochKal* 9; *Phil* L (10); *GórnTroas* 25 (11); *KochCn* B4 (2); *KochCz* B2 (3); *KochPij* C4; *GrabowSet* D2 (21); *MWilcHist* K3v (7); Wyście fie bowiém ze wżyftkich bezmála narodów prawdziwie w Rzeczyppolitéy wolnéy rodźili: A wolność prawziwie tá rozumiana bydź ma/ w którém wżyftcy práwu poddáni/ á práwu nikt nierofkázuie *OrzJan* 15 (18); *KochAp* 12; *KochFrag* 15 (4); *KochFragJan* 4; *OstrEpit* A3v; *WyprPl* A3 (4); *LatHar* 687 (97); *KořakCath* B4v; *KořakSzczęřl* B3 (3); *RybGęřli* D2v (3); *WujNT Ioann* 6/51 (677); wźiał łtámtąd trzy tyřiące tálentow/ á káždy Tálent 600 złotych we złoćie czyni *WysKaz* 43 (22); *JanNKar* F2 (8); *JanNKarKoch* Ev (3); *SarnStat* 1266 (316); *SiebRozmyřl* L (8); w niektórych teź kráiiách włoki nierowne/ á w łámych Iflanćiech częgom ia dobrzę [!] řwiádom/ łą więcey niź pięćiorákie włoki *GrabPospR* L3; *KlonKr* A3v (2); *KmitaSpit* B3 (6); *PowodPr* 77 (25); *SkarKaz* 274a (29); Zá ktorým opátrzeniem y porządkiem/ á naprzod zá błogofławieńřtwem miłego Páná Bogá/ mogli by być/ vtrapieni bráćia nářzy [...] w lepřzym pokoiu *VotSzl* F (20); *CiekPotr* B2v (3); *CzahTr* L3v (14); *GostCast* 26 (22); *PaxLiz* A2v (3); *SkarKazSej* 677a (6); Te zář żoładki prowadzą do Gdańfká Poty cnych kmiotkow/ á ráczey do Chłáńfká. *KlonFlis* C4v (12); *SapEpit* Bv; Nátureá ich ruřza; I do pielgrzymowánia nálog ich przymuřza. A náwięcey nář Polfki narod z przyrodzenia Rad pātuie *KlonWor* 52 (12); *PudłDydo* B3 (5); *ZbylPrzyg* A4 (2); *SzarzRyt* D3 (2).

Pořczenia: »a i« (37): tedy pořtronni narodowie/ ięzyk (á podobno y dowćip) Polfki ná máłey pieczy máią *RejWiz* A4v; *RejZwierz* 117v; *BielKron* 183 (3); *GórnDworz* Kv; *RejPos* 318; Ktoby czytác o tym chciał řilá tego znáidzie/ á y tu poczęřci w wtorich kłięgach *RejZwierc* 147v (9); *BielSpr* 33; *BudBib* c; *Strum* H2v; *BialKaz* G3 (2); *CzechRozm* 197; *ModrzBaz* 63 (8); *SkarJedn* 382; *SkarŻyw* 244 (2); *Phil* G3; *WujNT Philipp* 3/18 (2); *VotSzl* A4v.

»a iż; a iżby; a iże« (133 : 25 : 1): Item iako ſie Gospodarz ſwi czeladnikiem rořanie, a yřz ieden na drugiego nieřkarži, otho řie ſtarřim nietrzeba ſtaracz. *ListRzeź w.* 38; *OpecŻywList* C2; *PatKaz III* 130; Iezu ktorys dwu zwołennikow pořlał ku rozwięzowaniu ořlicze z ořłęciem/ á iżby k tobie przywiędli. *TarDuch* B6v (2); *LibLeg* 10/93v (2); Abowiem to ořobnego łřczęřćia człęk ktorego ty iuř wezmieř ná opiekę řwoię/ á iż řie dořtánie wrořkofř przybytkow twoich *RejPs* 94 (12); *RejJóz* N5 (4); *RejKup* ł5 (10); Abowiem thy (iáko powiádař) ieřtes rowien flońcowi/ á iże řiedziř ná łtolcu máieřtatu twego zeřlánym od bogow weřpołek s Perřkimi Bogi *HistAl* C5v; *KromRozm I* K4; Yákoř yářnyey o zwiřchnořci Papyeřkyej/ á iż tá kořcioł boży yednoći/ móğł nápiřác? *KromRozm III* O4v (3); *GliczKřięż* C2; obietnicá zá vřánie mocne/ A iż nas Pan Křiřtus řam á nie vczynki zakonne záchowywaia y řprawiedliwemi czynia. *LubPs* Lv marg; *RejWiz* 152 (11); *Leop* 1.Ioann 2/21 (2); *RejZwierz* 39v (2); *BibRadz Gen* 14/18 (4); *SienLek* 156; nie zgináł řadny iny iedno ći ktorzy nie byli náznáćzeni tym ogniem řwięthym/ á iż nie byli w obronie á w opátrnořci Páná tego. *RejAp* 74v (11); *GórnDworz* L4 (2); przetom przyřzedł ku tobie przez tego to ielenia ktoregoř ty vłowić chciał/ á iżbych ia teź ćiebie vłowił. *HistRzym* 127; A iż y inřzy Prorocy tego to przyřłego zbáwicielá á řyná Páńkiego z nim w Bořtwie iedyne⁸⁰ Aniołem Bożym częřto miánowáli. *RejPos* 150 (42); ofiárá nie może řwiętořliwie y porządnie być ofiárowána/ iedno przez Kářłaná řprawiedliwego y řwiętego/ á

iż też y óni tę ofiárę przyymuią dla ktorých iest ofiárowána. *BiałKat* 353v; człowiek który iuż ku fwym poćciwym á szedziwym látom przyźedł/ á iż iuż iesth nieiáko imi ociążon/ á czegoż sie iuż infzego ma nádziejáć? *RejZwierc* 166v (14); *BudBib Eccli* 44/22[23]; *ModrzBaz* 114v; *SkarJedn* 290 (2); *ZapKościér* 54; *WujNT* 1.*Ioann* 2/21 (6); *WysKaz* 27; *KlonWor* 70; *RybWit* A3; *SzarcRyt* A4v.

»a ktemu« (13): Ná drugi rok Cefarz obawáiąc sie by mu ízkody Krol Bolefław nie czynił w iego niebytności (bo do Rzymá miał iecháć przeciw Papiieżowi) á ktemu żálowáł tych rycerzow ktore poimáł Krol Bolefław/ posláł do krolá Bolefławá *BielKron* 352 (2); *RejZwierc* 88 (4); *WujJudConf* 241v; *Strum* D4v; Ringolt gdy sie wwiázáł w Zmodźká y Litewfká Ziemię/ iáko Opiekun/ á k temu miał oyczyfitych Xięftw Ruskich kilka [...] dopiero sie począł piáć Wielkim Xiędzem Litewfkim *StryjKron* 285; *CzechEp* 182 (2); *NiemObr* 77; Przetoż z iednego (á ktemu z obumárłego) národziło sie potomkow ták wiele iáko gwiazd ná niebie *WujNT Hebr* 11/12.

»a mianowicie« (71): *BibRadz* II 2 marg (2); *SarnUzn* G8; wfyfki Symbolá á miánowicie świętego Athánálego niezbożnie bluźniá *WujJud* 73; *CzechRozm* 75 (7); *Oczko* 22v; *CzechEp* 166 (9); *NiemObr* 4 (6); *ReszPrz* 42; *ActReg* 170 (2); czerwone wino będzie cudne/ iedno to vmieć czynić: á miánowicie/ przylmázywfy iágod bżowych vftálych: czym teraz málmázyá żydowie Tureccy fárbuiá. *GostGosp* 132; *LatHar* 95 (11); *WujNT* 393 (6); *WysKaz* 41 (3); *JanNKarKoch* Gv; áby nigdy rzeki/ którými wodné ftátki chodzą/ á miánowicie Bug/ groblámi żadnémi hámowáné nie były *SarnStat* 1184 (19).

»a na imię« (13): *WujJudConf* 80v; *ZapKościér* 12v; *CzechEp* 362; *Paprup* I3; Zgadziá sie ftárzy Doktorowie á ná imię Auguftyn S. wielebny Bedá/ y Theophyláktus/ iż tu Pan Chriftus rozdawáł Sákráment vcziom fwym pod ofobá chlebá *WujNT* 297 (9).

»a osobliwie; a osobno (osobnie)« (108 : 6 : 1): *OpecŻyw* 119v; Pilát pytál iezufa milego o rozmaijtę rzeczy/ a ofobno o to bylliby on krol żydowfki *OpecŻywSandR* IVv; *ForCnR* Bv; *PatKaz* II 71v; *FalZioł* II 1c (3); *BielŻyw* 113; *LubPs* aa3 marg (5); *GroicPorz* 12v (3); *BibRadz Gen* 1 arg (3); Alfonfus Hifzpáńfki krol/ w Rycerskich rzeczách (á ofobliwie w gwiazdárfskich náukách) thák ná wodzye iáko ná zyemi był biegły. *BielKron* 184 (2); *Mącz* 89d; *SienLek* 23v; *RejAp* 90v; *BiałKat* 148v (2); *KuczbKat* 425; *WujJud* 182 (3); *Paprup* Bbv; *Oczko* 22v; *SkarŻyw* 194 (5); *CzechEpPorz* x4v; [*Faryzeuszów*] Chriftus pan/ írodze karał y ítrofowáł/ á ofobliwie o to/ iż trádycyámi fwyimi rofkázánia páńfkie gwałčili. *NiemObr* 72 (28); *ReszPrz* 82 (4); *ReszHoz* 140; *ReszList* 147; *KochWrJan* 18; Mephtis – Błoto fmierdzáce, a ofsobliwie od fiarki. *Calep* 654a; *GostGosp* 38 (2); *LatHar* 130 (10); *WujNT* 385 (14); *WysKaz* 36 (2); *JanNKar* Cv (2); *SarnStat* 404 (7); *SkarKaz* 3v; *VotSzl* D3 (3).

»a oto; a otóc« (7 : 2): *MurzNT Luc* 13/30; *Leop Is* 49/12; Pámięthay miły Pánie żeś mi powiedziáł iżebych miał pokufy ćierpieć/ iákoby Iob/ á oto więcey niż Iob *HistRzym* 129v; *RejPos* 55v; *RejPosWiecz*² 91v; Widziálem niezbożniká ítráfznego á kwitnácego iáko bobek zielony. Y minął/ á oto go nie/ y fzukałem go á nie nálażł sie *BudBib Ps* 37/37 [36/36] (3); *WujNT Luc* 11/31.

»a owo«: ále pátrzay iłłu práwie dobręgo/ z mokrégo mieyfćá. A owo nálepfsza ziemiá iłłowata/ co od Rydlá odpádowáć nie chce *Strum* M2.

»a owszem; a owszem i« (48 : 1): *Diar* 41 (2); bo tá máśc wízelákie rány á owízm zágnié goi. *SienLek* 128 (38); *SienLekAndr* a2v (2); *RejPos* 110v (3); A zbytek/ iest niewítydliwości y wízelákiey wízeteczności mátką: á owízm y lámego łákomítwá *ModrzBaz* 55v (4).

»a snadź; a sna; a snaść« (122 : 3 : 1): *PatKaz II* 38v; *LibLeg* 11/9v; *SeklWyzn* d2v; Acz wielki wítyd o tym mowić [...] Iákom ia íwá ílawę miała A w takiey ítraży chowała A ínam tego ítrzegła panie By y zly proch nie padł na nię *RejFóz* G7v (12); *SeklKat* S3v (4); *RejKup* g2v (10); *KromRozm I* N2; *MurzHist* C2v; *KromRozm III* F2 (9); *GliczKsiąz* G4 (7); *LubPs* Qv (2); *RejWiz* 78; PRzyfzedł potym k niey ieden/ nowo íie óżenił/ A ínadź cnotę niź połag/ tániey był zácenił. *RejZwierz* 45v (4); cudzemu nieprzyacielowi nie odpieráli/ á ínadź też niemieli czym *BielKron* 364v (21); *LeovPrzep* C2 (2); *RejAp* 189v (2); *GórnDworz* G6v (8); *RejPos* 141 (4); Zaden narod/ żadna hordá/ á ínadź y Cygáńka/ nie íest w tákiey niedbáłości [...] niźli ták ílawne á zacne tho páństwo náíze. *RejZwierc* 185v (15); *MycPrz II* Cv (2); *StryjWjaz* B3; *PaprPan* Bb2v (2); *StryjKron* 59 (4); *CzechEp* 81; *NiemObr* 76; *GórnRozm* E3 (2); *ReszPrz* 70; *ActReg* 165; *GrabowSet* B2 (2); Połúżyło ná ten čás tym złym záiułzonym ludzióm/ íczęścié niewiém iákie: á ínaść to/ o którym Moyzełz w czwartych księgách íwých powiádał *OrzJan* 27; *WujNT* 463; *VotSzl* B2.

»a także też«: Gdy loźny poymie dziewczkę v kmieciá ofiádłego dziedziczkę tedy ten loźny ma być dziedzicem/ á także też gdy loźny ofiádłá poymie. *UstPraw* B4v.

»a też« (45): *PatKaz III* 120; *MetrKor* 57/117; *ComCrac* 18; *RejKup* ee6; *BielKron* 173v (9); *HistRzym* 3 (2); *RejPos* 101v; Sukno pánie nie nátkáne/ A ktemu bárzo zmaczáne/ Więc íie go síłá síłápiło/ A też bárzo wáłkie było. *RejZwierc* 234d (2); *BielSpr* c2 (2); *WujJud* 86; *BudBib* 1.Reg 13/4; *MycPrz II* A4v; *CzechRozm* 132v (6); *ModrzBaz* 123v (4); *SkarŻyw* 207; *ZapKościér* 49²; *CzechEp* [378] (3); *ActReg* 125 (2); *KochCzJan* A2v; *LatHar* 122; *WujNT* 80; *SiebRozmysł* K3v; *CzahTr* L3.

»a też i« (2): A był też thám y on Amán/ ktoremu íie bárzo níłko klániáá. *RejZwierc* 154v; *CzechRozm* 177v.

»a własnie« (15): *FalZioł* IV 38c; *LubPs* O4 (4); *RejWiz* 105v (2); Iákoż máło tych kóciołow íełth/ áby íie íełtze tych ípraw íezabelickich á włánieyby rzec mógl czártowfkich/ okázowác nie miáło. *RejAp* 30v (5); *BudBib* 172a marg; Fretum – Morze, a włánie, morze cziafnę. *Calep* 435a (2).

»a z osobna« (25): Ktora też nam teraz wíęcey móże być pożyteczná/ dla wielu przyczyn/ á zofozna też ku póciełze ímętnym y vtrapionym chwalcom Bożym *CzechRozm* 96v (10); Táłke y íyny íozefowe między íynmi Iákobowymi 1. Kro. 5. v 1. á zofozná Efraimá. Iere. 31. v 9. etc. pierworodnym písmo zowie *CzechEp* 211 (13); *CzechEpPORz* x4v (2).

»a zwłaszcza« *in primis, maxime, maximopere, potissimum, presertimi principaliter, seortum, sigillatim, specialiter* *Mącz* (1389): *ListRzeź*; *BierRaj* 20v; *MetrKor* 59/280v (3); *BierEz* L3v (5); *OpecŻyw* 16 (3); *ForCnR kt* (8); *PatKaz II* 81; Wiele ludzy w dalekich ítronach náíenia Lubízczykowego w miáłtho pieprzu wíywaia, á zwłáłzcza w Liguriey. *FalZioł* I 75b (182); *BielŻyw* 18 (7); *BielŻywGlab nlb* 14 (6); Dłón ízyroka á głęboka dobrze, znamionuie dlugi żywot, á zwłáłzcza íełtli palce dobrze ku íobie przyftaiá kiedy íe zcińnie. *GlabGad* P2 (11); *MiechGlab* 22 (6); *LibLeg* 7/8v (10); *ZapWar* 1550 nr 2665 (2); *WróbŻołtGlab* A3v (2); íluchay káždy zrozlicznego národu/ á zwłáłzczá ty Izráel *RejPs* 74v (28); *RejRozpr* E (2); *LudWieś* A4v; *SeklWyzn* c2v (3); *RejFóz* M4 (3);

LibMal 1554/190 (4); *SeklKat* R4v (4); *RejRozm* 393; *RejKup* dd7v (7); *RejKupSekl* a2v; *KromRozm I* Av (4); poczęli go około wielu rzeczy pytać/ a zwłazcza kiedy by á ktorem obyczaiem wtakową rofpacz vpádl. *MurzHist* L3 (2); *MurzNT* 96 (2); *KromRozm II* a2v (8); *KromRozm III* E2 (3); *Diar* 38 (5); *DiarDop* 115 (2); *BielKom* F4; *GliczKsiąż* E2 (4); *LubPs* R6v marg; *GroicPorz* z4 (10); *KrowObr* 142 (27); *RejWiz* 112 (9); *OrzList* dv; *UstPraw* A2 (15); *RejZwierz* 54 (3); *OrzRozm* O4v (5); *BibRadz Ps* 144 [143] arg (18); *BielKron* 87 (25); *GrzegRóżn* M3 (2); *KwiatKsiąż* A2v (12); In primis, A zwłazcza. *Mącz* 167a; Maximopere, A zwłazczá. *Mącz* 212a; Principaliter [...] A zwłazczá /á naypierwey. *Mącz* 322c (68); *OrzQuin* D4 (15); *Prot* C3v (2); *SarnUzn* A2v (3); Tho iedno wiem/ iżem ci chciał z Rzeczy Słowieńfkiey (á zwłazczá Polak Polakom) pomoc y porádzić/ podług máłości dowcipu mego. *SienLek* 44 (45); *LeovPrzep* E (7); *RejAp* 4 (27); Ímiechu było dofyć/ á temu zwłazczá/ że on więcey bárwirzowi wierzył/ niż sobie *GórnDworz* Tv (9); *GrzepGeom* B2; *HistRzym* 17 (2); czego fie mamy vczyć/ á zwłazczá białe głowy/ s tych świętych Ípraw tey chwálebney á z dawná przeżrzáney pánnny *RejPos* 306v (132); *RejPosWiecz*² 93 (2); *BiałKat* 151; *BielSat* D2v; *HistLan* A2v; *KuczbKat* 230; nic nie ielt żywot ofobny bez dobrego towarzysztwa/ á zwłazczá bez Íczyrego á prawdziwego przyjaciela. *RejZwierz* 94 (56); Wízemu Ricerítwu Polkiemu/ á zwłazczá tym/ ktore młodość ná ftronę vwodzi: Marćin B. *BielSpr* b2 (8); iáko to mieyfce Doktorowie święci/ á zwłazczá Ambroży S. wykłádaia. *WujJud* 210 (7); *WujJudConf* 93v (8); *RejPosRozpr* c2v; *RejPosWstaw* [21²]; *BudBib* b (10); *MycPrz* II B4v (5); *Strum* O (32); *BudNT* Ii6 (15); *StryjWjaz* A2; *CzechRozm* 133 (56); *Paprpán* Z; *ModrzBaz* 11 (17); *ModrzBazBud* VIv (2); *SkarJedn* 360 (16); *KochOdpr* A4; *Oczko* 26 (5); *SkarŻyw* A2 (47); *ZapKościer* 57; *StryjKron* 782 (5); *CzechEp* 307 (35); *CzechEpPORz* xx4v; *GórnRozm* E4v (20); *KlonŻal* E3; *ReszHoz* 119; *ReszList* 168; *WerGośc* 253; *BielSjem* 2; *KochPam* 82; *PudlFr* 67; *BielRozm* 27; *KochWr* 28 (2); *ActReg* 94 (12); *Calep* [619a]; *GostGosp* 132 (6); *Phil* S (4); *LatHar* 42 (10); *KońakCath* B4 (2); *WujNT* 57 (46); *WysKaz* X2v (7); *JanNKarKoch* Gv; *SarnStat* 220 (98); *KmitaSpit* A4v; *PowodPr* 82 (5); Y iáko wnek iego tákiey trofki z Íynámi vzył/ á zwłazczá z Iozephem/ po którym áż do śmierci żálobę nośić chciał *SkarKaz* 45a (17); *VotSzl* E4v (10); *CiekPotr* 43; *GostCast* 30 (3); *PaxLiz* B4v; *SkarKazSej* 696b (7); *KlonWor* 14 (4); *ZbylPrzyg* A2v (2).

ε. Spójnik a przylacza dodatkowo człon rozwijający z odcieniem wzmacniającym (763) : *March*¹ A4 (2); *OpecŻyw* 24v (6); vyele dobrodzyeyfthwa a tak uyelkyego przelz panná doftapylyfmy *PatKaz I* 13v (2); *PatKaz II* 76 (2); *PatKaz III* 119v; *FalZioł* V 69 (14); *GlabGad* H3; *MiechGlab* nlb 14; *BierRozm* 18; *KłosAlg* F4; myfzmy mv vyerzily a barfzo dobrze vedlug valzey przyafzny *LibLeg* 7/67v (5); vftá ich będą mowić roftropnie/ á nie ynffego iedno rzeczy Íobie potrzebne. *RejPs* 56 (16); *ConPiotr* 31v; *LudWieś* B3; *RejJóz* D5v (5); *SeklKat* K3; Abis wiedzial czo to ielt koth Powim czy to a prawie wlioth *RejRozm* 393 (2); *RejKup* v8v (4); *RejKupSekl* a2; *KromRozm I* C3 (3); siedzą [diabły] na mnie [...] a słuźnie/ bom ielt odrzucon/ iżem się Chriřtuřa zaprzáł. *MurzHist* G2 (3); *MurzNT* 126 (2); *KromRozm II* o3 (2); Yákoż fy to częřtokroć/ á nye poyednemu tylko/ ále y mnogim ná raz [...] przydawáło y przydawa *KromRozm III* D8 (21); *LibMal* 1554/193; nic a zgoła nie ustawić WKM nie mozesz. *Diar* 88 (2); *DiarDop* 101 (3); Przedfię ia mam mieyfce wřzędzie A przednieyřze niż ty Íamá *BielKom* F3; *GliczKsiąż* A4v (2); *LubPs* R4 (10); *GroicPorz* C2v; *KrowObr* 51v (2); *RejWiz* A3 (17); on ktory w Atenach był Miřtrzem/ á záwołánym y duřym *Leop* *B2 (15); *UstPraw* G3v (2);

RejZwierz 9 (4); *BibRadz* I 7; *BielKron* 452; Do nas zmierza po korzić/ a nielada iaką *KochSat* Cv; *KwiatKsiąż* L; *Mqcz* 341b (2); *SienLek* 189v (7); *RejAp* 43v (20); *GórnDworz* Aa7 (27); *HistRzym* 90v (3); moy miły brácie rádźeć á ifcie pilnie rádźe *RejPos* 244 (83); *RejPosWiecz*² 91v (2); *BiałKaz* 123v; *GrzegŚm* 6 (4); *KuczbKat* 100; także iego kości fmierdzieć będą iako y naubofszłego/ á ielzcze bárziey/ bo fie nápiły rozlicznych zbythkow fwiátá tego. *RejZwierc* 48 (14); Skłoniłem ferce moie ku pełnieniu przykazania twego/ dla zapłaty/ á zapłaty wieczney *WujJud* 107v (3); *WujJudConf* 256; *RejPosWstaw* [143³] (2); áza niewiećie że kfiążeć á wielkie poległo dziś w Izraélu? *BudBib* 2.Reg 3/38 (4); *BudBibKaw* Av (2); niemálfz fprawiedliwego ná ziemi ktoribi niezgrześlil/ á nieraz álie siedm kroć przez dzień *BiałKaz* B2 (4); Miałem oko ná Greckie á nie ná iedne księgi *BudNT* dv (7); *StryjWjaz* B4; *CzechRozm* 98 (83); Bo to práwie fą ludzye á nie z ládá głową *PaprpPan* Hv (20); *KarnNap* D3; *ModrzBaz* 22v (21); *ModrzBazBud* V; *SkarJedn* 83 (7); *Oczko* 6v (12); *KochPs* 10; *SkarŻyw* 172 (16); *ZapKości* 81v (2); *KochTr* 19; *StryjKron* 250; mowi iżełmy wždy brácia/ á brácia obłudzeni. *CzechEp* 98 (20); *CzechEpPORz* x3v (2); *NiemObr* 106 (2); *KochFr* 23; *GórnRozm* A2 (11); *ReszPrz* 4 (2); *ReszHoz* 121; *WisznTr* 3 (5); Daymy: á naprzód daymy *KochPieś* 38; *ArtKanc* M14; WSiáday/ á śmiałym fercem Krolu niezwalczony Ná koń pyłzny *KmitaPsal* A4v (2); *PaprpUp* E4 (3); *ActReg* 23 (2); *GostGosp* 20 (10); *GostGospSieb* x4; Poftępuyże iuż á co dzień w tey cnocie *Phil* S6 (6); *GórnTroas* 48 (2); *GrabowSet* A3; Dar Boży tedy głádkość/ á dar známienity *KochFrag* 23 (3); *MWilKHist* A4v (3); *LatHar* 469 (20); *WysKaz* 3; KOniecznie fłychać miedzy wámi porubftwo/ á takie porubftwo/ iákíe fię y miedzy Pogány nie náyduie *WujNT* 1.Cor 5/1 (18); *JanNKar* A3 (3); *SarnStat* 198 (6); *CiekPotr* 65 (4); *VotSzl* C4 (8); *CzahTr* G2 (2); fłowy á oftrémi Mówiłam z nim *GostCast* 50 (27); *SkarKazSej* 690a; *KlonWor* 19; *SzarzRyt* D4v.

Połączenia: »a jeszcze; a jeszcze ktemu; a jeszcze snadź; a snadź jeszcze« (8 : 6 : 1 : 1): boć fie też fzczeńści y niewiernikom/ a ielzcze fnađź więcey niżli wiernym *RejAp* 39b; ciebieby miano [...] wypchnąć do oney márney á zbrukány ordy/ á ielzcze ktemu ná wieczne męki á ná wieczne wdęczenie twoie. *RejAp* 184; Słuchayże drugiey pokufy/ á fnađź ielzcze frożłzey *RejPos* 71v; wydąć go raczył né frogą fmiereć: á ielzcze nie ledá ná fmiereć/ ále ktorą fám przed tym przeklinąć raczył *RejPos* 171 (13); *CzechRozm* 127.

»a ktemu« (20): *RejPs* 47v; *LibMal* 1554/193; *RejPosWstaw* [21³] (2); *CzechEp* 219; *OrzJan* 59; oná będąc ielzcze młoda/ á ktemu pod zakonem ftárym/ zá mężá wtorego iść niechćiáá *WujNT* 200 (12); Lecż y tu ielst różnicá/ kiedy kto iednego Konia z ftadá vwiedzie/ á k temu biednego *KlonWor* 19 (2).

»a owszem; a owszeki; a owszejki« (19 : 1 : 1): *RejPs* 124v (5); ále ty iako człowieczek á owłzeki z mężow namnieyfzy [...] iákoby myłz wyskákuiąc s fwey iámy/ wyfzedłes *HistAl* C3v; *Diar* 57; *LubPs* Mv; *RejWiz* 169; *Leop* 3.Mach 7; *RejAp* 196v (2); Abowiem ktho go prowadził obácź/ ony zacne kfiążetá/ á owłzem zacnieyfzy niż włyfcy krolowie ziemscy *RejPos* 2 (9).

»a snadź« (16): *RejAp* 150v (3); obaczywłzy iżeś przelstępcá á fnađź gorłzy niżli pogánin *RejPos* 76 (12); *KuczbKat* a2.

»a też«: nigdy do niego nie idą tylko ráno a wieczor/ á też nie do gmáchow iego/ iedno czekác kiedy wynidzie. *BielKron* 450v.

»a zwłaszcza« (2): pátrząc ná thák miłego fynaczka fwe⁸⁰ [...] á zwłafzczá nie ledá ná fynaczka *RejPos* 105v (2).

ζ. *Spójnik a zespala człony tautologiczno-synonimiczne (8390)* : pan Woyewoda ma ony mylczcz a nicz nyemowicz. *MetrKor* 40/823 (41); kalfal poldrovyenyae przyaczielkie abraczfkye powiedziecz. *LibLeg* 7/31 (122); *BierRaj* 17v (3); *March*¹ A4v (2); Wziąłem przed sięmielnego á krotofilnego Marcholta gadanie z Salomonē *March*¹ *Wiet* Av (10); Glos w Ramie flylślán ielt/ placz a lkaniję wielkie *OpecŻyw* 29 (53); *OpecŻywList* C2v (2); *ForCnR* A4v (12); *ForCnRWiet* Av; crietus flugy fwe [...] wnyeuynnołzczy a wczyltołzczy fthworzył *PatKaz I* 9v (18); *PatKaz II* 22; *PatKaz III* 96v (41); *HistJóz* B4 (4); *TarDuch* A2 (2); to ma czynić ieltliby mocz á fiła iey mogła znofić *FalZioł* V 27 (78); *BielŻyw* 117 (54); *BielŻywGlab nlb* 15 (5); Broda rzadka á zle obrośła mgłofć przyrodzenia vkazuie *GlabGad* O6v (101); *March*² D4 (3); Sarmatia ma w łobie rozmaithe narodi á rodzaie Tatarow *MiechGlab* 1 (33); *ZapWar* 1535 nr 2413 (6); *KłosAlg* A4; *KlerWes* A; *March*³ T7v; wftąpił pan wgłofie a w dzwięku trąby. [in voce tubae] *WróbŻołt* 46/6 (3); Tu ielt proctwo/ o zebraniu fwiętey cerkwie á zboru krzelcyañkiego *RejPs* 71 (155); *ComCrac* 14 (8); My thedy rada a fenath koronny *ConPiotr* 30; *LibMal* 1544/84 (7); od łzczepienczem[!] a heretikem mię być/ iawnie wkołsciele wolali *SeklWyzn nlb* 4 (8); Aż by był flep a nie widział *RejJóz* C7v (2); *SeklKat* D4 (26); *RejKup kt* (2); *RejKupSekl* a2 (3); *KromRozm I* B4 (18); *MurzHist* P3v; pobaczem ktoré ielt prawę a włafné flów pañfkich wyrozumienié. *MurzNT* 91 (2); chćiwye á łakomo yedzą *KromRozm II* a3v (49); *KromRozm III* L4v (103); *Diar* 43 (7); *GliczKsiąż* D2v (345); *LubPs* P (34); *GroicPorz* hh2 (11); żebyłmv fie też bronili/ broń á horęża nam dodawa. *Leop* *A3v (275); *LeszczRzecz* A2 (13); *RejZwierz* aa (3); *Goski* A3v; *OrzRozm* B4v (11); Moów ták do Lewitow á powiedz iem *BibRadz Num* 18/26 (98); nád kthorym wołfkem [...] wczynili Hetmaná Ekiufzá/ mężá w Rycerfkich rzeczách biegłego á doświadczonego *BielKron* 298 (256); *GrzegRóżn* A2v (5); *KwiatKsiąż* M4v (58); *KochZg* A2; Certare maledictis, Bányki yeden drugiemu łádzić á złorzeczić *Mącz* 49c; Mułculi, Myłzki w ciele á w członkách człowieczich *Mącz* 238b (1166); *OrzQuin* Yv (12); iákim łmyłsem vżywałá ich Cerkiew á Oblubienicá Pána Kriřtułowa. *SarnUzn* Bv (7); *SienLek* T4 (13); tylko czekáiąc onego generału á onego głownego dekrethu łwego *RejAp* 173v (312); áby był łtátecznie nabożnym/ bez owego bołzkowania/ á lizania obrałkow *GórnDworz* Hh6v (108); Hiftoria o żywoćie s. Alekfzego/ á przykład wzgárdzenia tego Źwiátá. *HistRzym* 135v (21); *RejPos* 113v (3234); *RejPosWiecz*² 91 (30); *RejPosWiecz*³ 97 (6); *BiałKat* 41 (2); *GrzegŚm* 18 (3); *HistLan* E3v; áby tu fwe to źwirzące ciało ták onym roftropnym duchem rządzil á łprawował *RejZwierz* L4 (280); *BielSpr* 23 (26); Przeto fie wy z wálzą tą nową prawdą á piątą Ewángelią/ niemaćie prze co chlubić. *WujJud* 4 (90); *WujJudConf* 15v (37); gdyż napirwey łam Pán á Zbáwiciel náłz przyiał ná fię tákową fluzbę *RejPosRozpr* cv (18); *RejPosWstaw* [143³]v (77); *BudBib Is* 29/9 (20); *MycPrz* II C (6); [sprawa] ná pewnych á niepochybnych przyczynách vgruntowaná *Strum* A2 (2); *WierKróc* A2v; [Gdybyście] Krolá mieli głupiego/ niedbáłego/ krwie rozłania/ y roftyrkow/ á niezgod domowych prágnaćego *BiałKaz* Iv (9); *BudNT* 2.Tim 2/23 (6); Chriřtułá náłłádować: á prawie zá nim łtopámi iego chodzić. *CzechRozm* 225 (48); *PaprpPan* G4 (3); *KarnNap* F4v (9); bo nie zładá domyřtu á vgádnienia połzedł. *ModrzBaz* 90 (179); O iáko to było miłe á lube poćáłowanie

SkarJedn 293 (28); *Oczko* 38 (58); Z kościoła niewiały z niewłydem á wżetecznie przybráne [...] íam wygániał *SkarŻyw* 414 (73); *ZapKościér* 64v (5); *KochTr* 13; *StryjKron* 390 (8); *CzechEp* 184 (7); *NiemObr* 91 (4); *ZapMaz IIG* 78/381; *GórnRozm* 13 (4); ízcżery płáč z á láment z żiemnych żył wypryłká. *KlonŻal* Bv; *ReszPrz* 95 (11); *ReszHoz* 124; Gdyż to íeft rzecz pewna á nieomylna *WerGośc* 226 (13); *WerKaz* 285 (14); *ArtKanc* D4 (10); *PaprUp* H3 (4); *KochWr* 35 (3); *ActReg* 166 (2); Dziwne a niesłichane rzeczi. *Calep* 753b (3); drobney Slácty co przegorzałkowáli a przekárczmili íwoie/ trzebá íe bárzo ítrzedz *GostGosp* 150 (16); *GostGospSieb* x4 (10); *Phil* L (15); *GórnTroas* 43 (3); *KochCn* B3v (4); *KochPij* C (7); w ktorych ták wiele cnot/ á przymiotow y dárow/ Bogu y dobrym ludziom miłych bacżę *GrabowSet* A3v (10); *KochFrag* 15; *LatHar* 612 (39); *KołakCath* A3v; *KołakCathOkuń* A2 (4); *KołakSzczęśl* A2v (3); *WujNT* 518 (40); *WysKaz* 5 (4); Tego tlloccy á tllumi/ á tego wynośi. *JanNKarGórn* H; *SarnStat* 8v (37); vczynże mię też czyłtá á niewinná *SiebRozmyśl* C2 (17); *PowodPr* 84 (12); *SkarKaz* 84a (20); *VotSzl* B3 (2); *CzahTr* K2v (2); *GoslCast* 29 (4); *SkarKazSej* 706a (6); *KlonWor* 78 (2); *RybWit* A2v (2).

η. Spójnik *a* zespara wyrazy powtórzone (388) :

aa. *W celu intensyfikacji ich znaczenia* (280) : [Pan] Ezopá Zenáłowi dał/ A ták mu íefczce przykazał: Iuż á iuż go íobie miey *BierEz* A4; *BielŻyw* 12; *LibLeg* 11/40; *LibMal* 1545/103v; żli á grzełłni ludźye íą ponyekąd żywymi/ ponyekąd martwymi członkámí koścyoła bożego/ ále ínym á ínym obyczáyem. *KromRozm III* D4v (2); Oto á oto íam íeft czo Pánu ípiewác mułżę *LubPs* gg6 (7); A w Zydowśkiey żiemí ná wieki będzie miełłkano/ y w Ieruzálem do rodzáiu á rodzáiu [*in generationem et generationem*]. *Leop Ioel* 3/20 (5); ábowiemem ía íeft Bog á Bog twoy. [*Deus Deus tuus ego sum*.] *BibRadz Ps* 50[49]/7; Gdyż ía znam íz íełth wielki Pan/ á Pan náłz nád wśzythkiemi Bogi. [*quod magnus Dominus: et Deus noster prae omnibus diis*] *BibRadz Ps* 135[134]/5; Kalibałzá íle á íle do Skánderbegá áby íe potykał *BielKron* 243 (15); coenito, Frequentativum, Częłto á częłto wíeczczam *Mącz* 59a; Lethargus [...] íemoc gdy yeden wśtáwicznie á wśtáwicznie ípi *Mącz* 189c (24); Oto tu íłyżyíłz á íłyżyíłz/ íz vczynki káżdego wláłne [...] náłłáduią káżdego. *RejAp* 124v (29); náder tháiemnym być chce/ níkomu á níkomu nie wśáiącz *GórnDworz* Dd2; kiedy by człówiek/ wśzytko íednoż/ á íednoż prowádzíł/ prędkoby íe to íprzykrzyłó *GórnDworz* M3v (6); ktoby to wylíčzyć mogł/ íáko tyłíacmi á tyłíacmi íeft íámołowek záłádzono ná człówieká bogátego *RejPos* 264; nie tobíe á nie thobíe - ía mam íłużyć niełłáchetníku *RejPos* 264; Pátrzayże nędzny íynu/ ná kogo thu przymowká/ [...] dotkni á dotkni íe íedno káždy z nas íam *RejPos* 354v (108); Ieden íełth Pan Kríłtus. Ieden á Ieden *SarnUzn* [G2] (3); ony márníe zgromádzone bogáctwá [...] práwíe w níwecz á w níwecz/ [...] íą íe obrocíły *RejZwierc* 184v (22); *BielSpr* 64; *WujJud* 76v; wśzyfcy wíerni nádzyeíą tylko czekáią á czekáją onego błogółławíeńłtwá *RejPosWstaw* [21³]; *BudBib* 4.*Esdr* 14/16[17] (6); *CzechRozm* 255 (4); Prędzey cíe píć níżlí bíć íam á íam wżowíe *PaprPan* H3 (9); *SkarJedn* 73; *SkarŻyw* 91 (3); Wśzytki trołki ná śwíećíe/ wśzytki wzdychánia/ [...] Wśzytki á wśzytki záraz w dom íye móy nośćíe *KochTr* 3; *StryjKron* 210; *CzechEp* 29; *NiemObr* 88; *GórnRozm* F3 (4); *ReszList* 167; *WerKaz* 305; *KochWr* 20; [Włódarz] záorác má y pożác kiedy y dworłkie: byle mu Kmieć domá táiemníe nie robíł níc á níc. *GostGosp* 162 (4); *GrabowSet* A2v; Iużem ía nie z íednégo íadł mącznégo woru/ Aleć wśzytko chłéb á chłeb *WyprPl* A3; Y tym wíęcey á wíęcey íię íámi w íobie

zdumiewáli [*Et plus magis intra se stupebant*] *WujNT Mar* 6/51 (2); *WysKaz* 30 (2); Gdyż káždéy Iurifidciéy/ [...] práwo iest oóobno á oóobno kuńsztownie iáko w ízkátułách íwych závárté *SarnStat* 4 (3); tedyć tám wzięwłszy chleb y wino pewnie á pewnie ofiárował. *SkarKaz* 156b; *CiekPotr* Bv; Z tym íię łáfce W.M. mego Mściwego Páná pilnie á pilnie zálecám. *KlonFlis* Bv.

bb. *W formule tytułów i godności (38)* : Ia N. slyvbuya, ífwam czełcz ífwam wyara [...] Na yałznyeyłzemu panu a panu Sigmunthowy krolyowy Polfkyemu *MetrKor* 34/268; *FalZioł nlb 2 przedm*; Thesz m. a. M. Kroliw sprawiedlywoszcz wíztikym v. k. m. poddaním czynycz rofkazal y poczał *LibLeg* 11/10 (7); Wielmozney paniey a paniey Annie Bohufzownie Tęczyńkiey [...] Helena Florianowa ílužby íwe pokorne ofiaruie. *HistAlHUNG* A2; *MrowPieś kt*; *GliczKsiąż Av*; *GroicPorz* A3; Wielmoźnemu pánu/ á Pánu Ianowi Bonárowi z Bálic *KrowObr* A2; NAIáílnieyłzemu Pánu/ Pánu Zygmuntowi Auguřtowi/ z Bożey łáski Krolowi Polskiemu/ [...] Pánu á Pánu/ Pánu memu miłóściwemu etc. *BibRadz* I *2; *SarnUzn* A2; *KwiatOpis* Dv (5); *SkarJedn* A2; *SkarŻyw kt* (3); *KochWrJan* 17; *KochFrag* 3; *KołakSzczęśl* A2; zá łáłką też Páná íwégo íczęśliwie ná ten czás nam pánuiącégo Páná á Páná Zygmuntá Auguřtá Krolá Polfkiego *SarnStat* 1019 (9); *KlonKrGum* Av.

cc. *W konstrukcji oznaczającej nieokreśloność (70)* : *MetrKor* 34/268 (2); iz ymienie íwoye to iest tę abo tę vies przedal sliachetnemv temv a temv y potomkom iego za tę a za tę ívmmę *ComCrac* 22 (3); gdyż to wyelka podporá náuki/ iz nye nowa/ ále iz í ci á ci tak dżyerzeli y dżyerzą *KromRozm I F3v*; *GroicPorz* p2v (2); Záprawdę iáciem zgrzeřł Pánu Bogu Íráelńkiemu/ thák á takem vczynił. *Leop Ios* 7/20; [woźny] ma opowiedzyeć/ Izem tám á tám ná tego pozew położył. *UstPraw* H4v; *RejAp* 148; *GórnDworz* S8v (2); Y oznaymili słudży Saulowi iemu rzekąc/ to á to mowł Dawid *BudBib* 1.Reg 18/24 (7); żadną miárą bez pieniędzy być nie może: áby tyle á tyle kop zá to dáć nięmiał *SkarJedn* 347; Przyimi tę ofiáre/ Pánie/ ktorą tobie zá ty á zá ty ofiáruiem *SkarŻyw* 91 (23); *GórnRozm* G3v (3); *WerGość* 252 (2); *KochAp* 13; *JanNKarGórn* H2 (2); SToiąc oblicznie przed ładem ízláchetny N. ztąd á ztąd/ y także ízláchetna N. małżonkowie [...] wyználi *SarnStat* 637 (13); iedźcie do pokłonu Syná mego/ z vpominki tákiemi á tákiemi. *SkarKaz* 518a (3); *SkarKazSej* 663b; *KlonWor* 54.

B. *Spójnik a w funkcji przeciwstawnej (30 294)* :

a. *Treści zestawione różnią się między sobą (18 996)* :

α. *Zespala wypowiedzenia lub składniki uwydatniając zachodzącą między nimi różnicę; natomiast, zaś, tymczasem, podczas gdy (18 709)* : *ZapWar* 1520 nr 2259 (139); *MetrKor* 26/62 (63); *ListRzeź* (2); *LibLeg* 6/116v (212); *BierRaj* 16 (4); *PowUrb* +; *March*¹ A2v (9); *BierEz* H2v (39); gdyż to wyrzekł anioł/ zniknął: a Maria po tym vcieřfeniju polecijla íie milemu bogu. *OpecŻyw* 6v (203); *OpecŻywSandP* ktv; *OpecŻywList* C (2); *ForCnR* B2v (15); *PatKaz I* 3 (4); *PatKaz II* 25v (20); *PatKaz III* 118v (23); *HistJóz* Av (46); *TarDuch* A3v (10); *FalZioł I* 12a (346); iestłiz czudnym będziefz, czyn to czo na twą czudność záleży, á będziefzli grubey twarzy, patrz aby to zawetował czudnością duřze *BielŻyw* 35 (58); *BielŻywGlab* nlb 10; *GlabGad* D3v (42); *March*² D4 (2); *MiechGlab* 20 (26); *BierRozm* 23 (2); 96. Kwarth w barile/ á 24. garncze *KłosAlg* G (37); *KlerWes* A2v; ia ciebie będe pitał/ á ty mnie odpowieday *March*³ T7v (3); Będzie ładził okrąg ziemie w íprawiedliwořci/ á lud według załlugi. *WróbŻołt* 97/9 (64); *RejŁas* 412 (3); *RejPs* 75 (139); *RejRozpr* Hv (49); *ComCrac* 22 (23); *LibMal* 1543/70 (195); *LudWieś* B2v (13); *SeklWyzn* c2v (11); *ConPiotr* 30v (5); *RejJóz* A5v

(78); Pan Bog przes ffełcz dni wżifitko ftworził á fiodnmeo odpoczinał *SeklKat G (48)*; *RejRozm 396 (7)*; A tak Pawlie niech fię fchylą A ty vćziń Sentencya *RejKup Ee (152)*; *RejKupSekl a4*; *HistAl H3 (126)*; *HistAlHUNG A4 (2)*; *KromRozm I D (69)*; *MurzHist Ev (47)*; *MurzNT Matth 13/30 (155)*; *MurzNTSekl A2*; *MurzOrt B3 (3)*; *KromRozm II g3v (64)*; *KromRozm III A4 (72)*; *Diar 59 (39)*; *DiarDop 105 (3)*; *MrowPieś A3v*; *BielKom Bv (27)*; *GliczKsiąż L (38)*; *LubPs P2v (133)*; *GroicPorz oo4v (75)*; *GroicPorzRej C4 (2)*; *SeklPieś 16*; *KrowObr 63v (151)*; *RejWiz 93 (361)*; Przetnicie to dziećię żywe ná dwoie/ dayćież iedney iednę połowicę/ á drugiey drugą *Leop 3.Reg 3/27 (663)*; *OrzList f2v (15)*; *UstPraw G (107)*; *KochZuz A2v (11)*; Sędziemu ieden przyniołł dwa Kápłuny tłuŕte/ [...] A drugi przyniołł Liá *RejFig Aa3 (103)*; *RejZwierz 24 (153)*; *WyprKr 108v (17)*; *Goski x2 (3)*; *OrzRozm P2v (43)*; Y przezwał Bog ſwiáthłość dniem/ á ciemnoŕci nocą *BibRadz Gen 1/5 (767)*; *BibRadzBaz ktv*; Chcecie mię tych fynow zbáwić w ktorych lie ia kochał/ pirwey Iozephá á teraz Beniáminá. *BielKron 17 (585)*; *GrzegRóżn L2v (51)*; *KwiatKsiąż O4 (67)*; *KochSat A2v (14)*; Więć téż tám rychléy naydziefz Regełtrá ná ftole/ A fpleſniáłá Bibliá ftrzygą w káćie moię. *KochZg A3v (11)*; káždy z nas połowicę niebá widzy á połowicá pod ziemiá yełt *Mącz 158b (38)*; *OrzQuin P2v (49)*; *Prot E (15)*; *ProtStoj E2*; Seráphinowie [...] dwiemá [skrzydłami] zákrywáli twarzy ſwoie/ [...] á dwiemá poláthywáli *SarnUzn D8v (53)*; *SienLek 31 (145)*; *SienLekAndr Aaaa3*; *LeovPrzep E4 (31)*; *LeovPrzepSamb b4v (2)*; Infze iełt powiedzieć á infze obiáwić *RejAp D14 (248)*; Nákoniec y w tym fmiechu/ czáfem przydzie zápłonienie/ á czáfem ołá ná nos fiędzie. *GórnDworz S2v (308)*; *GrzepGeom K4 (88)*; *HistRzym 28v (224)*; *RejPos 253v (576)*; *RejPosWiecz² 93 (14)*; Miłowác páná Bogá/ iełt w nie⁸⁰ fámeo wierząc/ iego chwalić. A. bliźniego miłowác/ iełt iemu dobrze czynić. *RejPosWiecz³ 99 (27)*; *BialKat 301 (43)*; *BielSat C4v (11)*; *KwiatOpis B2 (20)*; *GrzegŚm 26 (69)*; *HistLan F3 (11)*; kto miłuię/ niezáwždy fłucha y w vćziwoŕci ma; á kto ſie boi/ niezáwždy miłuię *KuczbKat 305 (36)*; *RejZwierz 28 (544)*; *BielSpr c2 (59)*; *KochMon 35 (43)*; *WujJud 138 (155)*; *WujJudConf 130v (39)*; *RejPosRozpr [c2]v (16)*; *RejPosWstaw [143³]v (13)*; *KochList 2*; cepámi wybita będzie wyká/ á kmin byczem cepowym. *BudBib Is 28/26 (490)*; *BudBibKaw Av*; *HistHel B3v (23)*; *MycPrz II D (25)*; *Strum [H] (54)*; *WierKróc B2v (6)*; *ZapMaz III G 1/113v*; *BialKaz G3 (16)*; Lecz niech będzie wálze ták/ ták: á nie/ nie *BudNT Iac 5/12 (248)*; *StryjWjaz Bv (28)*; *CzechRozm Av (421)*; *PaprPan H3 (35)*; *KarnNap D3v (15)*; wiela rzeczy przyczyny zákryte fá/ á niektore zgołá przyczyn niemáią *ModrzBaz 70 (168)*; *ModrzBazBud VI (2)*; *SkarJedn 286 (103)*; *KochOdpr B4v (5)*; *Oczko 12 (33)*; *KochPs 211 (186)*; *SkarŻyw 172 (1137)*; *ZapKoſcier 4v (142)*; *KochTr 21 (17)*; *StryjKron 612 (332)*; Kto morduie á kto mord ćierpi. *CzechEp 25 marg (390)*; *CzechEpPORz x3v*; *KochJez B (10)*; *NiemObr 80 (119)*; *KochFr 72 (81)*; *GórnRozm N (118)*; *KlonŻal C3 (6)*; *KochBr 151 (4)*; *KochDz 106 (4)*; *KochMarsz 154 (2)*; *KochMuza 25 (4)*; *KochSz C2v (28)*; *KochWz 139 (9)*; *KochMRot B4v (10)*; *ReszPrz 51 (20)*; *ReszHoz 141*; *ReszList 162 (11)*; *WerGoſć 251 (30)*; *WerKaz 286 marg (8)*; *WisznTr 19 (12)*; *BielSen 18 (10)*; *BielSenJoach 4*; *BielSjem 18 (15)*; *KochPam 87 (8)*; Infzy to dármo po drógách miotáli/ A my nie damy/ bychmy wćále trwáli? *KochPieś 38 (33)*; *KochSob 70 (15)*; *KochTarn 76*; *PudłFr 36 (42)*; *ArtKanc E13v (47)*; *BielRozm 20 (21)*; *KmitaPsal Av (4)*; *PaprUp K2 (23)*; *KochProp 6 (19)*; *KochPropKKoch 3 (2)*; *KochWr 33 (6)*; *ZawJeft 13 (29)*; *ActReg 185 (78)*; *Calep 817a (4)*; *GostGosp 36 (72)*; *GostGospSieb x4v (2)*; *GrochKal 9 (17)*; *Phil D2*

(12); *GórnTroas* 46 (41); *KochCn* B3v; *KochCz* B2 (4); *KochPij* C3v; *GrabowSet* S4 (67); wolność prawdziwie tá rozumiana bydź ma/ w któręy wzyfscy práwu poddáni/ á práwu nikt nierofkáuie *OrzJan* 16 (14); *KochAp* 5 (6); *KochFrag* 29 (25); *MWilKHist* B3v (51); *OstrEpit* A2 (3); *WyprPl* A2v (8); *LatHar* 687 (261); *KolakCath* A3v (9); *KolakSzczęśl* A3 (4); *RybGęśli* B2 (4); miály nád fobą krolá ániolá przepásići/ ktoremu imię po Zydowfku Abáddon/ á po Graecku Apollion/ á po Lácii *Exterminans WujNT Apoc* 9/11 (1440); *WysKaz* 17 (18); *JanNKar* D2v (16); *JanNKarGórn* Hv (3); *JanNKarKoch* F3 (3); *SarnStat* 16 (1147); *SiebRozmysł* D4v (37); *WitosłLut* A3 (2); *GrabPospR* L (8); *KlonKr* E2v; *KmitaSpit* C5v (23); *PowodPr* 86 (47); *SkarKaz* 489a (238); *VotSzl* E3v (18); *CiekPotr* 92 (36); *CzachTr* F4v (22); *GosłCast* 58 (26); *PaxLiz* C4 (2); Pierwey iedná miłfá wzytkim/ á teraz pułmiłkow kiládźieśiąt. *SkarKazSej* 666b (98); *KlonFlis* H5v (28); *SapEpit* A4; *KlonWor* xx5 (60); *PudłDydo* nsygn 1 (7); *ZbylPrzyg* A3 (9); *SzarczRyt* C2 (9).

Połączenia: »a lepak« (49): *BierEz* A2; *OpecŻyw* 63v (4); *BielŻyw* 2 (2); *WróbŻołt* aa4; *MurzNT Mar* 4/20; A było budowánie muru iego z kámieniá Iáłpiá: á fámo lepak miályto ze złotá czyłtego *Leop Apoc* 21/18 (14); *SienLek* 53 (2); *RejAp* 146v; *HistRzym* 53 (4); *WujJud* 77 (4); *WujNT* 7 przedm (8); *WysKaz* 18; *SarnStat* 1093 (3); *PowodPr* 10 (3).

»a też« (342): *ListRzeź*; *BierEz* Ev (2); *OpecŻyw* 32 (3); Niektorzy ludzie przyprawuią the Mannę zczukrem albo z miodem á niektorzy też z fokiem Lakricijey. *FalZioł* III 4d (6); *GlabGad* C8v; *LibLeg* 10/147v (2); *WróbŻołt* 103/34; *RejPs* 167v (5); *ComCrac* 18v (2); *RejJóz* M4 (4); *RejKup* t7v (8); *HistAl* B (7); *KromRozm I* P3 (2); *MurzHist* T2v; *KromRozm II* pv; *KromRozm III* I3v (4); *Diar* 74 (5); *DiarDop* 101; *LubPs* dd2v (11); *GroicPorz* v4 (4); *RejWiz* 140 (34); *Leop Matth* 22/39 (17); *RejFig* Dd3v (6); *RejZwierz* 103v (5); *OrzRozm* H3v (3); *BibRadz Gen* 22/24 (5); *BielKron* 11 (6); *GrzegRóżn* H4v; *SarnUzn* C7v; *RejAp* 176 (15); *GórnDworz* Q7v (3); *HistRzym* 105v; *RejPos* 230v (16); *RejPosWiecz*² 91v; *RejPosWiecz*³ 97v; *BiałKat* 16; *BielSat* C2; *GrzegŚm* 39; *KuczKat* 5 (4); Złothá probuią ná czarnym kámyku/ A lżá thez pewnie doznałz po ięzyku. *RejZwierc* 216 (43); *WujJudConf* 243; *RejPosRozpr* c; *RejPosWstaw* 41v; *BudBib Is* 57/17 (3); *HistHel* D2v (3); *MycPrz* II C4v (2); *StryjWjaz* D2; *CzechRozm* 253 (4); *SkarJedn* 403; *KochOdpr* C2v; *KochPs* 212 (2); *SkarŻyw* 532 (3); *StryjKron* 637 (5); *CzechEp* 310 marg (30); *CzechEpPORz* xxv; *NiemObr* 93 (4); *KochFr* 51 (3); *ZapKościer* 47 (4); *GórnRozm* Nv; *KochMarsz* 155; *KochMRot* A3v; *ReszPrz* 69; *PudłFr* 72; *ArtKanc* R17 (3); *MWilKHist* C3v (2); *LatHar* nlb 5; *KolakCath* Bv; *WujNT* 462 (12); *SarnStat* 972 (3); *SiebRozmysł* I; *PowodPr* 47; *SkarKaz* 6b (2); *CzahTr* L (2); *CiekPotr* 34; *KlonFlis* C3v.

»a też zasię (zaś)« (10 : 4): *OpecŻyw* 53; *RejWiz* 140v (3); *RejZwierz* 129; *OrzRozm* S2; *GórnDworz* L2; *RejPos* 111v; *RejZwierc* 102 (2); iż infzy ielł Anioł Połńaniec Boży: á infzy też zaś człowiek Iezus Chriłtus fyn Boży *CzechRozm* 46v; *CzechEp* 266; *SarnStat* 271 (2).

»a zasię (zaś)« (363 : 329): *BierEz* L3v (2); *OpecŻyw* 32 (3); *FalZioł* IV 37b (11); *BielŻyw* 51 (2); *GlabGad* D7 (2); *KłosAlg* G (2); *LibLeg* 7/11v (2); *MetrKor* 57/117v (4); *RejPs* 201v (8); od poł dnia wytarło fie gorące Słońce do frzod odwieczora/ a zatym zafię mgły powfłtały do wieczora *LudWieś* B3; *LibMal* 1545/99 (2); *RejJóz* L8 (2); *RejRozm* 403; *RejKup* o3; *HistAl* L2v (5); *KromRozm I* I2; *MurzNT Mar* 8/31 (3); *KromRozm III* L2; *Diar* 38 (3); *DiarDop* 115 (2); *BielKom* A2v; *GliczKsiąż* P4 (5); *LubPs* Z4 (5); *GroicPorz* eev (6); *KrowObr* 7 (23); *RejWiz* 97v (9); *Leop* 1.Esdr 5/15 (30); *OrzList*

h4; *RejZwierz* 33v (2); *OrzRozm* D3; *BibRadz* I 288d marg (33); *BielKron* 114v (28); *GrzegRóżn* I3 (3); *KwiatKsiąż* O2 (6); *KochSat* A3; *Mącz* 40b (4); *OrzQuin* Y4 (3); *SarnUzn* G7 (4); *SienLek* 5 (10); *LeopPrzep* H2; *RejAp* 1v (11); więc then pułzcza bánki, á ow záfię fiecze fie winnikiem *GórnDworz* C6 (43); *GrzepGeom* I4v (6); *RejPos* 68v (3); *RejPosWiecz*² 91 (2); *RejPosWiecz*³ 97; *GrzegŚm* 56 (7); *HistLan* D3 (3); *KuczbKat* 370 (7); Bo s pychy przypada zbytek á obzárftwo/ á z obzárftwá záfię [...] opilftwo fprołne á ožráłtvo. *RejZwierz* 61 (13); *BielSpr* 18; *KochMon* 27 (3); *WujJud* 155 (11); *RejPosRozpr* c3v (4); *RejPosWstaw* 41v marg (3); *BudBib* 1.Mach 3/24 (12); *HistHel* C3v (4); *MycPrz* II A4 (3); *Strum* G4v (2); *BudNT* Mar 14/70 (3); Mátheulz narod Iozeffow/ ktery był mężem Máryey/ opifuie: á Lukálz záš małžonki iego Máryey. *CzechRozm* 150 (79); *PaprPan* Hh4v (5); *KarnNap* A2; *ModrzBaz* 6 (9); *ModrzBazBud* VI; *SkarŻyw* 559 (5); *ZapKościér* 7v (2); *StryjKron* 288 (11); *CzechEp* 357 (43); *CzechEpPORz* x4; *KochJez* B3 (2); *NiemObr* 75 (11); *KochEpit* A3v; *KochFr* 62 (6); *GórnRozm* M2 (4); *KlonŻal* C4v; *KochMarsz* 154 (2); *KochSz* B3 (2); *ReszPrz* 8 (6); *ReszHoz* 117 (2); *ReszList* 148 (2); *WerGość* 249; *BielSen* 13 (2); *KochPieś* 17 (2); *PudłFr* 34 (7); *ArtKanc* V2 (3); *BielRozm* 6; *KochProp* 9 (3); *KochWr* 31; *ActReg* 182 (6); *GostGosp* 108 (2); *Phil* P3 (5); *GórnTroas* 72 (3); *KochAp* 9; *KochFrag* 54; *MWilkhHist* B2v; *LatHar* 329 (5); *KołakCath* C3v (2); *WujNT* 10 przedm (22); *WysKaz* 24; *SarnStat* 1239 (16); *GrabPospR* Mv; *KmitaSpit* C2 (2); *PowodPr* 70 (6); *SkarKaz* 607b (3); *CzahTr* Hv (11); *PaxLiz* D2v (3); *KlonFlis* F2 (3); *SapEpit* A3 (2); *ZbylPrzyg* A2 (3).

»a za to« (32): *BierEz* S2; *PatKaz* I 2; *RejPs* 89v (2); *LibLeg* 11/32b; *RejJóz* K7; *RejKup* n4v (2); Wíflytki on hoynye karmi chocyałz dofyć máyą/ A oni yemu zá to cześć y chwałę dáya *LubPs* F2v (2); *KrowObr* 30 (2); *Leop* Ez 21/4; *BielKron* 6v (4); *RejPos* 32; *KochFrag* 44; *BielSat* L4; *SkarJedn* D3; *KochFr* 95; *ArtKanc* T9; *GrabowSet* B4v; *SkarKaz* 351b; *CzahTr* I2v (4); *SapEpit* B3; *SkarKazSej* 701a (2).

β. *Spójnik a zespala paralelne składniki lub wypowiedzenia składowe o odwróconym porządku i funkcji elementów; nawzajem, wzajemnie* (287) : Będzielz moim á ia twoią/ Dwie fercá fie niechay fpoią. *BierEz* R (2); *OpecŻyw* 6v (5); *PatKaz* II 53v (2); *PatKaz* III 144v; *BielŻyw* 131; Czyń z grziwien złote/ a z złotych grzywny. *KłosAlg* Ev (2); *RejPs* 200; *RejJóz* E4v; *SeklKat* N4v; *MurzNT* Ioann 17/10 (4); *KromRozm* III B4; *KrowObr* 2I2v (7); *Leop* ZZ rej (7); *UstPraw* B3v; Biádá onym kthorzy nazywáią złe dobrym/ á dobre złym/ kthorzy kładá ciemność zá świáthłóści/ á świáthłóć zá ciemności *BibRadz* Is 5/20 (8); *BielKron* 99 (14); gdzie co fthoi obaláią/ á obálone rzeczy z nowu buduią *GrzegRóżn* H2v; *KwiatKsiąż* K2 (4); *Mącz* 510c (2); *SarnUzn* B3 (5); *RejAp* 44 (2); *GórnDworz* Z2v; We fnáchełmy obá byli do tey to chwile/ ty bezemnie/ á ia bes ciebie *HistRzym* 27 (2); *RejPos* 12v (9); *RejPosWiecz*² 92v (20); *RejPosWiecz*³ 97 (2); *BiałKat* 266 (5); *GrzegŚm* 19 (2); *KuczbKat* 180; Widziłz że dzień w noc/ á noc w dzień vltáwicznie fie ták mienić [...] mułzą. *RejZwierz* 171v (3); *BielSpr* 28v (2); *WujJud* 112v (8); *WujJudConf* 23v (7); *BudBib* Cant 2/16 (5); Będzie bo od tąd pięćioro w domu iednem rozdzielonych/ trzey ná dwu/ á dwa ná trzech. Odłączy fię oćiec od fyna/ á fyn od oycá/ mátká od corki/ á corká od mátki/ świekrá od niewiałtki fwey/ á niewiałtká od świekry fwey. *BudNT* Luc 12/52–53 (10); *CzechRozm* 108 (7); *KarnNap* D3; *ModrzBaz* 123v (2); *SkarJedn* 366 (2); *SkarŻyw* 297 (2); *StryjKron* 225; *CzechEp* 161 (4); *NiemObr* 101 (3); *GórnRozm*

I; *ReszPrz* 34; *WerKaz* 289 (2); *ArtKanc* G17; *ActReg* 20 (2); *GostGosp* 2 (3); *GórnTroas* 68; *LatHar* 371 (4); *KolakSzczęśl* Cv (3); *WujNT* 520 (39); bo ielli ielt śpráwiedliwy/ iáko grzeŹy? á ielli grzeŹy iákoŹ ielt śpráwiedliwy? *WysKaz* 16 (3); *SarnStat* 1058 (9); *PowodPr* 65 (2); *SkarKaz* 161a marg (6); *GostCast* 51.

Połączenia: »a teŹ; a takieŹ« (21 : 3): *Leop* 1.*Ioann* 3/24; znam owieczki moie/ á moie teŹ mnie znaia. *BibRadz Ioann* 10/14 (3); *RejAp* 178v (2); *HistRzym* 84v; ci ielliby háyw od nas chcieli do was/ iuŹ nie mogą/ á thákieŹ stámtąd do nas. *RejPos* 161v (6); *RejPosWiecz*² 93 (3); *RejZwierc* 31v; *CzechRozm* 241 (2); *SkarŹyw* 117; *CzechEp* 374 (3); *WerKaz* 304.

»a zasia (zaś)« (11 : 3): Pytá pāna obyczaiu poczēciā [.] Elzbiety/ a ona zafia panieñkiēgo *OpecŹyw* 11v; *HistAl* L3; *OrzRozm* T3v; *BielKron* 187 (2); *Mącz* 161b; *RejZwierc* 61; *BielSpr* 34v; vczyniłby z ziemie niebo/ á z niebá zaś ziemię *CzechEp* 161; *SarnStat* 1114 (2); *CiekPotr* 22 (2); *SapEpit* [B2].

b. *Treści zestawione kontrastują z sobą; na odwrót, natomiast, przeciwnie, zaś* (2854) : *MetrKor* 31/621; *ListRzeŹ*; *BierEz* L3v (17); *OpecŹyw* 56v (22); *PatKaz I* 16; *PatKaz II* 55; *PatKaz III* 136v (3); *HistJóz* B (4); *FalZioł* I 19d (43); *BielŹyw* 10 (23); *BielŹywGlab* n1b 11; *GlabGad* D2v (9); *BierRozm* 6 (2); *KłosAlg* F; *KlerPow* 4; sobie bi bil yego K. m. małą szkode vczynyl a mnie wielky pozitek *LibLeg* 10/152 (13); Czo tobie miło czyn drugiemu, A czo tobie nie lubo nie czyn drugiemu. *WróbŹołt* B7 (8); *RejPs* 16 (41); Krotka rádołc á žal długi *RejRozpr* F2v (3); *ComCrac* 12v (2); *SeklWyzn* 2 (2); *RejJóz* D4 (10); *SeklKat* C3 (12); *RejKup* c2 (8); *HistAl* A7v (7); *HistAlHUng* A3v; *KromRozm I* Mv (5); *MurzHist* F3v (7); *MurzNT* 91 (21); *MurzOrt* B3; *KromRozm II* a2 (7); *KromRozm III* C2 (13); ktore bori striy pan Aliexy chce aby byly mierzany. a pan Synowiecz niechcze *ZapWar* 1553 nr 2685 (2); *Diar* 66 (3); Podnioł pokorne ludzi á pyłzne strącono *BielKom* F5v (8); *GliczKsiąŹ* P4v (13); *LubPs* cc5 marg (38); *GroicPorz* ff3 (11); *KrowObr* 144 (51); Bo gdy wiátr s ciepłey strony/ teŹ wiec ciepłó bēdzye/ A gdy z źimney/ źimno fie teŹ rozniefie wŹędzye. *RejWiz* 149v (25); *Leop Num* 1/51 (70); *UstPraw* C2v (2); *KochZuz* A2; Bo kto fie zle záchowa/ zła teŹ flawę miewa/ A kto dobrze dobrā teŹ zāwŹdy pámiēc miewa. *RejZwierc* 38v (20); *OrzRozm* Ov (12); to co byłó dobre/ vftáło/ á co byłó zle/ zoftáło. *BibRadz* 4.*Esdr* 3/22 (76); *GrzegRóżn* Lv (19); *KwiatKsiąŹ* C4 (8); Iłz wŹelaki źwierz infzi pochyłym stworzono: A człowiek twarz wynioflā niefie przed wŹitkami *KochSat* B4 (2); *KochZg* A3v; miłuielz ty ktorzy ciebie nie miłuiā/ á ktorzy ciebie miłuiā/ tych ty nie miłuielz *BielKron* 72v (74); Novalis [...] Nowo dárta rola álbo odłóg/ To yełt rola która odłogiem leŹy. przes roky á przes roky bywa siána. *Mącz* 251d (8); *OrzQuin* C3v (18); *Prot* A2; *SarnUzn* F7 (5); *SienLek* 22 (16); *LeovPrzep* F4v; podziłz wierny moy do wiecznych obiecānych rádości swoich/ á ty złościwy ná wieczne potēpienie fwoie. *RejAp* 9 (46); czo zādne/ to y zle/ á czo piēkne/ to j dobre *GórnDworz* L15 (35); *GrzepGeom* P (2); *HistRzym* 65v (10); *RejPos* 59 (201); *RejPosWiecz*² 93v (5); *RejPosWiecz*³ 98; vmieraiāc z ChryŹtufem Źwiātu á żywiāc Pānu Bogu *BialKat* 261 (13); *GrzegŹm* 7 (11); *HistLan* F4v (4); Pan Bog niebo y ziemię [...] wládzā y mocā fwoiā ogárnuie/ á fam zādny mēscem ogárnionym nie ielt. *KuczKat* 380 (8); *RejZwierc* 46 (139); *BielSpr* 16 (15); *KochMon* 20; GdŹie zgodā tu Pan Bog/ á gdŹie niezgodā tu Czārt pánuie. *WujJud* 127 (23); *WujJudConf* 38v (8); *RejPosWstaw* 22v (13); *BudBib* Gen 12/3 (42); *HistHel* ktv (4); *MycPrz* II B2; *Strum* L4v (17); *BialKaz* D4v (4); *BudNT* 2.*Tim* 2/22 (32); *StryjWjaz* C2v; *CzechRozm* 9v (51); Pāny łobie nie kmyflne wiefz iáko tráćili/ A

dobre y to czytałz iáko ie wielbili. *PaprPan* B2v (6); *KarnNap* A4; *ModrzBaz* 69 (110); *SkarJedn* 398 (39); Tákże y zdrowie niema ieno iedno Człowiek śmiertelny/ á przeciwko temu Niezliczna lidźbá chorob rozmaítých. *KochOdpr* B2 (5); *Oczko* 4 (8); *KochPs* 145 (44); ielli ty [...] wlewo poydziełz/ ia wpráwo: á ielli ty w práwo/ ia wlewo *SkarŻyw* 283 (246); *KochTr* 3 (2), *StryjKron* 657 (6); *CzechEp* 215 (24); *CzechEpPORz* x3v; wiáry zbáwienney fundáment nie piałczyłty ále opoczyłty [...] ołtoi fię przeciw wżem Szátáńskim náwałnościám. A íprzećiwia dom ná piałku[...] zbudowány/ musí vpásć *NiemObr* 67 (14); *KochFr* 91 (7); *GórnRozm* 12v (21); Ci fá którzy obłudy świátá podeptáli/ A fámi fie zá cnotą y prawdą vdáli. *KochMRot* C (5); *ReszPrz* 3 (4); *ReszList* 165; *WerGość* 222 (8); *WerKaz* 284; *BielSen* 8; Długo myśl/ á prędko czyn *BielSjem* 29 (4); *KochPieś* 44 (4); *KochTarn* 75; *PudłFr* 16 (4); Vítý mię pięknie chwali, a fercem przeklina *ArtKanc* Q11 (24); zełmy ítárych á chwalebnych obyczáiów odstąpili/ á miáłto tego ieliłmy íye zbytków *KochWr* 26; *ZawJeft* 27 (3); *ActReg* 141 (6); *Calep* 1024a (2); *GostGosp* 44 (13); *Phil* D4 (12); *GórnTroas* 25 (6); *GrabowSet* F3v (23); *OrzJan* 54 (7); *KochAp* 8; *KochFrag* 16 (4); *LatHar* 603 (46); *KołakCath* B4v (6); *KołakSzczęśl* Cv (19); SIny mroz ku nam kroczy/ á życzliwe Láto Precz fię bierze *RybGęśli* B4 (7); *WujNT Ioann* 20/23 (140); złość obfitowác á miłość prawdziwa z wiela ferc ludzkich wygálnác miáłá. *WysKaz* X2 (16); *JanNKar* D2v (3); *JanNKarGórn* H; *JanNKarKoch* D4v; *SarnStat* 167 (48); *SiebRozmyśl* H3 (7); *GrabPospR* Nv; Dobry, dobrym był, á vpornym írogi *KlonKr* B3 (2); *PowodPr* 33 (18); Nędzá náłzá przeleciáłá iáko ítrzáłá [...] á rołkołzy iáko morze nie przebráne trwáią. *SkarKaz* 639b (46); *VotSzl* B2; vbogim folgowác zwykłeś á bogacze Tłumić *CiekPotr* 62; *CiekPotrHerb* 3v; iuz nieprawdá zniśczone/ A prawdá ná mieyfce iéy/ ieft przez cię wczépiona. *GosłCast* 18 (6); *PaxLiz* B3; Tám było kroleństwo/ ále kápláńskie: á v nas kápláństwo/ ále krolewkie. *SkarKazSej* 679a (27); *KlonWor* 66 (13); *PudłDydo* Bv (2); Iże gárdzi Stroiámi, á ma fię do CNOTY. *ZbylPrzyg kt*; *SzarcRyt* B.

Połączenia: »a lepak« (18); *BielŻyw* 6; *BielŻywGlab* n1b 10; Abowiem gniew iego ieft bárzo krotko trwáiący/ [...] á dobrodzieyftwá lepak iego wieczne nigdy nie vftáwáiące *RejPs* 42v; *Leop* 2.Reg 12/3 (8); *SienLek* 54y; *RejAp* 124; *HistRzym* 133v; *RejZwierc* 152; *WujJud* 79v; Swiát fię będzie rádowác, á wy lepak plákác *ArtKanc* I20; *WujNT* 218.

»a też« (48): Prawdáciem lámá vkaże/ Kto ieft práwy/ á kto też łże. *BierEz* H4v; *FalZioł* IV 41a; *GlabGad* A8; *LibLeg* 6/78v (2); *WróbŻołt* T4v; *MetrKor* 61/224; *RejPs* 208 (3); *RejKup* Aav; *LubPs* hh2v (2); *GroicPorz* rv; *RejWiz* 26v (3); *Leop* Gen 41/27; *OrzList* i; *BibRadz* 1.Cor 15/6; *BielKron* 341 (3); *SienLek* 45v; *RejAp* 146v; z dopułzczenia Páńkiego może Anyoł sftápic na ziemię/ á czárt też ná wyfokości niebieskie *RejPos* 164 (9); *RejZwierc* 3v; *RejPosWstaw* [41²]; *CzechEp* 233; *ArtKanc* N15v; *KochAp* 10; *WujNT Luc* 16/25 (3); *KlonFlis* H4.

»a też zasię, a zasię też« (3 : 1): Wízák wiemy iż ná íwiece fá drugie kráiny/ Co tám w nich záwždy ciepłó/ nie máłz nigdy žimy. A fá też záfię drudzy co látá nie máią *RejWiz* 151; *RejPos* 263 (3).

»a zasię (zas)« (153 : 84): Czemu owcá idác milczy/A wieprz záśie sílno kwiczy? *BierEz* C3v (2); *OpecŻyw* 64 (3); *PatKaz* II 60v; *FalZioł* V 36 (4); *GlabGad* D6 (4); *RejPs* 142v (6); *LudWieś* B2 (2); *HistAl* F5 (5); *HistAlHUNG* A3; *BielKom* B8v; *GroicPorz* hh2; *KrowObr* 43 (8); *RejWiz* 76 (3); *Leop* Dan 14/41; *RejZwierc* 125; *BibRadz Eccle* 7/16 (6); *BielKron* 81 (3); *GrzegRóżn* H2v (2); *KwiatKsiąż* B4 (4); *KochSat* C; *Mqcz* 387a (2); *OrzQuin* R4; *SarnUzn* E5 (2); *SienLek* 32; *RejAp* 59v (5); o co

bywa półpolicie bárzo trudno temu kto to dáie/ á temu zász bárzo łatwie/ kto to bierze *GórnDworz* Ff8v; *GrzepGeom* O3v; *RejPos* 139 (18); *RejPosWiecz*² 91v; *GrzegRóżn* 52 (3); *KuczbKat* 90 (6); *RejZwierc* 122 (19); *KochMon* 19; *WujJudConf* 258; Od początku łtworzone łą rzeczy dobre dobrym/ á zálię złošnikom złé. *BudBib Eccli* 39/29; *BudNT* Ii; *CzechRozm* 187v (16); *PaprPan* Kv; *ModrzBaz* 58 (19); *ModrzBazBud* V; *SkarŻyw* 99 (3); *StryjKron* 245; *CzechEp* 346 (17); *NiemObr* 38 (4); *KochFr* 59 (2); *GórnRozm* A3 (5); *ReszPrz* 94; *ReszList* 185; *WerKaz* 305; *WisznTr* 32; *ArtKanc* G12v (4); *PaprUp* L2; *ActReg* 135 (2); *Phil* Q2 (3); *KochFrag* 20; *LatHar* 158; *WujNT Matth* 18/6 (2); *WysKaz* 22; *SarnStat* 80 (5); Miły Boże, łą iedni ktorzy siłá máią; A drudzy zásię máło: iedni dołtawią Siłá; á drudzy zász nic. *CiekPotr* 64 (3); *CzahTr* B (2); *GosłCast* 62; *SkarKazSej* 688a; *SapEpit* A4v.

c. Treści zestawione wykluczają się; ale, tylko, zamiast (3191) :

α. Drugi człon zaprzeczony (2711) : *ZapWar* 1505 nr 2010 (14); *BierRaj* 17v; *MetrKor* 38/286 (4); *BierEz* B4 (28); *OpecŻyw* 3v (22); bociē miedzy ludźmi/ a nie miedzy drzewiną nám wftawiono mierzkaćz *ForCnR* D4v; *PatKaz II* 34v (2); *PatKaz III* 133 (3); *LibLeg* 10/155 (33); *HistJóz* C4; *TarDuch* A2v; *FalZioł* V 46v (20); Zona mądra rozumem łobie męża wybira á nie okiem. *BielŻyw* 53 (25); *GlabGad* F3v (13); *MiechGlab* 20 (2); *WróbŻołt* kk5v (13); *RejPs* 84v (13); *RejRozpr* K (2); *ComCrac* 16v (7); *SeklWyzn ktv* (5); *RejJóz* H6 (3); V Christopha Myalkowskiego Bill rałz po wiwolanyu łwym zzyemye wółyzyeku thelko na podworzu Anye wdomv *LibMal* 1546/123 (4); *SeklKat* F (20); Idz łam Czarcze na łtronie preć A niewtraczay łię wnałłe rzeć *RejKup* z8v (28); *HistAl* D7v (8); Abowym prorocy/ ápołtołowye/ ewángeliłci łowo Boże/ á nye yáko wy/ wymyłly łwoye/ powyádáli *KromRozm I* C3v (10); *MurzHist* N3v (7); *MurzNT Matth* 9/13 (12); *MurzOrt* B3; przedłye wzyęcye [...] Ewányeliłtow było/ wypiláć kto był/ á co czynilł Yezus ná łwyećye/ á nye/ czego wczylł. *KromRozm II* d2 (15); *KromRozm III* A3 (37); *Diar* 26 (12); *DiarDop* 99 (9); Wiedz pewnie á nie mnimay kiedy co łpráwuiełz *BielKom* C5v (3); *GliczKsiąz* N3 (54); *LubPs* aa4 (21); Woyt winy bierze/ á nikt inny *GroicPorz* d3v (9); *SeklPieś* 32; *KrowObr* 1v (46); O mární rodzicowie co iedno pátrzye/ Aby ciáło buiáło/ á nic nie baczye/ Iłby pilniey potrzebá vmyłł vplłrzyć cnotą *RejWiz* 88v (45); *Leop* 3.Reg 3/26 (58); *OrzList* a4v (6); łkázuiem Piotrowi przyłádz [...] ił łwoy miod á nie cudzy przyniołz do domu. *UstPraw* I3 (2); *LeszczRzecz* A5; *RejZwierz* 13v (16); *OrzRozm* B2 (36); *BibRadz Lev* 19/20 (47); *BielKron* 211v (181); *GrzegRóżn* M3v (41); *Mącz* 274d (20); *OrzQuin* D2 (27); Czego ná znák wdźięczności gdy iemu winłzuię/ To czynię z powinności/ á nie pochlebuię. *Prot* E (3); *SarnUzn* E5v (15); *SienLek* X2v (11); *LeovPrzep* G3; *RejAp* 131 (31); *GórnDworz* G7 (26); Iuż baczę że to ielł zły duch/ á nie dobry Anyoł Boży *HistRzym* 29 (12); tho niechay będye nawięłtze kochánié twoie/ co naczęłcicy łiádác w domku łwoim/ á nie włoczyć łie po terminoch iáko z wilkiem po kolędzye. *RejPos* 306 (93); *RejPosWiecz*² 95 marg (2); *RejPosWiecz*³ 97; *BiałKat* 208v (3); *BielSat* C (2); *GrzegŚm* 4 (15); *HistLan* E3; tylko w łámym Bozym Košciele á nigdzie indzie náyduie łie chwałá prawdziwa *KuczbKat* 80 (15); *RejZwierc* 115v (24); *BielSpr* 7 (3); *WujJud* 31v (63); *WujJudConf* 43v (10); *RejPosRozpr* b3v (8); *RejPosWstaw* [110²]v (11); *BudBib* 2.Esdr 9/29 (55); *MycPrz* I A4v (2); *Strum* F4v (3); *BiałKaz* G4v (4); *BudNT Hebr* 12/8 (25); *StryjWjaz* A3 (2); *CzechRozm* 84 (246); *PaprPan* Aa3 (8); *KarnNap* F3v (2); *ModrzBaz* 78v (71); *ModrzBazBud* VI; *SkarJedn* D5 (68); *Oczko* 15v (18); *KochPs* 47 (18); *SkarŻyw* 334 (53); *ZapKościer* 89v (10); *StryjKron*

612 (8); *CzechEp* 298 (219); *CzechEpPORz* x; *NiemObr ktv* (15); *KochFr* 93 (2); iż tu ofobliwie/ á nie w kupie ludzie mieřkaią *GórnRozm* K3v (22); *KochDz* 106; *KochMuza* 26; *KochMRot* A4 (2); *ReszPrz* Av (5); Odpowiedział mu iuz inny z oney łtrażey/ á nie ten co pierwey *WerGość* 249 (3); *WerKaz* 280 (6); *BielSjem* 39; Przécż mam zayźrzéc kořztownych páłaców komu/ A nie ráczéy w łwym mieřkác oyczyřłym domu? *KochPieř* 18 (2); *FRAřzki/ á* nie ináčéy/ tym księgóm mym dzieią *PudłFr* [3] (2); *ArtKanc* M13v (2); *BielRozm* 16; *PaprUp* K3v; Méy złořci to kážń wlařna á nie winá twoiá. *ZawJeřt* 41; rzeczą to pokazé anie słowy *ActReg* 162 (23); *GostGosp* 152 (18); *Phil* E2v (6); *GórnTroas* 19 (3); *KochPij* Cv; *GrabowSet* E3v (16); *MWilkJHist* B4v; *OrzJan* 48 (8); *KochFrag* 14 (5); *LatHar* 478 (19); *KořakCath* C3; *KořakSzczęřł* B2v; *WujNT Luc* 12/39 (213); *WysKaz* 9 (6); *JanNKar* B (6); *SarnStat* 556 (83); *GrabPospR* K4 (2); *KlonKr* C2; *KmitaSpit* B3v; *PowodPr* 34; *SkarKaz* 80a (40); *VotSzl* C4; *CzahTr* G; *SkarKazSej* 671a (11); bądź ćierpliwy/ A nie bądź do tey wody ták łkwápliwy *KlonFlis* D3v (2); *KlonWor* 69 (11); *PudłDydo* B4; Towárzyřzem ći ia twoy/ á nie łłuźebnicá *ZbyłPrzyg* A3v (6); *SzarzRyt* C4v (2).

β. *Pierwszy człon zaprzeczony* (480) : *ZapWar 1505 nr 2014* (4); Boć mądrzy nie vmieraią/ Iáko łzalenie mniemaią: A po řmierći práwie żywią/ Ludzi rządząc náuką łwą. *BierEz* H2 (24); *OpecŻyw* 114 (3); *ForCnR* A3 (3); *HistJóz* A3; *FalZioł* I 12a; wřelkiego przekażenia nie dbay, á dobréy myřli bądź. *BielŻyw* 145 (4); *GlabGad* K; *BierRozm* 17; Czoř tesz powiadał od pana voyewodj yzbi yeřcze niektorzi valachowie niebili vipvczeny a yzbi na olstynie bicz mieli *LibLeg* 11/50 (7); *RejPs* 101 (15); *RejRozpr* Ev (2); *RejJóz* C3v (13); Ktorzy [...] řię dla prawdy řłowa á ymięnia Bożego przeciř blufnierzom niezafławiaią/ [...] á fnać ieřcze blufnierřtwa bronia/ grzeřą przeciř bogu. *SeklKat* F3 (3); *RejKup* bb8 (28); *HistAl* K4 (2); *MurzHist* C3 (3); *MurzNT* 78v (3); *KromRozm II* b2; *KromRozm III* H3v (3); *LibMal* 1554/193; *Diar* 31 (6); *DiarDop* 100 (3); aby nye był w podeyrżányu rod yego/ á o nim ná wřlytkim dobrze trzymano. *GliczKsiąż* B5v (5); *LubPs* bb5 marg (8); *GroicPorz* C (2); *KrowObr* Av (2); *RejWiz* 22 (21); *Leop Zach* 11/16 (18); *OrzList* b3; *UřPraw* C4v (4); *RejFig* Dd; *RejZwierz* 104v (13); *OrzRozm* K4v (7); *BielKron* 252 (60); niehcemy łłuchác głófu twego [...] á rádfzey łłuchamy głófu naiemniká omyłnego *RejAp* 45v (20); *GórnDworz* Mmv (6); *GrzepGeom* D; *HistRzym* 9 (3); *RejPos* 225 (29); Pan Bóg řmierći nie vczynił/ á řmierć przyřřłá zá grzéchem *BiałKat* 216; *RejZwierc* 150v (6); *WujJud* 191; *BudBib 2.Par* 20/32 (3); *MycPrz* II A3 (2); *CzechRozm* 194 (2); *ModrzBaz* 9v (13); *SkarJedn* 363 (7); Teraz ná rozum niedbáiąc/ A żądzom tylko zgadzaiąc/ *Zdrowie/ y* łławé trácą *KochOdpr* B; *Oczko* 17; *KochPs* 28 (2); *SkarŻyw* 520 (6); *ZapKořcier* 13v (3); *StryjKron* 612 (2); *KochFr* 91; *GórnRozm* B; *WerKaz* 303; Dobra myřli [...] Niegardz moim chłódnikiem chróřciányym/ A bądź zemną ztrřéżwym/ y z pijányym. *KochPieř* 4; *KochWr* 36; *ActReg* 162 (2); *Calep* 1008b; *GostGosp* 70 (3); *Phil* R2; *GórnTroas* 34 (2); Nie odwłocz Pánie/ á rácz mnie ráutowác *GrabowSet* Q3v; Iamći go nie řzukał/ á on mnie řzukał: iam go nie wzywał/ á on mię do řiebie wołáł. *LatHar* 568 (3); *WujNT Matth* 6/26 (4); *SiebRozmyřł* Mv (3); ieřli łácne piřmo y otworzyřte/ czemu řię w nim nie zgadzaią/ á ieden ták wykłáda/ á drugi inák? *SkarKaz* 81b; *CzahTr* A4; *SkarKazSej* 672b; *KlonWor* 55 (4); *PudłDydo* A4; *ZbyłPrzyg* B2 (2); *SzarzRyt* B.

Połączenie: »a owszem« (53): aby řprawami łłodzi złořciwych [...] nic niebyły wzgorřřone: a owřřem aby były řtemi złączone ktorzy wniewinnořci [...], przemieřkawaią *RejPs* 38 (7); *RejKup* z4; *Diar* 59;

Zli nigdy pokoju nie miłuią/ á owłzem łie w rofterkach kocháyą. *LubPs* cc2v marg (5); *Leop* 3.Reg 22/8 (3); *RejAp* 86 (2); ieflibyś tego nie czynił łercem niewinnym/ á owłzem łercem zákázonym waśnią *RejPos* 181 (31); *RejPosWiecz*² 92; *RejZwierc* 173v (5); *SarnStat* 154 (2).

d. *Spójnik a zespala składniki lub wypowiedzenia składowe, między którymi zachodzi mniej lub więcej wyraźny stosunek przyzwolenia; choć, mimo że, mimo to, jednak, przecież, wszakże (5253) : ZapWar 1511 nr 2097 (7); March*¹ A4v; *BYł* ieden mąż [...] *Vrodzenia* niewolnego/ *A* rozumu fláchetnego. *BierEz* A2 (25); Iako ten vmié pífmo a nieuczyl łie go? *OpecŻyw* 66; Ten iefł kierz/ ktory gorzał a niełpálon. *OpecŻyw* 184v (95); *ForCnR* C2v; *PatKaz I* 4v (4); *PatKaz II* 23v (9); yako ta gwyazda yełt namnyeyłza a barzo moczna tak panna marya pokorna a włzytkym panuyáca *PatKaz III* 126v (8); *MetrKor* 40/823 (4); powyedałem gádácom łen á nyemałz żadnego ktoby y wyłóżył. *HistJóz* B2 (8); *TarDuch* A2v (4); *FalZioł* IV 2a (75); *Był* pytan [...] czoby czynić miał ten kto mało ma á wiele potrzebuie *BielŻyw* 49 (27); *GlabGad* O7v (16); *BierRozm* 10 (4); *KłosAlg* G4 (5); *KlerWes* A2 (2); *March*³ V7v (2); *WróbŻołt* aa5v (19); *Krol* ye⁸⁰ *M* rołkazał abi mv bila sprawiedlywołcz a łprawyedlywołcz mv łlye zadna niełtala *LibLeg* 11/94v (18); *POłluchaycie* mało á pilnie *RejPs* 72v (37); *RejRozpr* Dv (15); *ComCrac* 20v (5); *LibMal* 1544/87v (5); *LudWieś* B2v (2); *SeklWyzn* a3v (2); *Dziwni* to iaczys gołcie trzeba im rąk patrzać *Bo* tu iny nikt nie był a iuz kubek zginał *RejJóz* O3v (18); *SeklKat* I3 (28); *Bo* czałem wierę o glodzie *Liepłli* ziwot na łwobodzie *Niłz* wrołkolłi a wniewoli *RejRozm* 396 (2); *Ieden* zdrugiego chce znofyc *Grzechy* a łwoich ma dołyc. *RejKup* h8 (41); *RejKupSekl* a6; *HistAl* K2 (16); *by* też wydał cyáło łwoye tak žeby gorzał/ á miłolci by nye myał/ nic mu to nye pomoze. *KromRozm I* O4 (12); *MurzHist* L2v (9); *MurzNT* Mar 12/20 (41); *MurzOrt* B2; *KromRozm II* f3v (17); *KromRozm III* C8v (28); *Diar* 45 (7); *DiarDop* 111 (3); *BielKom* E3v (6); *GliczKsiąz* M7v (10); *LubPs* O6v marg (20); *Máłpá* [...] podobieńłtwo człowieká łpráwami łwymi okázuie/ á człowiekiem nie iefł *GroicPorz* 11³ (28); [*obraz*] *ma* otzy á niewidzi/ *ma* wlyz á niełlyłzy/ *ma* nogi á niechodzi/ *ma* gębę á niemowi. *KrowObr* 114v (34); *Wrzelczzy*/ łápi/ *márkoce*/ á *mnima* iz łpiewa. *RejWiz* 16v (56); *Leop* *Iac* 4/2 (176); *UstPraw* Iv (56); *KochZuz* A5 (2); *LeszczRzecz* A5v (2); *Lecz* pátrzay iáko wielki dziw po łobie łpráwił/ *Sam* niemiał nic/ á wiele potomkom zołtáwił. *RejFig* Cc3 (14); *RejZwierz* 132v (32); *OrzRozm* Ev (3); *Poymiełz* łobie żonę á iny znią łpác będzie/ *zbuđuiefz* dom á *miełzkcác* w nim nie będziefz/ *náládzilz* *winnicę* á nie będziefz *iey* zbierał. *BibRadz* *Deut* 28/30 (83); *łtał* w wodzye do gęby á *prágnał*/ *co* łie chciál napić to łie wodá *vmykálá*/ *tákiefz* *iáblká* mu ná *rozgach* wiliály do łámey gęby á *łáknáł* *BielKron* 21 (112); *GrzegRóżn* I2v (2); *KochSat* C2v; *KochZg* A2v (2); *Yedney* mátki á *inłzego* oycá. *Mącz* 136a (19); *OrzQuin* T3v (7); *Prot* E; *Ták* dawno *wiárá* *Krzełciánłka* łtoi/ á *dopiro* o niey wáthpią *SarnUzn* F2v (8); *SienLek* 197 (12); *LeovPrzep* I2v (5); *Wdzięczneć* theż było v niego miáłtho *Ieruzalem* iego [...] á *łkoro* połtáwił *łzátan* w nim *łtolec* łwoy/ o *wnet* *Pan* nie *zámiefzkał* ná *zburzenie* y *miáłtá* onego/ y tego nowego *kłiążęciá* iego *RejAp* 24v (47); *wiele* iefł *rzeczy*/ *ktore* *ták* ná *pirwlyzym* *połrzeniu*/ *zđadzą* łie dobre/ á *łá* złe: *drugie* *záliefz*/ *zđadzą* łie złe/ á *łá* dobre. *Górndworz* L3v (33); *GrzepGeom* Pv (2); *HistRzym* 127 (44); *poydą* á *iam* ich nie *połtał*/ *będą* *połelłthwo* łpráwowác/ á *iam* im nie *poruczyl*. *RejPos* 240v (119); *RejPosWiecz*² 91 (2); *BiałKat* 146 (8); *ZapMaz* II G 97/89v (2); *GrzegŚm* 42; *HistLan* *ktv*; *Do* *włáfnego* łwego *przyłzedł*/ á *łwoi* go *nieprzyłieli*. *KuczbKat* 35 (9); *RejZwierc* 225 (53); *BielSpr* 31

(5); *KochMon* 32 (2); *WujJud* 124v (13); *WujJudConf* 119 (5); *RejPosRozpr* c4; światłość przyślzá ná fwiát/ á ludzie vmiłowáli więczy ciemności niż światłość. *RejPosWstaw* 21v (5); *BudBib Ruth* 2/10 (78); *HistHel* B4 (3); *MycPrz* II C2v (4); *Strum* P4v (18); *WierKróc* B3v; *BiałKaz* E; Gniewaycie się á nie grzeźcie *BudNT Eph* 4/26 (23); *CzechRozm* 161v (8); *PaprPan* Q2 (2); *KarnNap* Dv; *ModrzBaz* 113v (13); *SkarJedn* 216 (20); *KochOdpr* Cv (2); *Oczko* 3v (4); *KochPs* 76 (18); Robić kazał/ á siły/ y łálki/ do roboty nie dawał. *SkarŻyw* 3 (53); *ZapKości* 60; Pełno nas/ á iákoby nikogo nie było *KochTr* 8 (2); *StryjKron* 677 (10); *CzechEp* 96 (14); *CzechEpPORz* xx3v; *KochFr* 42 (4); *GórnRozm* 12 (15); *KochMuza* 28; *KochSz* B3; *ReszPrz* 64; *ReszList* 181; niechceź mieć pijánego ługi á sam się vpijał? *WerGość* 261 (2); *WisznTr* 18; *BielSjem* 25; *KochPieś* 10 (2); *KochSob* 58 (2); *PudłFr* 20 (3); Człowiek się nie łpodział/ Godzien byś go łkarał/ A tyś mu łálkę dał *ArtKanc* A11 (13); *BielRozm* 7 (3); coź ti nam chceź Sina Krolem zařtawic á o Matce iego nie dobrego nietrzimał? *PaprUp* O3v (5); *KochWr* 32; *ZawJeřt* 29 (7); *ActReg* 22 (16); Salse – Ołtrze a nieobrazliwię. *Calep* 938b; *GostGosp* 22 (9); *GórnTroas* 47 (2); Wieczyłte łkárby trácił/ á nie czuieł. *GrabowSet* V3 (6); *KochAp* 11 (2); *RybGęśli* Dv; *MWilKHist* I4 (2); Grzełzy nieřprawiedliwy/ á karány bywa řprawiedliwy: wyłtepuie winny/ á cierpi niewinny: obraża złośliwy/ á ná śmierć łkazány bywa bogoboyny *LatHar* 268 (30); *KolakCath* C2v; *WujNT Matth* 25/42 (332); łachmy iákoby nic nie máicy á wřzyłtko trzymáicy. *WysKaz* 9; Karánié ná tego co się łzláchćicem czyni á nie ieřt. *SarnStat* 239 (15); *SiebRozmyśl* K4 (3); *KmitaSpit* C3v (2); *PowodPr* 46 (3); Ieřli łtroź ná wieży wołác będzie: oto idzie nieprzyaciel: á ludzie się nie przeřtrzegá: łami łobie winni zořtáná *SkarKaz* 3 przedm (46); *VotSzl* E3 (5); *CiekPotr* A4 (7); *CiekPotrHerb* 3; *CzahTr* L4 (6); *GosłCast* 27 (5); *PaxLiz* Bv; *SkarKazSej* 658b (18); Chwal morze/ á sam pływaj po řwiádomey Rzece znáioimey. *KlonFlis* D4v; *KlonWor* xx3 (8); *ZbyłPrzyg* A2.

Połączenia: »jeszcze ... a; jeszcze ... a już; jeszcze ... a wnet(że)« (8 : 27 : 2); Pietzdziałiat lat ieřłcze niemáłs/ a mowiłs bys Abrama widziál. *OpecŻyw* 64v (6); *PatKaz I* 8; *PatKaz II* 27 (4); *PatKaz III* 88; *WróbŻołt* K6v; *RejPs* 206; *RejKup* z5; *RejWiz* 164 (2); *Leop Is* 65/24; *SarnUzn* Cv; *RejAp* 128v (2); Ale opilec ieřłcze niewie ieřli żyw á iuź znowu konwie podle łiebie máca. *RejZwierc* 75v (4); *BudNT* a2v; *KochPs* 103 (2); ieřłcze iey mąż nieokrzepl/ ieřłcze go niepochowála/ á wnet y dwu łynu łtráciła. *SkarŻyw* [197] (3); ieřłcze łobie vřt nie vtárł/ á przedię wołál áby mu pełną iná náłano *WerGość* 242; *ActReg* 23; *WujNT* 342 (2); ieřłcześ się nie vrodził/ á iuź łłużyć/ ieřłcze mátczynym tchnieniem żyieł/ á iuź kazanie czynić chceź? *SkarKaz* 577b (2).

»juź ... a; juź ... a dopiro« (3 : 1); *GliczKsiqz* P4v; iuź łzedziwy/ á teraz probuie/ Iako cnotę rozeznác *RejZwierc* 31; Florentinowie [...] wydáli byli pieniądze wřzyłtki s pořpolitego łkárbu/ ták iż niebyłó się iuź dáley do czego łięgnác/ á woyná łtáteczná/ dopiro się w ten czás poćzynála *GórnDworz* P3v; *WujNT Matth* 17/12.

»a jednak« (183); *FalZioł* V 35v (2); *GlabGad* B8v; *WróbŻołtGlab* A5; *RejŁas* 26 (2); *RejPs* 46v; *RejRozpr* Bv; *RejJóz* P2 (3); Vkáz że mi gđzye piřano w Ewángeliey álbo v S. Páwła o krzćye máłych dźyatek [...] A yednák y to wyerymy *KromRozm I* L4v (12); *KromRozm II* r2v (20); Słýłfeli żydowye o yedzenyu ćyála yego/ á yednák nye rozumyeli *KromRozm III* C (23); *Diar* 77; *DiarDop* 117 (2); *LubPs* Z5v; *RejWiz* 144; *Leop Philipp* 2/27; *BibRadz* 138 c marg (3); *BielKron* 301; *GrzegRóżn* D2 (23); *Mqcz* 297d (3); *SarnUzn* G4v; *GórnDworz* Cv (2); *BiałKat* 26; *HistLan* D4v; *WujJud* 118;

ModrzBaz 141v; *SkarJedn* 75 (2); *SkarŻyw* 213 (37); *ReszPrz* 65; *WerKaz* 284; *GostGospSieb* x4v; *RybGęśli* D3; *WujNT Act* 1/18 (6); *SarnStat* 433 (6); *GrabPospR* N2v (2); *SkarKaz* 155a (12); *SkarKazSej* 687b (4); *PudłDydo* B.

»a jednak przedsię« (4): Wie iż zle/ czałem sie bogi A iednák przedię przy łwym łtoi *RejRozpr* F (2); *KromRozm II* f2v; *KromRozm III* D5v.

»a jeszcze; dopiero ... a jeszcze; już ... a jeszcze« (11 : 1 : 13): *BierEz* L2; *OpecŻyw* 144; *RejJóz* L3v; *GroicPorz* r4v; Czytałem iuż Poety/ mawiał s Philozophy/ A przedię iefzcze v mnie rozum bárzo płochy. *RejWiz* 81v; *Leop 1.Ioann* 3/8 (2); *RejFig* Ee2; *RejZwierz* 19 (2); *OrzRozm* D4; *BielKron* 17v (2); *Mącz* 211a (3); *SienLek* 156v; *LeopPrzep* H2; *RejAp* 50v (2); mnie iuż było dwádzieściá lat/ á iefzczem od mátki/ áni od łioftr nie był odłáczón *GórnDworz* I2; Pożádaia Dufze vprzeymie dziedzictwá łobie nágothowanego/ á iefzcze nie máia łwego poštánowienia. *GrzegŚm* 15; *RejZwierz* 251 (2); Iuż dawno nie máłz Troye ledwie znác gdzie była/ A wždy łławá cnych ludzi iefzcze nie zginęła. *PaprPan* B3v.

»a już; dopiero (dopiruczko) ... a już; ledwie ... a już; skoro ... a już« (7 : 3 : 4 : 1): [pożałujze *dzieciątka*] bo łkoro dwa miełáta miało/ a iuż za nás przeláadowanié cirpialo. *OpecŻyw* 28 (3); *GliczKsiąż* D8v; Nie pomoże łobyie więc nie cudzym łáncuchem/ Dopiruczko krolem był á iuż wierci brzuchem. *RejWiz* 104 (4); *BielKron* 186; *Mącz* 501a; *GórnDworz* I2; *HistRzym* 116; Ledwie byli pięć dni mniłzy oni ná wygnániu/ á iuż kazał ie zášie ná zad [...] przyprowadzić *SkarŻyw* 300 (2); *Sad* [...] we dwádzieściá rzędów młodych/ á iuż rodnych [*drzewek*] *GostGosp* 170.

»a ono« (16): iako rzeczełz bratu twému Dáici wyimę trzáłke zoka twého a ono trám woku twoiém? *MurzNT Matth* 7/4; *BibRadz I* 458d marg; *SkarJedn* 96 (2); wrzeczy ná potrzebę/ á ono ná otárćie łez y vłkromienie płáczu wychodził. *SkarŻyw* 574 (2); *NiemObr* 76 (5); *GórnRozm* Av (2); *WerGośc* 246 (2); *KochFrag* 24.

»a oto« (23): Włłakos ty mnie obietzáł ižzem przez bolełci bytz miała/ a oto dzis iey zbytz niemogę. *OpecŻyw* 81 (5); *MurzNT Luc* 23/14 (4); *Leop 2.Cor* 6/9 (3); *BibRadz 2.* [4.] *Reg* 7/10; o Alexánder małz zá to ábyś włzytek łwiát połiadł/ á tyś oto łam iest w ręku v białey głowy. *BielKron* 126v; *GrzegŚm* A3v; *BudNT Apoc* 1/18 (2); *WujNT Act* 5/28(6).

»a przedsię (przećię« (633): *BierEz* N2; *FalZioł* II 2c; *BielŻyw* 134; *GlabGad* M7; *RejPs* 51 (9); *RejRozpr* B4v (6); *ComCrac* 15v; *RejJóz* G3v (5); I tak czy mam dołyc nedze. A ty mię przet łię frałuiies *RejKup* f4v (7); *MurzHist* Hv (9); *MurzNT* 111 (2); *KromRozm II* q3v; *KromRozm III* Hv; *Diar* 48; *GliczKsiąż* C4 (4); *LubPs* B6v (10); *GroicPorz* s2; *KrowObr* 85v (7); *RejWiz* 4 (32); *Leop Mar* 5/26 (12); *UstPraw* K3 (4); *RejFig* Bb4; *RejZwierz* 62v (8); *BibRadz I* 466 marg (13); *BielKron* 29 (5); *GrzegRóżn* N2 (2); *KochZg* B; *OrzQuin* R4v; *SarnUzn* C2v (20); *SienLek* 176v (2); *RejAp* 23 (30); *GórnDworz* Fv (17); *GrzepGeom* K4v; *RejPos* 18v (39); *RejPosWiecz*² 93v; *RejPosWiecz*³ 96v (2); *GrzegŚm* 51; *HistLan* F4v (5); *KuczbKat* 330; łpi/ [...] á przedię y omácmie koflá podle łiebie máca. *RejZwierz* 3v (61); *WujJud* 128 (3); *WujJudConf* 138 (5); *RejPosRozpr* b3v; *KochList* 2; *BudBib* b3 (7); *MycPrz I* C3v (5); *Strum* G3 (4); *BiałKaz* I3v; *BudNT b* przedm (10); *CzechRozm* 247v (36); *ModrzBaz* 34 (22); *SkarJedn* 9 (8); *KochOdpr* B3 (2); Pożycza człowiek zły/ á nieoddáie/ Dobry dáruie/ a przećię mu sftáie *KochPs* 53 (8); *SkarŻyw* 25 (23); *CzechEp* 13 (19); *CzechEpPorz*

x; KochJez B2; NiemObr 27 (18); KochFr 45 (3); GórnRozm H2v (5); KochSz C2v; ReszPrz 5 (2); ReszHoz 137; ReszList 182; WisznTr 32; BielSen 19; Pijáli przed tym y Philozophowie/ A przedsię mieli łpełná rozum w głowie. KochPieś 4 (2); KochSob 56 (3); PudłFr 50; ArtKanc O4 (3); KochWr 29; ActReg 85; GórnTroas 4; OrzJan 93; LatHar 372 (13); WujNT 43 (26); WysKaz 11 (4); JanNKar E3 (5); znamy siła Iuristow, co vmieią práwá, łtátuty, á przedsię tępi łą do piłánia práwnych połtepków. SarnStat 5v (16); SiebRozmysł F (2); WitosłLut A5v; PowodPr 23 (16); SkarKaz 485b (10); CiekPotr 47; CzahTr E3v; PaxLiz E3v; KlonWor 16 (6); ZbylPrzyg B.

»a przedsię jednak« (12): GroicPorz ee3v; RejWiz 118v; Iedurny łam iest człowiek/ á drugiego niema/ áni łyná/ áni brátá/ á przedię iednák prácowác nieprzełtawa Leop Eccle 4/8; RejFig A2v; SarnUzn H3v (2); GórnDworz E; HistLan F5; RejZwierc 158v; WysKaz 23 (2); SarnStat 1263.

»a snadź (sna)« (17): Przez dzień y przez noc będę wołał bez odpoczynku moy pánie/ á łnadz nie vlyłłé łáłkáwey odpowiedzi twoiey. RejPs 31 (3); RejRozpr A4 (3); RejKup c8v (3); LubPs E2; GroicPorz ee3v; KrowObr 149v; RejAp 136v (3); HistLan A4v; NiemObr 66.

»a wszakoż; a wszakże; a wszak; a wszako« (683 : 337 : 11 : 6): MetrKor 34/135 (12); BierRaj 23v; Wiele iest ludźy co w vbołtwie trwaią/ á włłzák że z żonami miełkáią. March¹ A4v (2); BierEz C3v (4); LibMal 1552/169v (3); łam iest wietłły miedzy wami/ a włłakom iest taki iako ten ktory łluzy. OpecŻyw 95v (42); ForCnR A3 (6); ForCnRWiet Av; PatKaz I 6v (3); PatKaz II 55v (5); PatKaz III 116v; HistJóz A4v (2); FalZioł IV 21c (60); FalZiołUng V 119; LibLeg 7/35v (53); March2 D4 (2); Ty włzitki ciężkołci przyłzły na nas/ á włzakoż nie zapamięłalłmy ciebie miły pánie WróbŻołt 43/18 (21); March³ V5v; RejPs 91 (17); ComCrac 11v (6); ConPiotr 34 (3); RejJóz P4v (2); ZapWar 1548 nr 2668 (6); SekłKat Y4v (4); RejKup aa3v (2); HistAl Bv (27); KromRozm I G3; KromRozm II g4v (2); KromRozm III K (3); Diar 83 (16); DiarDop 99; niech iáko chcą źli łzą y háńbią wierne/ á włzakoż Pan błogołławić im raczy. LubPs Z2 marg (41); GroicPorz mv (2); KrowObr 63v (11); RejWiz 189 (8); Wiele ich vpádło od mieczá: á włłákże nie thák wiele iáko ich poginęło dla ięzyká łwego. Leop Eccle 28/22 (5); OrzList e; UstPraw D3 (23); RejZwierc 58 (4); BibRadz Num 22/20 (109); OrzRozm Dv; BielKron 267 (26); GrzegRóżn H2v; KwiatKsiąź O2v (23); Veruntamen, A włłákże mimo to włzilłtko. Mącz 489b (3); OrzQuin M2(2); SarnUzn F8v (5); Ale zápalłłte oczy ták chłodzić małz/ Málonu vkrawáiąc ná nie przykłáday/ áłbo opich z biáłkiem iáiwym: á włłákże y łamy pśinki łwieże dobre. SienLek 66v (56); LeovPrzep b2v (3); LeovPrzepSamb b3v; RejAp 180v (31); GórnDworz Kv (21); GrzepGeom C3v (2); HistRzym 29 (21); RejPos 173v (15); BiałKat 18v (2); KuczbKat 80 (2); RejZwierc 109v (67); WujJud 204 (12); WujJudConf 253v (11); wiele ich też miedzy námi ktorzy go nie widzyeli/ á włłákże vwierzylł. RejPosRozpr cv (2); BudBib 1.Reg 12/20 (25); MycPrz II B2v; Strum P4 (10); WierKróc A2v (2); BiałKaz C4 (2); BudNT b3 (2); CzechRozm 185v (4); PaprPan N3v (3); ModrzBaz 90 (11); SkarJedn 5; SkarŻyw 286 (3); StryjKron 557; NiemObr 35 (2); KlonŻal A2; KochSz A3; WerKaz 285 (3); Smierć z Żywotem walczyłá/ á włłákoż nie zwyciężyłá ArtKanc F15v (9); PaprUp C3; ActReg 44 (2); GostGosp 116; LatHar 372 (2); KołakCath C3v; Oycze/ ielłi chcelłz/ przenieś ode mnie ten kielich. A włłákże nie moiá wola/ ále twoiá niechay łię słtánie. WujNT Luc 22/42 (7); WysKaz 5; SarnStat 547 (111); CzahTr E2v; KlonFlis G2 (3); KlonWor 65 (5).

»a wszakoż (wszakże, wszak) jednak« (16 : 9 : 2): *FalZioł* V 16d; zową mye kozopalfem a chlopem a wchakosch ya yednak yako y drugi ftworzenym bozym *LibLeg* 11/14 (6); wślytki złości á ciężkość przełożyli ná grzbiet iego á wślák iednák temu nigdy niemogą nic vczynić. *RejPs* 196 (4); *RejKup* 15v; *Diar* 65; A miłofyernym Bogyem zówždyś im też tu bywał/ A wślákżeś fye yednák mścił yawnye náde wślytkimi/ Kyedy cye obrażáli *LubPs* Xv (2); *RejWiz* 77; *UstPraw* G3 (2); *BibRadz Gen* 15/10 (2); *OrzQuin* L2; *RejPos* 49; *RejZwierc* 144 (3); *KlonFlis* G3 (2).

»a wszakoż (wszakże) przedsię« (13 : 3): Inadz y oczy moje pátrząc zwątpiły o wśpomoże^v fwem/ á wślákóz ia przed fie nieprzeftáne ku tobie podnofić rąk swoich. *RejPs* 130; *KromRozm I* C3; *LubPs* Sv; Wiem dobrze/ iż Dawid iáko tżłowiek grzełzył/ á wśzakoż był przed fie błogofławiony przed Pánem Bogiem *KrowObr* 156v (3); *BibRadz I* 293v *marg*; *RejAp* 178v (3); *RejPos* 243 (2); *HistLan* F4v; *RejZwierc* 185; z błędu w drugi bład poftępuią/ y dla zgody bładzącym nieco pozwaláią/ á wśzákże przedsię fwą prowadzą. *WujJud* 255 (2).

»a wszak wždy; a wszakoż wždy; a wszakże wždy (wzdám) « (1 : 9 : 2): *BierRaj* 23v; *BierEz* C2; *OpecŻyw* 29 (2); *ForCnR* A3v; Theż nie maia nozdrza czym by woniały á wśzakoż wždy woniaia *FalZioł* IV 33c; *BielŻyw* 28; Wiele ludzi wuboſtwie trwáią/ á wślák wždy bogáctwá żądáią. *March*³ V5; Verum enimvero, A wśzák że wždy/ yednák wždy/ nic tym mniej. *Mqcz* 489b; *RejAp* 114; *RejZwierc* 160v; Toć Pánie moy nawięcey dużę mą roźrzewnia/. [!] Że ták wielką niewcześnieść od nieprzyaciał ma; A wśzákże ią wzdám poćiefzam *ArtKanc* Q9.

»a wždy; a wždyć; a wzdám; a wdy« (595 : 5 : 7 : 15): *BierEz* L2v (2); *OpecŻyw* 96 (4); *ForCnR* D; *PatKaz I* 4v; *PatKaz III* 99v (3); *FalZioł* I 86d; Lew zwierzę moczną, á wždy czałem małym ptałzkom pokarmem bywa *BielŻyw* 105; *BierRozm* 3 (3); *March*³ X; *WróbŻołt* 34/16 (7); *LibLeg* 7/98; *RejLas* 412; *RejPs* 31v (2); *RejRozpr* D3 (5); Apoſtołowie Inac wáłow niegolili/ a wždyć Teſtamentv bożego niełamali *SeklWyzn* e3; *RejJóz* D (7); *RejRozm* 399; Iełczes mie y teras pądzys Wítać niemozes a wždy rzadzys. *RejKup* g4 (9); *KromRozm I* C2 (5); *MurzHist* F4 (10); *MurzNT Matth* 6/26 (9); *KromRozm II* x3 (2); *KromRozm III* D5v (3); *Diar* 34; *DiarDop* 103 (2); *BielKom* A2 (2); *GliczKsiąż* L6 (2); *LubPs* E4 (19); *GroicPorz* e (2); *SeklPieś* 31v; *KrowObr* 54v (16); *RejWiz* 10v (38); Práwdziwie wam mowię/ żeć wiele wdow było/ zá czałow Heliałfowych miedzy ludem Izráelfkim [...] á wždy do żadney z nich nie połlan Heliałz był iedno do Sárepty Sydońkiey/ do niewiałty wdowy. *Leop Luc* 4/26 (3); *OrzList* b3 (3); *RejFig* Dd7v (2); *RejZwierc* 32v (11); *OrzRozm* P3v (3); pic będziecie á wždy prágnienia nie vgáście *BibRadz Agg* 1/6 (17); *BielKron* 79 (19); Lichy/ Niepoczełny/ á wždy chce być widzian. *Mqcz* 65c; *OrzQuin* L; *Prot* B3 (7); *SarnUzn* D7v (3); *SienLek* 19 (2); Ale rzece kto [...] ázaż przedtym niebyło Sektarzow dofyć/ á wždy ładny dzień nieprzyłzedł? *LeopPrzep* G3v; *RejAp* 53v (15); toć ia mężátek nie miłuię/ á wdy mię pan Bog tákowá ráną náwiedził. *GórnDworz* T (18); *HistRzym* 3 (4); Piotr zgrzełzył iáko y Iudałz/ gdy fie záprzał Páná ſwoiego/á wždy fie Pan nád nim zmiłował. *RejPos* 290 (83); *BiałKat* 190v (5); *BielSat* Hv (10); *GrzegŚm* 50; *HistLan* E4v (9); Nie gniewa fie Miłthrz ná dziecię/ á wždy mu czałem miotełką wytnie: nie gniewa fie myłliwiec ná ieleniá á wđj go zábije. *RejZwierc* 76v (40); *BielSpr* 69; *WujJud* 61 (3); *WujJudConf* 55v; *BudBib Tob* 14/10 (3); *MycPrz* II B2 (3); *WierKróc* B2 (2); *BiałKaz* Iv; *BudNT* b3v *przedm*; *CzechRozm* 31v (71); *PapPan* T4 (6); *ModrzBaz* 99v (2); *SkarJedn* 246; *SkarŻyw* 207 (2); Proſi też zá vmárłym/ łtoiac z nim przy

grobie/ żeby w nim mógł trup iego odpoczywać łobie: á wždy zaś w krotkieu chwili wyrzuca go z nie⁸⁰ *CzechEp* 363 (37); *NiemObr* 146 (4); *GórnRozm* D4 (9); *WerGość* 252 [*idem GórnDworz* T]; *BielSen* 12 (7); *BielSjem* 23 (2); *PudłFr* 24 (2); POd łzopą się národził/ ktorego włyftek then Swiát był/ á wzdám nie miał/ kędyby się fklónić miał. *ArtKanc* B15v (8); *BielRozm* 16 (3); *PaprUp* F2 (2); *ZawJeft* 25; *KochPij* Cv; *OrzJan* 103 (2); *WyprPl* C2v; *LatHar* 234 (3); *WujNT* 555 (15); *WysKaz* 26 (2); *SiebRozmysł* I2; wżák y teraz Bogá ná oko nie widzirn/ á wždy do bálwochwálltwá nie idziem? *SkarKaz* 487a; *CzahTr* L2 (2).

»a wždy jednak« (6): ktorzy ptałfkowie áni orzą/ [...] áni do gumná wożą: A wždy iednák głodem nieumieráią *KrowObr* 149; *Mqcz* 84c; Tu fłyfzyłz iáko tho fą fłowá iáfne á zrzetelne/ á wždy iednák czárt kuśi fie y o to/ iáko by thy fłowá wywrocił. *SarnUzn* D4v (2); *WujJud* 244v (2).

»a wždy (wdy) przedsię (przecię)« (25): ábowiem y Dyábli to wiedzą/ á wždy przedfię potępieni będą *KrowObr* 55 (6); Obácźze co zá rołkołz być w pocźciwym ftanie/ A wždy przedfię to v nas záwždy będzie tanie. *RejWiz* 188 (3); *GórnDworz* G4; *RejPos* 50v (4); *MycPrz* II B; *CzechRozm* 147 (4); niebyła żadna rzecz v Céłárzá/ którójby mu fie Céłarz nie zwierzał: á wždy przecię táká [...] świetność/ niemogła w nim żalu y fmetku z odpryśiężonéy wiáry nigdy zatłumić *OrzJan* 36 (6).

»a zasię (zaś)« (7): *HistAl* F6; *RejZwierc* 21v (2); A áczkolwiek pokoy miedzy łobą częłto ftánowili/ ále go zásię dla ledá przyczyny rwáli: przymierze bráli/ á zásię ie tárgáli. *ModrzBaz* 105v; *SkarJedn* A4; *CzechEp* 214; *WujNT Ioann* 11/8.

C. Spójnik a w funkcji nawiązującej (23 718) :

a. Wprowadza wypowiedzenie otwierające nowy fragment tekstu (15 664) : *ZapWar* 1507 nr 1980 (43); Them gołzczinczem może mynącz pana Połnanfkiego [...] A czofzią thknye kvpczow czy rozno ydą bo zrołicznich myáfth ydą *MetrKor* 57/117 (54); *ListRzeż* (2); *BierRaj* 18; *PowUrb* +4; *March*¹ A2 (2); On rzekł á iuż mi przymawiałz/ Moiey prawdzie fie pzećiwiałz [!] *BierEz* M2 (57); *OpecŻyw* 135 (115); *ForCnR* D2 (11); *LibLeg* 6/159 (190); *PatKaz I* 1 (6); *PatKaz II* 80v (14); *PatKaz III* 141v (5); nigdy fie [*Asenech*] żadnemu mężowi nye vkazowała/ a była wyeżá przy palacu onego xyążęcya oycy iey wyełka *HistJóz* B3 (23); *KlerPow* 4; *TarDuch* A5 (11); *FalZioł* IV 11d (108); *BielŻyw* 154 (7); *GlabGad* L7 (3); TEdi krol Sálomon [...] doprowadzon ná páłac iáko mocny y bogáty pan. A mátká Márchołtowá [...] náłálá garniec czyłtego mleká *March*² Dv (2); [*królowna Wandalów*] w rzekę wżkociła, ktorą dzifia Wifłta zową. A dla pewnieyfzey o Wandalach hiftoriej trzeba wiedzieć *MiechGlab* 41 (13); *BierRozm* 20 (3); *KłosAlg* D2v (2); *KlerWes* A2; *March*³ T7; *WróbŻołt* 118/43 (19); *WróbŻołtGlab* A4 (2); *RejŁas* 411; ábowiem y obłoki wyznawáią dziwne fpráwy iego. A ifćie ofobnego podziwienia iest ten wielmożny bog náłz *RejPs* 99v (231); *ZapMaz* V S 2/335 (3); *LibMal* 1543/67v (86); *RejRozpr* A3 (13); *ComCrac* 13 (13); Gołpodyniey Kolenda. A ta pani flicźnie chodzi Nofi fukienkę od zieleni *LudWieś* A3v; *SeklWyzn* b2 (3); *RejJóz* D6 (77); A zamykaiąc rzec/ rołkazał nam pan Chrifus abyfmy proffily *SeklKat* T3v (32); Liepfli ziwot na fwbodzie Nifz wrołkołfi a wniewoli [...] A marnie to kazdi placzi Kto prze piczę wolnołcz traczi *RejRozm* 396 (5); (*did*) Sumnienie karze Kupca jż fię dawno nieobacił (-) A yuż bacziłs że w przigodzie Zle pływacz przeciwiwo wodzje *RejKup* q4 (113); *RejKupSekl* a4v (2); *HistAl* Gv (33); *HistAlHUng* A2v (2); *KromRozm I* M3v (19); Ktoryi ia tobie wiernie fprzám czytelniku miły/ A

Item nielitui oŝtátka poŝluchać. *MurzHist* A4v (17); Gdzie iei [łodzi] téłz wały barzo ciężko czynili/
Bo był wiatr przeciwny/ A Iefus czwártýi łtráży nocnéi ŝedł do nich *MurzNT Matth* 14/25 (81);
MurzOrt B3 (2); *KromRozm II* r4 (28); *KromRozm III* A5 (44); *Diar* 97 (18); *DiarDop* 103 (5); Bachus
[do Miernoŝci] A tyżeŝ to wyleciáá/ Prožnych tu łłow nábaiáá *BielKom* E8v (2); Potrzebáć [...] áby
Kolegia były/ do ktorýchby rodzicy łyny łwe ná náuki dawáli [...] gdi łie nie práwye domá náuczyć
nye może/ á dla czego by to było [...] yełłcze nyektore przyczyny przyłožem. *GliczKsiąż* L2 (11); Pan
záwždy wyernego/ choć w vbołtwie/ nie przebaczy. A thu ielth przykład włytkiemu kołcyłowi
LubPs Iv marg (89); áby ná tych Sądziech [...] żaden łye niewiádomołciá nie wymawiał. A dla łepłzey
pewnołci [...] thedy ná táki Sąd wyłožony trzy kroć thegoż dnia po ránu dzwoniá. *GroicPorz* 1v (49);
GroicPorzRej C3v; *KrowObr* 212v (93); *RejWiz* 44v (290); *Leop* 2.Reg 5/8 (401); *OrzList* b4v (6);
UstPraw K2 (45); *KochZuz* A5 (3); *LeszczRzecz* A6v; A niechay narodowie wždy połtronni znáią/ Iż
POLACY nie Gęŝi/ iż łwoy ięzyk máią. *RejFig* Ee4 (9); ten [rycerz] nigdy z nieprawdą/ niechciáł być
w przymierzu. A dobrze/ kiedy łie ták/ omyłny łwiat mieni/ Iż kiedy mądrzy milczá/ niech mowiá
łzaleni. *RejZwierz* A6v (59); *RejZwierz (Wirzb)* A4v; *WyprKr* 14 (2); *OrzRozm* T (21); Otoż wam ielł
zołtáwion dom wálz opułthołzony/ á zaprawdęc wam powiedam że mię nie vyzrycie *BibRadz Luc*
13/35 (413); *BielKron* 44 (279); *GrzegRóżn* M4v (27); *KwiatKsiąż* P2v (51); *KochSat* C (4); *KochZg*
B (4); *Mącz* 223a (6); *OrzQuin* Aa4 (27); A tu niech będzię [!] Koniec tey náłzey rołpráwy *Prot* E (3);
Iłtnoŝć áłbo bęđący połłáł mię do ciebie. A ielłcze trzebá obaczyć nieiákie rozeznánie miedzy tym
łłowem Náturá á miedzy Iłtnoŝciá. *SarnUzn* B5v (43); *SienLek* 44 (62); *LeovPrzep* B4v (4); *RejAp* 59
(350); *RejAp (Wirzb)* Cc6; Ielł tego w Hiłtoriách ták wiele[...] Rzekł tu pan Boiánowłki. A wie to
Bog pánie Kołtká/ tákli też to było/ iáko w Hiłtoriách łtoi *GórnDworz* Z6 (78); *GrzepGeom* B3v (3);
byli dwá rycerze/ á ieden był łpráwiedliwy y bogoboyny/ drugi był łákomy á bogáty [...] A rycerz
łpráwiedliwy/ miał niektorá žiemię grániczná á przyłączoná [ż]iemi onego łákomego *HistRzym* 73v
(136); *RejPos* 301 (287); *RejPosWiecz*² 91 (18); *RejPosWiecz*³ 98v (8); *BiałKat* 88v (24); *BielSat* I4 (5);
KwiatOpis [C2] (5); *GrzegŚm* 7 (24); *HistLan* B (18); Pan częłto Pháriseułze gromiáć/ obłudnymi ie
zowie. A iuż ná tym dołyc niech będzię/ cołmy o pierwłzey Przykazánia tego częłci mowili *KuczbKat*
340 (69); *RejZwierz* 171 (383); *BielSpr* 41 (15); *KochMon* 28 (2); *WujJud* 84v (38); *WujJudConf*
238v (47); *RejPosRozpr* c2 (3); *RejPosWstaw* [143³]v (34); *BudBib* 1.Reg 3/1 (189); *HistHel* B3 (8);
MycPrz II [B3]v (11); *Strum* [H]v (56); *WierKróc* A3 (2); *BiałKaz* H (11); ináczey być niemogłó/
áni łię godziłó. A ná ołtátek choćby żadney ztych [...] przyczyn do tego niebyłó/ tedy by mię oná
iedná/ ktorá tu przytoczę/ łáčno przemogłá. *BudNT* aij2v (163); *StryjWjaz* A3 (9); *CzechRozm* 55v
(173); *PaprPan* Y3v (38); A naprzod káždy z was Panu Bogu dziełkuy/ zá tę łáłkę wyłoká *KarnNap*
C2 (14); łudzie młodego wieku [rodziców swych násládujł]. A tu radbych to widziáł/ áby káždy
rodzić [!] wlię weyrzáł/ ielłiže łwoich džiátek obyczáíow nie łam wiecey popłowáł? *ModrzBaz* 11v
(224); *ModrzBazBud* VI (6); Stárego zakonu o brákowániu y czyłtoŝci ábo nieczyłtoŝci potraw nie
trzymamy. A to co o krwi y dawionym Apołtołowie powiedzieli/ do czáłu tyłó trwáć miáło *SkarJedn*
238 (103); *KochOdpr* B2v (8); *Oczko* A4 (32); tyŝ włytkim žyczliwy. A niemáłż ták lichého ná
ŝwiecie łtworzenia/ Coby łye nie cíelżyłó z twégo opátrzenia. *KochPs* 210 (11); ŝedł iuż ná on czás
y miełłce dyłputácyey náznáczóne Arryulż [...] á idáć przez rynek Konłtántego: páđłá nań wielka

boiazń *SkarŻyw* 390 (161); panowę opyeknowę[!] wżyeli stego dworu yedenałzche talaroff temu dzyeczyęczu [...] a czo łzyę tyczyę o Ruchna Matczynyę tę trzi szyoftri wrowny dzal braly *ZapKościer* 61 (111); *KochTr* 16 (4); A tu iufz Czytelniku miły po długiey nići kłębka będziem dochodzić *StryjKron* 66 (80); *CzechEp* 290 (297); *CzechEpPorz* xx3v (5); *NiemObr* 110 (53); *KochEpit* A4 (2); *KochFr* 84 (18); *GórnRozm* E3 (102); DZIEWOSŁĄB IANA KOCHANOWSKIEGO. A Ia zaś ták rozumiém/ że do ożenienia [...] łzukác trzebá/ [...] cnoty *KochDz* 104 (3); *KochMuza* 25; *KochSz* C3v (5); *ReszPrz* 110; *ReszHoz* 125 (4); *ReszList* 192 (9); *WerGośc* 203 (12); *WerKaz* 283 (7); *WisznTr* 9 (3); *BielSen* 17 (2); *BielSjem* 18 (6); *KochPam* 86 (3); *KochPieś* 43 (23); *KochSob* 59 (3); *KochTarn* 79 (3); *PudłFr* 73 (5); *ArtKanc* A8v (28); *BielRozm* 9 (4); *KmitaPsal* Av; *Paprup* D2v (15); *KochProp* 7 (5); *KochPropKKoch* 4; *KochWr* 21 (16); *ZawJeft* 11; *ActReg* 165 (60); *GostGosp* 1 (92); *GostGospSieb* x3 (3); *GrochKal* 22 (5); *Phil* P2 (21); Tenże rozum człowieczy powieda o prawdzie/ który y o nieprawdzie: á prawdá bydz nie mogłaby/ by nie było kłamftwá *GórnTroas* 3 (23); *KochCn* B3v (4); *KochCz* A3v; *KochPij* C (2); *GrabowSet* A2 (13); *MWilkHist* Lv (17); *OrzJan* 27 (16); *KochFrag* 46 (16); *OstrEpit* A2 (2); *LatHar* 688 (100); *KołakCath* C (2); *KołakCathOkuń* A2; *KołakSzczęśl* B4 (10); A We dni one przyšzedł Ian Krzćiciel/ każąc ná pułczy Iudłkiey/ y mowiac: Czyńcie pokutę *WujNT Matth* 3/1 (670); *WysKaz* 39 (26); *JanNKar* B (9); *JanNKarGórn* G3v (2); *JanNKarKoch* E3v (3); *SarnStat* 66 (406); *SiebRozmyśl* A3v (25); *WitosłLut* A3v (7); *GrabPospR* K4 (40); *PowodPr* 79 (25); *SkarKaz* 581a (62); *VotSzl* E (6); *KlonKr* B2 (3); *KlonKrGum* Av; *KmitaSpit* B2 (2); *CiekPotr* 90 (9); *CzahTr* I2v (12); *GostCast* 18 (5); *PaxLiz* B3 (4); *SkarKazSej* 689b (30); *KlonFlis* H (8); *SkorWinsz* A2v; *SapEpit* B3 (3); *KlonWor* 81 (15); *PudłDydo* nsygn 1v (5); *ZbylPrzyg* B4v; Co ma człowiek nie twego? á ktory łie chlubi Z dárow twych/ wieczny Krolu/ dáry twoie zgubi. *SzarzRyt* B2 (7).

Połączenia: »a dlatego; a dlategoż; a dlategoć« (154 : 40 : 1); *BierEz* C4; *OpecŻyw* 71 (46); *PatKaz* I 8v; ktorey rzeczy konyecz dobry wżytka rzecz dobra/ a dla tego mouy Apołtol wżytko czynczye ku chwale bozey *PatKaz III* 145v; *HistJóz* D4 (4); *FalZioł* V 25v (16); *BielŻyw* 66; *GlabGad* H3 (4); *KłosAlg* A2; *LibLeg* 7/34v; *WróbŻołt* 31/5 (11); *RejKup* f3; *HistAl* G2 (8); *KromRozm I* I3v (2); *KromRozm II* k3v; *KromRozm III* B4v (4); *LubPs* N5 (5); *GroicPorz* a3v (5); *Leop Zach* 1/16 (4); A dla tegoż też Pan thák mowi/ Wyciągnę rękę moię nád Edom. [*Idcirco sic dixit Dominus Deus: Et extendam manum meam super Edom*] *BibRadz Ez* 25/13 (34); *BielKron* 225; *GrzegRóżn* [K4v]; *Quapropter nihil est quod metuas*, A dla tego łie nic nie obaway. *Mącz* 338c (2); *GórnDworz* Y4 (8); *GrzepGeom* M4v (2); *HistRzym* 122; *BiałKat* 23v; *WujJudConf* 5 (2); *BudBib* 4.Esdr 11/45 (9); *Paprup* Z4v; *ModrzBaz* 65v (6); *SkarJedn* 158; *Paprup* L4 (3); *KołakCath* C4v; *WujNT* 1.Cor 14/13; *SarnStat* 11 (4).

»a i« (71); *BierEz* D3v (5); *OpecŻyw* 173; *LibLeg* 7/8v (4); *RejPs* 114 (2); *RejKup* o7 (6); *MurzNT Luc* 24/22; *RejWiz* 166 (5); *RejFig* Cc3 (2); *RejZwierz* 100; A tákże łie sítáło y drugim łynom *BielKron* 65; *Mącz* 48a; *RejPos* 10 (2); *RejZwierz* 7v (8); *KochMon* 21; *WujJudConf* 13; A y ia nieday tego Boże ábym miał grzełzyć Iehowie *BudBib* 1.Reg 12/23; *BiałKaz* ktv; *CzechRozm* 218v (4); *CzechEp* 127 (6); *GórnRozm* C (2); *KochMuza* 27; *ReszList* 182; *KochWr* 19; *ActReg* 95 (3); A był y napis nád nim [*Chrystusem*] nápiłány/ piłmem Greckim/ y Lácińłkim/ y Hebráylłkim *LatHar* 725; *RybGęśli* A4; A próżę y łiebie towarzylzu włáłny/ pomagay tym ktore w Ewángeliey łpołu zemną prácowały

[*Etiam rogo et te germane compar, adiuba illas*] *WujNT Philipp* 4/3 (3); *SarnStat* 439 (2); *GrabPospR* N3; *VotSzl* B4; *GosłCast* 28.

»a ktemu; a ktemuć; a ktemuż« (97 : 1 : 1): A k temuć ieft moiá rádá/ Ták czyn iżby była bláda *BierEz* Qv; a k themuż mouy Szwyąty auguštyn *PatKaz II* 73v; *MetrKor* 59/281v (2); *FalZioł* V 17d (4); *LibLeg* 10/66; *LudWieś* A4v; *RejKup* k8v (3); *Diar* 30; *KrowObr* 111v; *RejWiz* A4 (6); *Leop Hebr* 10/11; *OrzList* d4; *UstPraw* Iv; *BibRadz Num* 4/21 (5); *GrzegRóżn* [G4]v (2); *RejAp* 23 (7); *GórnDworz* Ee4v (2); *RejPos* 106 (9); *HistLan* Fv; *RejZwierc* 153v (6); *BielSpr* 15; *WujJudConf* 17v (2); *CzechRozm* 32v; *ModrzBaz* 1 (6); *SkarJedn* A4; *SkarŻyw* 2 (4); *ZapKościer* 51; *CzechEp* 304 (2); *ReszList* 184; *WerGość* 204; *Phil* G4; *LatHar* 130; A k temu w oneż dni/ ná łługi me/ y ná łłuzebnice moie wyleię z Duchá mego [*Et quidem super servos meos, et super ancillas meas in diebus illis effundam de Spiritu meo*] *WujNT Act* 2/18 (3); *SarnStat* 91 (5); *PowodPr* 62; *SkarKaz* 3b (9); *SkarKazSej* 684b (2).

»a ktemu i« (5): *Leop 3.Esdr* 6/17; *RejAp* 33v; *PapRPan* V4; A ktemu y iednego chlebá pożywác nam dano/ ábyfmy fię [...] wżyfcy iednym chlebem łtawáli. *SkarJedn* A2v; *CzechEp* 178.

»a ktemu też« (3): *MurzNT Luc* 16/20; *SienLek* 149; á ktemu też proznuiące vczá fię chodźć dom od domu [*Simul autem et otiosae discunt circuire domos*] *WujNT 1.Tim* 5/13.

»a ono« (14): A ono Lactuka wátrobę odwilża *FalZioł nlb* 35 przedm; *RejKup* m3; *RejZwierc* 32v; *Strum* P3; A ono mowi piłmo: nie kto ludziom/ ale kto fię Bogu podoba/ ten chwálebny ieft. *SkarŻyw* 185 (2); *GórnRozm* B2v (2); *PapRUp* H4v (2); *LatHar* 693; *SkarKaz* 313b (3).

»a oto; a otoci; a otoż« (136 : 1 : 1): tzo łie narodzi s ciebie/ łyn bożi wezwán będzie. A oto Elżbieta przyrodzoná twá/ w łtarołcij łwe poczęła łyna *OpecŻyw* 8v; *ForCnR* Ev; A otoci moj chčá mię poniewoli we zdrowiu zachowác *MurzHist* O (2); *MurzNT Matth* 28/20 (4); *LubPs* P6; *Leop 1.Reg* 11/5 (14); *RejAp* 3v (2); A otoż łá ołtátecznemi ktorzy będá pierwłzemi/ á łá pierwłzemi ktorzy będá ołtátecznemi. [*Et ecce sunt novissimi, qui erunt primi, et sunt primi, qui erunt novissimi.*] *BibRadz Luc* 13/30 (16); *BielKron* 43; *RejPos* 108 (4); *GrzegŚm* 61; *HistLan* F; *BudBib Iudic* 4/22 (21); *BudNT Luc* 23/50 (7); *CzechRozm* 14 (2); *CzechEp* 371; *KochSz* B4v; *MWilKHist* Dv (3); *LatHar* 693 (3); A oto przychodzę rychło. [*Et ecce venio velociter*] *WujNT Apoc* 22/7 (52).

»a owo; a owa; a owaciem« (6 : 3 : 2): Kozá gdy precz wychodziłá/ Koźłę w chlewie ołtáwiłá: [...] A owaciem wilk przydybał/ Dźiurá w chlewie koźłę vżrzał *BierEz* N2 (2); *ForCnR* C4v; A owá s łtało się iéft/ że vmárl żebrák i doniesion ieft od Angiołów [...] na łono Ábrahamowé [*Factum est autem mori pauperem, et asportari eum ab angelis in sinum Abrahae*] *MurzNT Luc* 16/22 (2); ácz łzkody žal było nieco oycu: ále [...] za to go niekarał. A owo gdy drugi raz konie liczyć poczęto/ wżytki fię náłázły. *SkarŻyw* 527 (6).

»a owszem; a owszejki; a owszeki« (22 : 2 : 1): Kozda mi iágnię vrodzi/ Co łie tu przez rok przypłodzi: Pátrzyłz więc roku drugiego/ Iákie łtádo będzie z tego. A owłzejki do człterech lat/ Będe w owce bárzo bogát. *BierEz* Q3; *ForCnR* C4; *RejPs* 22 (8); *Diar* 87 (2); *DiarDop* 101 (2); *LubPs* O4v; *RejWiz* 152v; A owłfem y ia będe kláłkał ręká w rękę [*Quin et ego plaudam manu ad manum*] *Leop Ez* 21/17 (3); *Atque aedepol ea res ełt, A owłzeki tá rzecz yeft. Mącz* 19b; *RejPos* 351 (3); *KuczbKat* 265; *CzechRozm* 207.

»a potym; a potem; a potymże« (290 : 8 : 1): *PowUrb* + 3v; Ezop tákowy koniec miał/ Ktory wżem Krolom mędrawał. A potymże w krotkiew chwili/ Delfowie fkaráni byli *BierEz* H2 (8); *OpecŻyw* 63 (5); *PatKaz II* 69; *ZapWar* 1525 nr 2317 (4); *HistJóz* C (6); *FalZioł* IV 46b (42); *BielŻyw* 47 (2); *LibLeg* 7/42 (11); *WróbŻołt* M7v (2); *RejPs* 154v (3); *LibMal* 1543/68 (7); *SeklKat* D (2); *RejKup* c8v (2); *HistAl* G7 (3); A Potem przebywał Iefus w Galileiúi *MurzNT Ioann* 7/1; *GroicPorz* i3v (3); *KrowObr* B2 (9); *RejWiz* 26v (8); A potym vmárł Iozue lyn Nun [*Et post haec mortuus est Iosue*] *Leop Ios* 24/29 (7); *UstPraw* A3 (2); A potym zdechl Ólielek/ więc ony brzemoná/ Ták s chłopem połpołu/ włożono ná Koniá. *RejZwierz* 121 (7); *BibRadz Gen* 23/19 (15); *OrzRozm* V2v; *GrzegRóżn* A3; *KwiatKsiąż* D3; *OrzQuin* Kv; *SienLek* 44 (3); *RejAp* 63 (12); *GórnDworz* M2v; *GrzepGeom* K2; *HistRzym* 40 (4); *RejPos* 52 (2); *BielKron* 335 (7); *RejZwierz* 175 (11); *BiałKat* 58v; *KuczbKat* 185; *BudBib Gen* 6/1 (19); *BudNT Apoc* 18/1 (3); *CzechRozm* 172 (2); *PapPan* Hh3v; *SkarJedn* 166; *Oczko* 30; *SkarŻyw* 511 (2); *StrykKron* 747 (12); *ZapKościer* 27v; *CzechEp* 320 (28); *ReszList* 161; *WerGość* 242; *BielSjem* 26; *GostGosp* 52; *MWilcHist* B2 (2); *OrzJan* 27; A potym gdy Ian był wydan/ przyzedł Iefus do Gálileiey [*Postquam autem traditus est Ioannes*] *WujNT Mar* 1/14 (12); *SarnStat* 867 (8); *PowodPr* 47; *KlonWor* 73; *PudłDydo* A3v; *ZbylPrzyg* ktv.

»a przedsię; a przecię; a przedsięż« (11 : 2 : 1): A Przedięż to Woyth hárcuie Rad iż panu pochlebuie *RejRozpr* B2v; *SarnUzn* C2v (2); A któż Hetmánem? Rozum. A któż ná ftraży? Rozmył. A kthoż fźpiegiem? Czuyność á Bączność: á przedię fie nie nie lękác. A przypádnieli co niewiádomie/ więc fie bronić á fzkody wetowác. *RejZwierz* 153 (5); *CzechRozm* 85v (2); *ModrzBaz* 78; *CzechEp* 119; tám nie w polu obieráią/ ále obieráią w Murze/ y iefzcze tych dobrze záwra [..] áż Pána obiorą. A przecię poki nie obiorą Páná/ iefť ten kto rządzí á zbrodnie karze. *GórnRozm* Av (2).

»a przeto; a przetoż; a przesto; a przetoc; a przestoć; a przestoż« (536 : 333 : 94 : 3 : 1 : 1): A przeto kto chce bogáty być/ Oplwawfzy ręcze trzebác robić *BierEz* I2 (6); *OpecŻyw* 118 (40); *OpecŻywPrzedm* C4; *ForCnR* D4 (7); *MetrKor* 38/501; *PatKaz I* 11v (10); *PatKaz II* 64 (83); [bog] chczyal yz by przelz yey porodzenye fyna bozego bylo naprauyone kozde tego upadlego fzywata fťadło O a przeto grzełzny czlouyecze pathrz jako uyfoko małz mylouacz jako theze barzo czczycz maryą fzylną panną *PatKaz III* 92 (16); *HistJóz* B2 (3); *TarDuch* D5v; *FalZioł* I 5c (27); *BielŻyw* 72 (3); *MiechGlab* 25 (4); *BierRozm* 8; *LibLeg* 8/133 (3); *WróbŻołt* 70/18 (14); A przeto fñadz niewytrwa bog áby nie miał wykorzenić cię *RejPs* 78v (11); *ComCrac* 15v; *LudWieś* A4v; *SeklKat* A5 (3); *RejKup* p2; *HistAl* C8 (3); *KromRozm I* I3 (6); *KromRozm II* b2 (10); *KromRozm III* B4 (14); *Diar* 56 (5); *GliczKsiąż* O8 (17); *LubPs* M4 (11); A przeltoć ná to pytanie twoie/ dam troiáką odpowiedz. *KrowObr* 214; A przelto opuści tżłowiek oycá fwego y mátkę/ y przyłatzyfie do żony fwoiey/ y będą dwoie iedno ciáło. *KrowObr* 221 (98); *Leop Eccle* 4/4 (38); *BibRadz Ez* 29/19 (111); *OrzRozm* H4v (5); *BielKron* 207 (3); *GrzegRóżn* B (20); *KwiatKsiąż* A3 (17); *Mącz* 164b; *OrzQuin* P3; *Prot* D2v; A przetoc Gálenus nie rádźi częłto krwi dla czyścienia innych wilkości pułzczác *SienLek* 33v (23); *LeovPrzep* a2 (5); *RejAp* 19 (7); *GórnDworz* C8v (78); *GrzepGeom* O2v; *HistRzym* 23v (32); *BiałKat* 106 (5); *RejZwierz* 36 (3); *WujJud* 58 (3); *WujJudConf* 247v (8); *RejPosRozpr* b4 (3); *RejPosWstaw* [41²]v (3); *BudBib Iob* 7/11 (33); A przeltoż vpadek máiąc przed oczymá Paná Boga wzywaymy żebyfmy fie w niebefpieczeńfthwá nie wdawáli *MycPrz* II B4 (4); *BudNT Eph* 2/19 (2); *CzechRozm*

96v (13); *ModrzBaz* 75 (79); *ModrzBazBud* VI; *CzechEp* 336 (3); *GórnRozm* Fv; *WerGość* 230; *WerKaz* 301 (3); *ArtKanc* B6v (3); *KochWr* 26; *GrabowSet* K3; *LatHar* 482 (4); *KolakSzczęśl* A4v; A przeto z owocow ich poznaćie ie. [*Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos.*] *WujNT Matth* 7/20 (59); *WysKaz* 20 (10); *SarnStat* 592 (20); *PaxLiz* E4 (2); A przetoż bráćie do dobrego mienia Z nienaglá fłapay *KlonFlis* E; *KlonWor* 51 (4).

»a snadź; a snadźże« (212 : : 1): Bacź tzo łie dzieie/ bo możes łie nieczego nauczytz/ a fnádz wátpiśł dlá czego chciał lozeff tę pannę opuścijtz *OpecŻyw* 13 (3); *LibLeg* 10/151v (3); *RejŁas* 411; *RejPs* 38v (67); *RejRozpr* C3v (15); *LudWieś* A4; A fnadz nie ielt żadne zwirzę/ tak vporne wałniwe Iako fłyżę białe głowy/ a gdy ktemu pletliwe *RejJóz* C4v (12); *SeklKat* H4; *RejKup* B (28); *KromRozm II* m; *Diar* 65; *BielKom* D6v; *GliczKsiąż* L8 (3); *GroicPorz* bb2v; *RejWiz* 16 (9); *RejFig* Dd; A fnádz że y ci młodzy/ z rovnáli s ftałrzymi/ Pięknie fwoy fłan fprawuiąc/ iáko dobrze wiemy. *RejZwierz* 70v (11); *BielKron* 16 (3); *RejAp* 185v (3); A fnádz źwirzethá leśne lepzy żywot wiodą/ niż ten/ kto bez białychgłow żywie. *GórnDworz* Bb6 (7); *RejZwierc* 269v (29); *MycPrz* II B; *WierKróc* B; *BiałKaz* L4v; *PaprPan* M2; *GórnRozm* M4; *ArtKanc* K15v; *GórnTroas* 58.

»a stąd; a stądże; a stądci; a stądżeć« (81 : 18 : 4 : 1): *OpecŻyw* 32 (2); *OpecŻywPrzedm* C3v; *PatKaz III* 106v (2); *FalZioł* I 76b (5); *BielŻyw* 143; *GlabGad* G (3); *BierRozm* 11; a fłąd nam może wzroć przyfluga *RejPs* 138v (2); *RejRozpr* H4v (2); *LudWieś* A4 (2); *HistAl* L8 (4); A fłątżec mi pochodzi ftrach i żalość niewymowná *MurzHist* O4v; *BielKom* F; A s tąđ że też bękarci wedle Práwá Mieyłkiego máią krewne/ ále po wrzećienie nie po mieczu *GroicPorz* ff (10); *GroicPorzRej* C4; *KrowObr* 2v (5); A fłądci to przypada ono zámiełżanie/ Skąd więc roftą vpadki/ roście krwi rozłanie. *RejWiz* 174v (5); *Leop Num* 21/11 (2); *BielKron* 23 (22); *GrzegRóżn* M3 (2); *Mącz* 358a; *SarnUzn* F4; *RejAp* 82v (5); *GórnDworz* C4 (4); *GrzegŚm* 34 (2); *KuczbKat* 105 (2); *RejZwierc* 188v (2); *WujJud* 194v; *WujJudConf* 13v; *ModrzBaz* 112v (5); *GórnRozm* L3v; A fłąd poznaycie doświádczenie iego/ iż iáko fyn oycu/ zemną fłużył w Ewángeliey. [*Experimentum autem eius cognoscite, quia, sicut patri filius, mecum servioit in evangelio.*] *WujNT Philipp* 2/22 (3); *SarnStat* 1056 (2).

»a syc« (2): A fyc/ tedyć tá Linia profta/ do drugiéy proftéy przytykáiąc/ czyniáby álbo więcéy/ álbo mniéy niż dwa kąty profté *GrzepGeom* G3v (2).

»a tak; a tako; a takóž; a takci; a także« (3402 : 57 : 20 : 3 : 1): *MetrKor* 31/621 (10); *BierRaj* 23v; Tedy łie ziemiá włożyłá/ A nędzną myłz porodziłá: A tákož z onego wielkiego ftráchu/ Było dofyc wżędy śmiechu. *BierEz* Nv (30); A záli do Galilee przydzie kryftus? wślako piśmo mowi ijze í pokoleniá Dáwidowégo z miałta Betleiem/ A tako byla fwała ón między nimi *OpecŻyw* 76 (74); *OpecŻywPrzedm* C4v; *ForCnR* A4v (10); *LibLeg* 6/116 (157); *PatKaz I* 8; *PatKaz II* 33 (14); *PatKaz III* 118 (6); *ZapWar* 1551 nr 2684 (13); *HistJóz* A3 (4); *FalZioł* I 121a (82); *BielŻyw* 55 (10); *BielŻywGlab* nlb 4 (2); *GlabGad* N3 (30); *MiechGlab* 33 (3); *BierRozm* 19 (3); *KlerWes* Av; *WróbŻołt* 58/13; A ták przed łie podnoćie łie fortki/ á niechay będą otworzony mocnołci wálfe *RejPs* 35 (88); *LibMal* 1543/76v (3); *RejRozpr* D2 (21); *SeklWyzn* a3 (5); *RejJóz* D4v (43); *SeklKat* A4 (22); *RejRozm* 405 (4); *RejKup* Bv (120); *RejKupSekl* a3v (2); *HistAl* F4 (25); *HistAlHUNG* A2v; *KromRozm I* N3 (7); *MurzHist* Nv (5); *MurzNT Matth* 12/12 (3); *MurzOrt* B; *KromRozm II* d4 (19); *KromRozm III* A5 (31); *Diar* 91 (35); *DiarDop* 100 (23); *BielKom* B4v (9); *LubPs* A4 (97); *GroicPorz*

Bv (23); *KrowObr* C4 (14); *RejWiz* 8v (131); A ták y ty iefli mi dałz chwałę padłfy przedemną/ to włyfłtko będzie twoie. [*Tu ergo si adoraveris coram me, erunt tua omnia.*] *Leop Luc* 4/7 (98); *OrzList* e2v (19); *UstPraw* F3v; *LeszczRzecz* A3v; *RejFig* Bb6 (4); *RejZwierz* 7 (17); *OrzRozm* L3 (9); A ták oto ia dziś iuż ták idę/ dokąd y włyfłcy inłfy ludzie [*Et ecce ego vado hodie per viam universae terrae*] *BibRadz Ios* 23/14 (279); *BielKron* 14v (264); *BielKronCies* Mmmm 3; *GrzegRóżn* C3 (17); *KwiatKsiąż* C2v (11); *KochSat* B4 (2); *Mącz* 276c; *OrzQuin* E (9); *Prot* A3; *SarnUzn* G4 (5); *SienLek* 13 (37); *SienLekAndr* a2v (2); *RejAp* E8 (104); *GórnDworz* B6 (58); *GrzepGeom* D (31); A tákże Appollon kazał pełny okręt pńzenice náfypác *HistRzym* 10v (28); *BielSat* C (2); *KwiatOpis* C4 (2); *GrzegŚm* 10 (5); *HistLan* ktv (10); *KuczKat* 300 (2); *RejZwierz* 135 (228); *BielSpr* 7 (24); *WujJud* 5 (27); *WujJudConf* 170v (22); A tákci częłtokroć Pan bog tych śrzodkow w podpomożeniu náfłzym wżywać raczył/ ktore fie nam niepodobne być zdádżą. *RejPosWstaw* 44 (4); *KochList* 1; *BudBib* 1.Mach 5/33 (192); *HistHel* B3; *MycPrz* II Av (7); *Strum* E2 (20); *WierKróc* A3; *BudNT Luc* 24/50 (29); *CzechRozm* 10v (130); *PaprPan* Aa4v (2); *ModrzBaz* 104v (69); *SkarJedn* 6 (22); *KochOdpr* B3v (4); *KochPs* 5; *SkarŻyw* 15 (21); *ZapKościer* 55v (53); *KochTr* 24; *StryjKron* 16 (26); *CzechEp* 5 (62); *CzechEpPORz* xx4v; *KochFr* 32; *GórnRozm* A2v; *KlonŻal* A2v (2); *WerGośc* 218 (4); *WerKaz* 279; *WisznTr* 35; *BielSen* 17; *BielSjem* 24 (6); *KochPieś* 23; *KochTarn* 78; *PudłFr* 34 (5); *ArtKanc* D8v (9); *BielRozm* 16 (3); *PaprUp* G2 (5); *ZawJeft* 18; *ActReg* 164 (2); *GostGosp* 4 (8); *Phil* E4 (3); *GórnTroas* 39; *OrzJan* 27; *LatHar* 15 (9); *KołakCath* B (2); *KołakSzczęśl* Cv; A ták włytkiego pokolenia/ od Abráhámá aż do Dawidá/ iefł pokolenia czternaście. [*Ornnes itaque generationes ab Abraham usque ad David generationes quattuordecim*] *WujNT Matth* 1/17 (99); *WysKaz* 15 (2); *JanNKarGórn* H2; *SarnStat* 4 (117); *GrabPospR* N3v; *SkarKaz* 352a; *CzahTr* Cv (7); *GostCast* 50; *PaxLiz* E (12); *SkarKazSej* 685b (2); A tákci Fryczu iuż powiem po proflu/ Gdy będźiefz niżej Wáfłzáfłkiego moftu/ Gołędżinowłkich ofłrow będźiefc w oczy/ Wiłęc zákroczy. *KlonFlis* F4 (2); *KlonWor* 4 (8); *PudłDydo* B2v (2).

»a tak więc«: Skąd więc roftą powagi roftą y pożytki/ Cnoty fie zámnáżaią á niłzcieią zbytki. A ták więc przychadzaią ku oney zacności/ W ktorey fáłfzu nie bywa áni omyłności. *RejWiz* 7.

»a także i; a także i; a też i; a także i« (13 : 7 : 2 : 1): *RejKup* M; *MurzHist* S2v; *KrowObr* C3 (4); A także y dotknięcie co theż wiele czuie/ A przedię iednák rownie nie włytkim ímákuie. *RejWiz* 118v; A także więc y człowiek gdy fie nie nádzyewa/ Wpádnie wieczor ná defłczkę choć poránu śpiewa. *RejWiz* 130v (5); *BibRadz* 1.Cor 15/18; A też y ci nie ítánowią dwu Bogow/ tymże wykłádem *GrzegRóżn* B4; *RejZwierz* 160 (7); *BudNT Philipp* 2/18; A także y ci poginęli/ ktorzy záfłnęli w Chríftuśie. [*ergo et qui dormierunt in Christo perierunt.*] *WujNT* 1.Cor 15/18 [*idem BibRadz*]; *SarnStat* 131.

»a także też; a także też« (5 : 1): a thakyełz thełz ma bicz rofłmyano o poddanich. krola yegomilołczy *MetrKor* 40/823; A także téłz iefli by cię noga twoiá gorślyła/ odetni ią [*Et si pes tuus scandalizat te, amputa illum*] *MurzNT Mar* 9/44; *KrowObr* 104v; *UstPraw* Av; *BibRadz* 1.Reg [3.Reg] 22/12; *GrzepGeom* I4.

»a także też i« (4): A thákże też y gwiazdy choć fie widzą mále/ Ale w dziwnych możnościách záfłwždy będą trwále. *RejWiz* 128v; *RejZwierz* 176v; *SarnStat* 94 (2).

»a także zatym«: A także za tym wyśledł Iudáls ku żydom *OpecŻyw* 94v.

»a tedy; a tedyć; a tedyż« (53 : 7 : 1): *PowUrb* +; *BierEz* P3v (2); *OpecŻyw* 168 (5); *ForCnR* Ev (2); *PatKaz II* 33v (14); *PatKaz III* 140 (2); *WróbŻółt* 7/8 (2); *LibLeg* 11/58; *MurzNT Matth* 24/14 (4); *LubPs* B2 (2); *KrowObr* 146v (2); I rzekł Abráhám: Ia przylięę. A thedvż przymowił Abimelechowi o íthudnię wody *Leop Gen* 21/25 (2); *BibRadz Luc* 21/27 (2); *SienLek* 21 (2); *HistRzym* 41 (4); A idąc tedy zwolennicy iego/ vczynili thák iáko rofkazał im Iezus. *RejPos* 1v (4); *BudBib* 4.Reg 16/7 (2); A tedyć vyrzą lyná człowieczego przychodzącego w obłokách/ z wielką mocą y chwąką. [*Et tunc videbunt Filium hominis venientem in nubibus cum virtute multa et gloria.*] *WujNT Mar* 13/26 [*idem BibRadz Luc* 21/27] (7); *SarnStat* 472.

»a tedy więc« (6): A tedy więcz będą ciebie chwalił panie Boże moy we wżytkim ferczu moim *WróbŻółt* 85/12 (6).

»a też; a także; a także; a teżci; a także ci; a takżeć« (463 : 88 : 10 : 3 : 1 : 2): A liżká też tym vmyślem/ Tedy też ízlá w drogę ze pfem. *BierEz* R3 (3); *MetrKor* 34/134 (5); *OpecŻyw* 138 (7); *ForCnR* Ev (4); *PatKaz I* 11 (2); A thakyełczy ta myla panną yełth zwyecznołczy półzwyączona/ y ítala íyą kofczyolem bofkyem *PatKaz II* 39v (2); *GlabGad* C4 (6); *MiechGlab* 87 (2); *WróbŻółt* C6; *LibLeg* 10/70v (8); *RejPs* 53v (10); *LibMal* 1543/68; *RejRozpr* C3 (5); *RejJóz* I7v (6); *ZapWar* 1545 nr 2646; *SeklKat* T3v (2); *RejKup* m3v (14); *KromRozm I* Bv (4); *MurzHist* H4 (5); *MurzNT Mar* 2/21 (8); *MurzOrt* Bv; *KromRozm II* e (7); *KromRozm III* K3v (3); *Diar* 92 (3); *BielKom* Dv; *GliczKsiąż* 18; *LubPs* A2 (7); *GroicPorz* mm (5); *KrowObr* 20v (6); *RejWiz* 169 (28); A teżci żaden nie wżywa láty fukná nowego do ítárego odzienia [*Nemo autem immittit commissuram panni rudis in vestimentum vetus*] *Leop Matth* 9/16 (5); *UstPraw* D (2); *RejFig* Aa (3); *RejZwierz* 42 (7); A także wy wroćiwłzy fie/ plákálićie przed Pánem [*Et reversi estis, et flevistis coram Domino*] *BibRadz Deut* 1/45 (27); *OrzRozm* N (2); *BielKron* 338v (16); *GrzegRóżn* L (4); *SarnUzn* H4 (17); *SienLek* 159 (5); *RejAp* 10v (21); *GórnDworz* V (2); *GrzepGeom* A3v (3); *HistRzym* 124; *RejPos* 227v (23); *BiałKat* 113v; *GrzegŚm* 34 (2); *KuczbKat* a2 (3); *RejZwierc* 38 (39); *BielSpr* 54; *WujJud* 44 (4); *WujJudConf* 76v (9); *RejPosRozpr* c3v; *BudBib* 1.Mach 11/13 (8); *HistHel* Cv (2); *MycPrz* II B2; *Strum* K4v (8); *BiałKaz* H4; *CzechRozm* 250v (22); *PapPan* G (4); *KarnNap* G2v; *ModrzBaz* 117 (8); *SkarJedn* 75 (4); *Oczko* 19; *KochPs* 151 (3); *SkarŻyw* 241 (3); *StrykKron* 777 (5); *CzechEp* 197 (36); *CzechEpPorz* xxv; *NiemObr* 54 (2); *GórnRozm* C2v (4); *WerKaz* 294; *PudłFr* 45; *PapUp* D3; *KochWr* 40 (3); *ActReg* 164 (6); *GrochKal* 16; *ZapKościer* 77v; *GórnTroas* 26; *GrabowSet* H3v; *MWilKHist* B3v (3); *OrzJan* 42 (2); *LatHar* 56 (6); *KołakSzczęśl* Dv; A takżeć oni [*Apostołowie*] ízli od obliczności oney rády/ ráduiąc fie iż fie stáli godnymi dla imieniá Iefułowego zelżywość odnieść. [*Et illi quidem ibant gaudentes a conspectu concilii*] *WujNT Act* 5/41; A także w nas okázuie śmierć íkutek íwoy/ á żywot w was. [*Ergo mors in nobis operatur, vita autem in vobis.*] *WujNT 2.Cor* 4/12 (21); *JanNKar* A4v; *SarnStat* 103 (24); *SiebRozmyśl* K2v; *GrabPospR* K4v; *KmitaSpit* Bv; *SkarKaz* 155b (5); *GoślCast* 72; *SkarKazSej* 663b (3); *KlonFlis* E (4); *KlonWor* 56 (2).

»a więc« (63): *BierEz* B (6); *RejRozpr* D3; *RejKup* 16 (4); *GliczKsiąż* M4 (2); *RejWiz* 59v (10); A więc y głupi przegładáli mię [*Stulti quoque despiciebant me*] *Leop Iob* 19/18; *GrzegRóżn* K3; *OrzQuin* Y4; *SarnUzn* E7v; *RejAp* 66 (2); *GórnDworz* G2; *HistLan* A4v; *RejZwierc* 191 (4); *CzechRozm* 73v

(4); *PapRPan* Yv; *ModrzBaz* 124 (5); *Oczko* 27; *KochPs* 163 (2); *SkarŻyw* A4v przedm; *KochFr* 25; *GórnRozm* E2v; *ReszPrz* 22; A wam więc nád ninieyŹzemi [!] zwiérzchność ieŹt dáná *KochPieś* 46; *KmitaPsal* [A5]v; *GórnTroas* 46; *GrabowSet* K; *KochFrag* 43 (2); *WysKaz* 32; *SarnStat* 270; *KmitaSpit* Cv; W żárty obracáią chleb/ á wino żeby zbytki ftrouili. A pieniądzom wŹyŹtko więc hołduie. *PowodPr* 72; *PaxLiz* B3v.

»a wszak; a wszakoż; a wszako; a wszakci« (99 : 52 : 4 : 3): *BierEz* R2v (3); Mariá wezrzy ono twoy fyn vmarl/ a wŹfak zoglądámy ieŹtli trzeciégó dnia zmártwy wŹtanie. *OpecŻyw* 151v; A wŹzakoż między wŹzemi Powojmi Chmiel ieŹt nalepŹy *FalZioł* I 153d (28); *BielRozm* 5; *RejPs* 149v (4); *RejRozpr* H3v (3); *SeklWyzn* Dv; *RejJóz* G6 (7); *RejKup* k7v (14); *GliczKsiąż* M7v; *LubPs* V2 (6); A wŹzák teŹ y pies rychley kiedy Źie sŹtárzeie/ ZáwŹdy Źie w ogon gryzye/ záwŹdy ŹpárŹzywieie. *RejWiz* 29 (16); *RejFig* Bb (3); *RejZwierz* 137 (3); *SarnUzn* B4 (3); *SienLek* 120; A thuby rzekł kto: A wŹzakoś nam powiádał moy miŹy Pánie/ iż kŹiáŹę tego Źwiátá zwiázáne ieŹt *RejAp* 23 (6); *GórnDworz* P7 (2); *HistRzym* 15; *RejPos* 270 (2); *RejZwierz* 61 (7); *WujJud* 12 (2); *BiałKaz* M2v; *BudNT* Kk3 (2); *CzechRozm* 167v (2); *PapRPan* Cc2v (3); *SkarŻyw* 153 (3); *CzechEp* 43 (3); *PudłFr* 26 (3); *PapRUp* G2 (2); *MWilkHist* Ev; *WujNT Gal* 3/15; *PudłDydo* B4v; A wŹzákci mię do Źiebie proŹil ná wefele SáŹiad *ZbylPrzyg* A2.

»a w tym; a wtem« (76 : 5): *PowUrb* +3v (2); *LibLeg* 11/75v; *HistAl* C7v; A wtem miŹerny człowiek głoŹem wielkiem zawołał *MurzHist* F4v (2); *MurzNT Luc* 24/28; *LibMal* 1554/194v (2); *KochZuz* A3v; *BielKron* 84² (54); *RejPos* 73; *BudNT Ioann* 4/31; *SkarŻyw* 385 (3); *StryjKron* 757 (5); A w tym pŹalczyŹty obłok punkt niebá widomy Zálłonił *ZawJeft* 13; *ActReg* 128; A w tym przyŹzli vczniowie iego: y dŹiwowáli Źię że z niewiáŹtá mowil. [*Et continuo venerunt discipuli eius: et mirabantur quia cum muliere loquebatur.*] *WujNT Ioann* 4/27; *KmitaSpit* C5v; *GosłCast* 60; *KlonWor* 14 (2).

»a wŹdy« (9): A wŹdyby cie teŹ co kiedy ruŹzyć mogłó/ żebyŹ thák nie leżał márnne iáko Źłóń podpárŹy Źie drzewá *RejZwierz* 160 (7); *RejPosWstaw* [41³]v; *CzechRozm* 32v.

»a wŹdy przedŹię jednak«: A wŹdy przed Źie iednák Źáią Choćia máło náuczáią. *RejRozpr* A2v.

»a zátym; a zátém« (92 : 1): *OpecŻyw* 168 (4); *LibLeg* 9/54v (2); *LibMal* 1543/67v (2); *RejRozpr* Kv; A zátém mu powiedzial pothstarosci *ZapWar* 1548 nr 2656; *KromRozm I* H; *KromRozm III* G; *Diar* 51 (2); *KrowObr* 103 (2); *RejWiz* A4 (2); *Leop* 4.Esdr 11/29; *OrzList* f3v; A zátým Noe poznał iż wody opádły z Źiemie. [*Et cognovit Noach quod alleviatae essent aquae, quae erant super terram*] *BibRadz Gen* 8/11 (3); *BielKron* 164v (6); *GórnDworz* X (5); *HistRzym* 67v (2); *RejZwierz* 179v (7); *KochMon* 22; *BudBib Iudith* 13/26 (3); *Strum* Lv; *CzechRozm* 152; *SkarJedn* 255; *SkarŻyw* 391; *ZapKościer* 36v; *NiemObr* 66; *GórnRozm* C3v (5); *WerKaz* 306; *BielSen* 11; *ZawJeft* 44; *ActReg* 138 (2); *GórnTroas* 29 (2); *KochFrag* 4; *LatHar* 320 (2); *WujNT Gal* 6/17 (2); *JanNKar* D4v; *SarnStat* 1002 (5); *SiebRozmyśł* A2 (2); *GrabPospR* K4 (3); *PowodPr* 3 (4); *SkarKaz* 421a; *VotSzl* Fv; *CiekPotr* A3 (2); *CzahTr* E4; *GosłCast* 7; *KlonFlis* G; *KlonWor* 4.

»a znać«: A to czo Źa pacholę na wielbłádzie macie Znać iż nie z náŹzey Źiemie komu ie chowacie A znać iż to muŹi być/ iednak czos dobrego Bo tho Źtan okaŹuie/ y ofłoba iego. *RejJóz* B8v.

b. Spójnik *a* wprowadza wypowiedzenie podrzędnie złożone, zaczynające się od wypowiedzenia podrzędnego; obok nawiązującego spójnika *a* na drugim miejscu stoi spójnik podrzędny (8054) : Akyeddy

then pofel poyedzye [...] abyźczye nanałz dwor yego połlaly *MetrKor* 38/321 (47); *ListRzeż* (3); *BierRaj* 19; *LibLeg* 6/116 (101); *PowUrb* +3v (2); *March*¹ A4; *March*¹ *Wiet* A2; Måte wielżą wielcy złodzieie: A gdyby łpråwnie wieřili/ Måłoby Pånow oftåwili. *BierEz* N4 (111); ty iemu będziels fiołtra [...] ij matka. A gdyż to wyrzekł aniol/ zniknął *OpecŻyw* 6v (74); *OpecŻywList* C2; *ForCnR* B3 (9); *PatKaz I* 1 (2); *PatKaz II* 61 (12); *PatKaz III* 147 (2); *HistJóz* Av (43); *TarDuch* Ev (2); A gdy łie iuż Sęp łtarzeie/ tedy mu łie wirzclmi nos pod łpod łkrzywi *FalZioł* IV 27a (244); *BielŻyw* 48 (39); *GlabGad* Mv; *March*² Dv (5); *MiechGlab* 10 (32); *ZapWar* 1535 nr 2413 (12); *BierRozm* 26 (5); *KłosAlg* F3v (2); Si aut derelinquerint filij eius legem meā [...] A iefłliby łynowie iego opułcili zakon moy *WróbŻołt* 88/31 (5); *RejPs* 23v (55); A yako skoro ye [pieniådze] wzyela do domu gołpodarza łwego [...] ye donyofła *LibMal* 1552/167v (23); *RejRozpr* C2v (6); *ComCrac* 16v (20); *LudWieř* ktv; *SeklWyzn* f4 (8); *ConPiotr* 31v; *RejJóz* I5v (12); *SeklKat* S4v (24); *RejRozm* 397; *RejKup* d7 (37); *RejKupSekl* a4 (4); A iże łnadz obcowånie nålze [...] żådåłz wiedzieł/ tobie przez ten łift opowådamy. *HistAl* H2v (29); *KromRozm I* I2 (19); A im/ tak iåłné [...] pomłty bożyi przykłådy/ rzådłżé łå/ tym pilniei obaczåné był maia *MurzHist* Q2 (31); CAPITVLVM. XVI. A Gdy Sobбота przeminęła [...] kupiły wonnych małci [*Et peracto Sabbato*] *MurzNT* Mar 16/1 (51); *MurzOrt* B2; *KromRozm II* rv (32); A lubo włłyłtcy byli åpołtoły/ włłåkoż Pyotrowi dano yełt od pånå [...] åby on [...] przełożonym był *KromRozm III* N6 (46); *Diar* 42 (52); *DiarDop* 111 (6); *MrowPieř* A4; *BielKom* A4v (4); *GliczKsiåż* H (14); *LubPs* B6 (22); A niż pocznie řwiådzczył/ tedy [...] przyłyęże *GroicPorz* x3 (127); *GroicPorzRej* C4 (2); A iż ty Kryłtułå w łwey mocy niemałz/ przeto go tełz offiårowåł niemożelz. A gdyłz tåk iefł/ tedy łie łłufłnie Młřå brzydziemy *KrowObr* 189 (205); Wierz iåko Tobiałżå Anyoł łwięty gromił/ Iż łie tełz niłko przed nim do kolån vłłonił. A kiedy tego niechçå y łwięci duchowie/ Przecłżze wålzy maia chcieł tåm zyemłcy ołłowie *RejWiz* 179 (162); od niepråwego łożå/ plemie będzie wygłådzone. A chođ by tełz długiego żywotå byli/ żå nic policzeni będå [*Et, si quidem longae vitae erunf*] *Leop Sap* 3/17 (295); *OrzList* g (20); *UstPraw* I (81); *KochZuz* A4v (2); *LeszczRzecz* A3 (3); *RejFig* A7 (6); *RejZwierz* 84 (37); *Goski* x2v; *OrzRozm* B3 (40); A gdy łie przybłżył çås owocow/ połłåł łługi [*Cum autem appropinquasset tempus fructuum*] *BibRadz Matth* 21/34 (225); A gdy thedy Iowiłz pięłkroç råzow łwiåt obłzedł/ vmårł nå wyłpie Krecie *BielKron* 25 (928); *GrzegRóżn* Nv (43); *KwiatKsiåż* G3v (7); *KochSat* C (7); Si variaret, A gdy by łie odmienił *Måcz* 475d (9); *MåczLub*; *OrzQuin* A4 (45); *Prot* D (11); *SarnUzn* Gv (28); *SienLek* 97v (66); *LeovPrzep* E4 (13); A iżby to y wedle rozumu niłczemnego çłłowieczego rzecł pewna byłå/ tedy to łnådnie kåżdy ołådzc może *RejAp* 196 (153); A chocia thå [białågłowa] będzie cnotliwå/ iednåk rołpułtnym łmiechem [...] przypråwi łie o nierefłnå łławę. *GórnDworz* Xv (32); A żeby to tåk było/ tegoby łye dowieř mogło *GrzepGeom* D (19); Rzekł iemu Domicyan. A nie będåli mi twe mådrołci pożyteczne/ thedy ia łwe pieniådze łtråçę. *HistRzym* 58 (207); A påkliblych ođłtåpił od niego [...] tedym tego pewnie łft/ iż y on mnie ođłtåpi *RejPos* 72 (267); *RejPosWiecz*² 93v (8); *RejPosWiecz*³ 98 (16); *BiałKat* 328v (42); *BielSat* D2 (2); *KwiatOpis* A2v; *Grzegřm* 4 (15); *HistLan* E3v (3); *KuczłKat* 20 (46); A åcz thu do çåłfu to mizerne ciåło w ziemi zołtånie [...] åle dułżå [...] będzie w ręku Pånłkich *RejZwierc* 4v (200); *BielSpr* 57 (15); *KochMon* 19 (6); *WujJud* 132v (26); *WujJudConf* 242 (28); *RejPosRozpr* c4; *RejPosWstaw* [143⁴] (13); *KochList* 1; A choçiåłzby drugi

mógł zapłacić/ ledwie połowicę przynieście *BudBib Eccli* 29/7 (110); *HistHel* B4v (6); *MycPrz* II C4v (16); *Strum* B3v (60); *BiałKaz* Mv (17); A gdzie ia odchodzę/ wieście/ y drogę wieście [*Et quo ego vado scitis et viarn scitis*] *BudNT Ioann* 14/4 (93); *StryjWjaz* B4 (6); *CzechRozm* 5 (202); *PaprpPan* K2 (29); *ZapMaz II G* 61/159 (2); *KarnNap* E4 (15); A áczkolwiek íchadzki y bieśiady vcźciwe niemáią być zábraniáne/ wśzákże w nich ma być znáczna íkromność [*Etsi autem congressus ... prohibenda non sunt*] *ModrzBaz* 36v (157); *ModrzBazBud* VI (2); *SkarJedn* 128 (65); *KochOdpr* A2 (3); A chceli íye téz Krwiłty íkápác [...] będzie mu wolno *Oczko* 33v (60); *KochPs* 93 (7); *SkarŻyw* 384 (220); *ZapKościar* 17 (56); *StryjKron* 5 (88); A ponieważ to ták íeft: że ínfzych o tym świádecstw zániecham: á czemużby pímo ś. miało być rzelzotem ízátáníkim? *CzechEp* 120 (171); *CzechEpPORz* x2v (2); *NiemObr* 78 (60); PRofzono íednéy [...] A íz ítátieczna byłá białągłowá/ Nie wdawáká íię z gosćiem w długie íłowá. *KochFr* 23 (7); *GórnRozm* H2v (34); *KlonŻal* Dv; *KochDz* 105 (2); *KochMarsz* 154; *KochWz* 138 (5); *KochSz* A4v; *ReszPrz* 15 (17); *ReszHoz* 128 (2); *WerGośc* 214 (16); *WerKaz* 295 (5); *WisznTr* 4 (6); *BielSjem* 19 (2); *KochPam* 88 (2); A kiedy równé towarzýstwo íędzie/ Prędká dobra myśł *KochPieś* 48 (11); *KochSob* 58 (5); *KochTarn* 76 (3); *PudłFr* 55 (8); *ArtKanc* K18 (24); *BielRozm* 8 (2); *Paprup* D2 (13); *KochProp* 14; *KochWr* 27 (2); *ZawJeft* 44 (3); Krol zawarł się ze dwiema Kanclerzoma [...] áżetam siedzieli przez pułtory godziny nie mógł tegoferre Marszałek *ActReg* 11 (47); A gdzieby íie w boru zápaliło/ káždy poddány [...] ma bieżeć gáśić *GostGosp* 12 (27); *GostGospSieb* x4; *GrochKal* 12 (2); *Phil* C4 (20); *GórnTroas* 4 (10); *KochCz* B2v (2); *KochPij* C3v; *GrabowSet* I (31); *OrzJan* 23 (8); *KochAp* 11; *KochFrag* 30 (3); *MWilkHist* C (7); *LatHar* 350(60); *KołakCath* B3; *KołakSzczęśł* A2 (5); *RybGęśli* B3v; A GDy íię národził íefus w Betlehemie Iudńkim [...] oto Mędrzy ze wíchodu íłowácá przybyli do Ierofolimy [*Cum ergo natus esset Iesus*] *WujNT Matth* 2/1 (510); *WysKaz* 36 (12); *JanNKar* A3 (3); *JanNKarGórn* H2; *JanNKarKoch* Ev; A żeby íie Vltáie nie mnożyli/ áby żaden nie śmiał przyiác [...] zbiegłégo kmieciá *SarnStat* 1178 (657); *SiebRozmyśł* Kv (17); *GrabPospR* M2v (12); *KlonKr* D4v (4); *KmitaSpit* B4v (4); *PowodPr* 71 (17); A íefli to prawdá íz Chryftus zmartwychwítał: ták y to prawdá íz my zmartwychwítániē. *SkarKaz* 208b (64); *VotSzl* D2 (14); *CiekPotr* 52 (7); *CzahTr* C (8); *GostCast* 38 (6); *PaxLiz* C2v (6); *SkarKazSej* 685b (22); A gdy íię w ciepłey piekárni rozgrzeiész [...] Prawże nowiny *KlonFlis* H4v (23); *SkorWinsz* A3v; *KlonWor* 59 (28); *PudłDydo* B2v (2); *ZbylPrzyg* Bv (5); *SzarzRyt* C2.

2. Spójnik a zespala człony syntaktycznie niejednorodne (1101) :

A. Zespala imiesłowowy równoważnik zdania ze zdaniem posiadającym orzeczenie czasownikowe (219) :

a. Imiesłowowy równoważnik zdania stoi przed zdaniem z orzeczeniem czasownikowym (138) : *OpecŻyw* 91 (2); *PatKaz II* 33 (3); pyerwízy abel uydżacz wczyelenye criśtufouo ípanny maryey a przeto dzyeuycztwo choual *PatKaz III* 100 (2); Iezu íenżes będącz nawyíłzym Bogiem/ á wśzakożes w íaílkoch leżał/ ímiłuy íie nadnami. *TarDuch* A8v; vlyśzawíły to íakob íako by ocuciwíły íię ściężkyego ínu á wśzakoż niewierzył ym *HistJóz* Ev; rozmoczywíły chuśtę: á przylož na czoło y na íkronie *FalZioł* V 75v (56); panśtwa wíętlżego íemáíł, íedno maíącz nad winnymi moc á nie mfcie íie. *BielŻyw* 166 (3); *RejPs* 170 (3); *LibLeg* 11/134 (2); *SeklKat* H3; *HistAl* K4v (3); *KromRozm II* e2v; *Diar* 68; *KrowObr* 89v; Bywa drugdi íz kto ściemnice y z okow przychodzi ku kroleśtwu: á drugi

rodząc fie w kroleſtwie/ á wzdám w vboſthwie zginie. *Leop Eccle* 4/14; *BibRadz Iudith* 14/1 (3); przeto ich wiele ná plácu poginie/ bo nie vćiekáią nigdy/ mogąc vſć á nie vydzie *BielKron* 450v (2); *SarnUzn C*; *SienLek* 111 (3); *RejAp* 130; oćiec moy Krol Apollon zoſtháwiwſzy mię w mieſcie Tárſis [...] á ſám błáđzy po morzu przez ſmutek *HistRzym* 25v (6); Błogoſłáwieni tedy ſą ci ktorzy nic nie widziawſzy á wvierzili. *RejPos* 118; Ale ci owſzem błogoſłáwieniſzy będą/ co nie widząc á wvierzą temu. *RejPos* 207v (11); *GrzegŚm* A3v; *RejZwierc* 268 (5); *BielSpr* 43v; *WujJudConf* 11v; *BudBib Sap* 18/21 (3); *MycPrz II* A4v (4); *SkarŻyw* 193; *ZapKoſcier* 86 (2); *GórnRozm* H2; *ArtKanc* E9v; Ale ieſt drugi Práktykarz/ ktory mogąc mieć ſprzężay/ á nie ma go *GostGosp* 42; Bo kto mogąc hámowác złoſć/ á nie hámuie Ten/ żeby źle czynióno ćicho roſkázuie. *GórnTroas* 25; Widząc á niechcą widzieć/ ſłyżąc nie ſłucháią. *KoſakSzczęſl* A4; *WujNT Mar* 6/48; *GrabPospR* N4v; Niech przykád ze mnie biorąc každy á niech będzie Oſtrożnym dokąd ná nim ſzczęſcie złe nie ſiędzie. *CzahTr* I2 (3); Iedno zás bywſzy w Polfcze, á Polfcich ſzat nie vżywác *GostCast* 4; *SzarzRyt* D2v.

b. *Imieſłowowy równoważnik zdania stoi po zdaniu z orzeczeniem czasownikowym (81)* : Ale oná będąc ſmiáła/ Iże w ſwe ſyny dufáła: Pyſźnie iey odpowiedziáła/ A każąc áby milczáła. *BierEz* M3; tedy myloſyerdzye ktore zwyczoſzczy przed bogym yeſth Przyſtápyło przed oblycznoſzcz boſką a rzekąc O myly panye ſthworz czlouyeka *PatKaz II* 32v (3); *ZapWar* 1527 nr 2376 (2); Theż vczyn ćzopek z naſienia Pokrzywianego á z miodem przeſnym vſmażywſzy na rincze iako ieſt obyczay. *FalZioł* I 152c; Prorok lituie tych ktorzy z błáđziły od zakonu páńſkiego/ á życząc iem áby ſie obaczywſzy ná ſłuſną drogę byli náwroceni. *RejPs* 185 (6); *LibLeg* 11/75v (2); *RejRozpr* F3v; skrzynke othworzil a wzywſchy snyey pyenyadze kthore beli wedwv myeſzkach skrzynką zynſchymy rzeczamy tham zoſthawywſchy. *LibMal* 1554/185 (2); *RejKup* cc2v; Gdy ten liſt był nápiſan/ wezwał k ſobie poſlow Dáriuſa Cefarzá/ á dawſzy im dáry známienite y z liſtem odeſzli preeż. *HistAl* C6 (4); *Diar* 53; *GliczKſiąż* H5; Oto ten kielich zbáwienny rad wezmę z wdzięcznoſcią A wzywájąc imyę Páńſkye z wyelką vćciwoſcyą. *LubPs* aa2; powiedzwał mu ono vpominánie Philozophá ſwego/ á proſząc/ áby mu tho był ſzyrzey rozwiódł. *RejWiz* A5v (2); *Leop Iudic* 5/30 (4); ćic byli Kſiążęty každy miánowicie w domu ſwym/ á rozmnażáiąc ſię bárzo w domiech oycow ſwoich. [*Isti sunt qui veniunt per nomina principes in familiis suis, et domo patrum suorum multiplicati sunt in multitudinem.*] *BibRadz 1.Par* 4/38; *BielKron* 442; *SienLek* 185; Anyołowie ſwięći rozlicznemi głoſy ſpiewáią/ á czeſć á chwałę ſpołecznie dáiąc temu żywiácemu ná wieki wieczne. *RejAp* 54v (4); *RejPos* 311v (23); *RejZwierc* 26 (8); *MycPrz II* Dv (2); *SkarJedn* 294; *Oczko* 26v; *SkarŻyw* 2 (2); *ZapKoſcier* 7; *StryjKron* 265; *SarnStat* 700; *SiebRozmyſł* E4v; trzebá żebyśmy z ták twárdego y dawnego ſnu niedbáłoſci náłzey ocknęli/ á oczy ſobie przetárſzy/ y co ſię z námi w koło práwie dzieie/ obaczywſzy. *VotSzl* Bv.

B. *Spójnik a zespala wypowiedzenie główne z poprzedzającym je wypowiedzeniem podrzędnym; wypowiedzenie główne stoi na drugim miejscu (418)* :

a. *Wypowiedzenie główne poprzedzone jest wypowiedzeniem podrzędnym czasowym (79)* : A gdy ták chćiwie zobáli/ A o ſieci nie niedbáli: A w ten czás ie łowiec potárgnął *BierEz* S3v; GDy tak í placzē nábożnie pāna náſwięćſá dlugo mowila/ a oto Iezus miłoſciwy [...] nápirwéy ſie ſwé matuchnie vkázál *OpecŻyw* 164; O gdyſzczy doktorouye uyznauayá ſyą bycz nyedoſtateczny ku uypyfanyu otwym poczáczyu/ a tedy ya muſchą mylczcz glupy *PatKaz II* 19v (14); *TarDuch* E; kiedy wezmieſz ſok

Goryczki/ albo wodę w ktorey by wrzała Goriczka s cinamonem/ á thego lie napijay/ abowiem boleć bokow [...] vzdrawia *FalZioł* I 58d (38); Ale twoy fkarb gdigo komu vdzielisz, á wnet w nim vmniejšzenie wezmiesz *BielŻyw* 8; *SeklWyzn* b3; Pothym gdy Alexander śpráwował wielkie gody tamże w Bábiloniey/ á ná nię wżyftki kfiążetá ze wńzech ftron kazał wezwáć. *HistAl* N (2); Gdy Fárao fćiga Izráheliey/ á po fufly w morze wńzedfły ze wżyftkiemi ieznimi y z wozy vtonął. *Leop Exod* 14 arg (3); Gdyc wńtanie gofpodarz y zámknie drzwi/ á poczniece fthac na dworze kołácąc we drzwi á mowiac [*Ex quo autem surrexit paterfamilias et clausurit ostium, et caperitis foris stare et pulsare ostium dicentes*] *BibRadz Luc* 13/25 (2); Y przygodziło lie iedne⁸⁰ dnia gdyż ná iármárk iáchał z onym sługá/ á iádac przez lás pośrzod ie⁸⁰ ftrácił trzydzieści grzywien śrebrá. *HistRzym* 87v; ktory [rycerz *Julian*] gdyż był iednego czáfu wyiáchał ná łow/ á vdawfzy lie zá iednym pięknym Ieleniem gonil go bárzo dáleko. *HistRzym* 115; A gdy przyiáchał ku iednemu kościołowi á záfwieśiwfzy táyftrzyk z listy/ położył lie przy onym kościele y vńnął. *HistRzym* 134 (7); gdi był Pan Bog podnioł frogá plagę fwoię nád ludem onym fprzećiwnym woley fwoiey/ [...]: á ná próśbę Aaronowę wnet przelstáá pomstá Páńska oná. *RejPos* 202; gdy Ammonitowie powftáli byli/ y bárzo lie byli zmocnili fynom Izráelskim/ á był Ieffte wielki mąż [...] w infzym powiecie/ ktory zwano Tob. *RejPos* 343 (6); A gdym fię przypátrował rogom/ á oto rog infzy máły wyraftał miedzy nimi [*Considerabam cornua, et ecce cornu aliud parvum ascendebat inter ea*] *BudBib Dan* 7/8 (2).

b. Wypowiedzenie główne poprzedzone jest wypowiedzeniem podrzędnym warunkowym, przyczynowym, dopełnieniowym, podmiotowym (6 : 4 : 2 : 1): *ForCnR* E3; iefli raczycie/ Skołztowáć/ á co zá fmak/ fńadnie obaczycie. *RejFig* Aa5; Miey o nim ftaranie/ á cokolwiek nádzwylz wyłóżyfz/ á ia kiedy lie wrocę zápláćć. [*quodcumque supererogaveris ego, cum rediero, reddam tibi*] *Leop Luc* 10/35; A gdyż iefť tháka miłość w rodzicach ku dzyatkam fwoim/ á kto ich nie ma/ trudno ma dofwiádfzyć/ iáká [...] nádzyeię ma mieć o Bogu Oyeu fwoim *RejPos* 256; o cokolwiek będzycie chcieć/ próśić Oycá moiego/ á z fťanie lie wam wżytko. *RejPosWiecz*² 93; O tey [ufności] ták mowi Ieremiafz błogofłáwiony mąż ktory/ vfa w Pánu Bogu/ á będzie Pan Bog vfność iego *BiałKaz* F3; *GórnRozm* G2v.

c. Wypowiedzenie główne poprzedzone jest wypowiedzeniem podrzędnym przyzwolonym; spójnikowi a towarzyszy dodatkowy wskaźnik (lub wskaźniki) stosunku syntaktycznego (326) :

»acz ... a; aczkolwie(k) ... a; choć ... a; chocia ... a; chociaj ... a« (4 : 3 : 2 : 1 : 2); *PowUrb* +4; *PatKaz III* 138v; *DiarDop* 110; Choć iefzće nic nie zbroil á iuz więźniá máią. *RejWiz* 88; A co Więc nieprzyiacioł cichych dla nich mamy/ Chociay lie nam kłániáią/ á my ich nie znamy. *RejWiz* 104v; Niewiáfty Liwońfkie fą vrodliwe/ ále nie robotne/ chocia máią Len fláchetny á nie przędá go *BielKron* 437v; *RejAp* 183v; *RejPos* 215 (2); *RejZwierc* 69v; *ArtKanc* E14; Tákci y ięzyk ácz iefť członek málutki/ ále "wielgie rzeczy podnośi' (marg)" á wielce fięchlubi. G. (-) [*Ita et lingua modicum quidem membrum est et magna exaltat*] *WujNT Iac* 3/5 marg.

»chociaż ... a jednak«: chociafz wyęc też káždy s nich ma w głowye fwey oczy/ A yednáć żaden nye baczy co fye tu s nim toczy *LubPs* aa.

»acz ... a jednak przedsię«: ná ktorých obu [koncylijach] ácz nyetrzebá było nic vftáwyác áni zmyenkę czynić o teyto zwirzchności [...] á yednák przedfye w obu náyduyá fye znáki yey *KromRozm III P7v*.

»chocia (chociaj) ... a przedsię« (4): Choćias myfzy nie łowiłá/ A przedsię tyś mnie fzkodziłá. *BierEz N4*; chociaz zle oczymá widzimy/ A przedfię fie ni zacž nie wftyzdimy. *RejAp 199v*; chocia by ná kthorego przyfzedł iáki vćifk/ [...] á on przedfię będzie ftał *RejPos 20*; *RejZwierc 10*.

»acz ... a wszakoż (wszakże, wszako, wszak); aczkolwiek (aczkoli, aczkolwie, aczkolwiekci, aczkolwiekciem) ... a wszakoż (wszakże, wszak); choć (chocia, chociaj, chociaż) ... a wszakoż (wszakże)« (107 : 95 : 20): ktora rzecz aczkolwye wyelką trudność włobie miałá á vkázowálá/ á wflákoż yá [...] tymem wyętfłá chćiwożć myał. *March¹ Wiet Av*; *BierEz Q3v (3)*; aczkoli f taką czćiá ij chwálá prowadzili go a wflákoż fie s tego niechelpil *OpecŻyw 72 (8)*; *ForCnR D2v (4)*; *PatKaz I 16v (6)*; *PatKaz II 58v (2)*; acz marya panná byla naubofła uboftwem dobrouolnym [...] a wřzako to uczynyla *PatKaz III 131 (6)*; *HistJóz D2*; *FalZioł I 133d (5)*; *LibLeg 8/132v (6)*; *BierRozm 18*; *WróbŻołt T4 (5)*; Aczkolwiek zárzucili fidłá zewfląd námię/ á wflákem iefłcze wnie nie vpadł *RejPs 84v (13)*; *ComCrac 11 (4)*; *SeklWyzn f3*; *SeklKat Y (2)*; *HistAl B3 (4)*; *KromRozm I Av (3)*; *KromRozm III O3v (2)*; *DiarDop 116*; grzełzny chocia by fie náfrožey náladził ná wierne⁸⁰/ á wřzakoż záłáfká páńfká nie može nic záłzkodzić iemu *LubPs K2v marg (15)*; *GroicPorz g4v*; *KrowObr C3 (17)*; *RejWiz A4 (2)*; Aczkolwie to być muśi áby przychodziło pogorzenie: á wřzakoż biádá temu człowiekowi przez kogo pogorzenie przychodzi. [*Necesse est enim ut veniant scandala. Veruntamen vae homini illi*] *Leop Matth 18/7 (2)*; *OrzRozm Bv (2)*; *BielKron 148 (6)*; *KochSat B4v*; Są tełz y drudzy acž dowcipu prętkiego/ awřzakoż ięzyka y wymowy nierychłego *KwiatKsiąž Kv (14)*; *OrzQuin C3v (4)*; Aczkolwiekćiem táka niemoc nieiáko fye przedłuży/ á wřzakoż fzkody nieuczyni. *SienLek 21 (10)*; Aczkolwiekći tego przyścia íam Pan Bog wie rok/ dzień/ y godzinę: á wřzakoż rzecz íełt nieomylna *LeovPrzep K (2)*; *RejAp 26v (4)*; *GórnDworz S4v (4)*; *GrzepGeom Fv*; *HistRzym 91v*; *RejPos 210v (15)*; *RejPosWiecz² 95v (2)*; *HistLan F5*; *RejZwierc 17v (5)*; choć Pan Chriřtus káždy Sákrámēt nietylko vftáwił/ ále y íam podawa: [...] á wřzákże tež ludzie pozwierzchniemi flugámi Sákrámētow pořtánowił ták nád Kořćiołem *WujJud 124 (11)*; *WujJudConf 45*; *BudBib b4*; Tu acž Martá mocy Bořkiew nic niewyznawa w Pánie. A wřzakże ukázuie/ iákym Chriřtułá Páná rozumiałá bydž. *BialKaz C4v*; Záiřte on íąd Sálomonow chocia nie zdowodow ítron/ á wřzákże nie bez rozumu wćzynion *ModrzBaz 90 (7)*; *WerKaz 291*; Acžeś ty íełt w Perfonách troiákim/ A wřzákeś w pořtáci íednym BOgiem *ArtKanc I 10v*; ACzkolwiek w wielu ípráwách prędkość záłécáiá/ á wřzakoż táž prędkość álbo kwápliwość w íádzieniu [...] niektórych kauz/ flufznie nie ma bydž záchowána *SarnStat 154 (12)*.

»acz ... a wszakoż (wszakże) jednak; aczkolwiek ... a wszakoż jednak; chociaż (choć) ... a wszakoż jednak« (5 : 2 : 5): *LibLeg 11/77*; Acž fie mu náczás trefi niewczáłow niemáło/ áwflákże prędko íednák tych pilen pan ktorzy przeń bywáiá ná myřliach vdręczeni *RejPs 50*; *DiarDop 116*; choć iuž zdamy fie w náwiedzeniu páńfkim od Páná fwe⁸⁰ opulfzczonymi/ á wřzakoż yednák nas Pan w thych boleřciách duřznych y cieleřnych nie przebacży *LubPs Y5 marg (2)*; Atzkolwiek Pánnę Máryá [...] mamy vćiíwie wřpominác/ [...] A wřzakoż tełz to wiem íednák/ íž tá Pánná/ nigdy tego niepožádálá

KrowObr 152v; *BibRadz* I 148v; *OrzQuin* Aa2; chociaż też wodá wedle iftotnego doświádczenia/ nie może fie odmienić [...] á wśzákoż iednák iż iest lákrámentem/ tedy nie iest znákiem gołym *RejPos* 153v; *HistLan* C2; Aczby o tym było wiele piáć/ á wśzákoż iednák krotko tego dotknąć może. *RejZwierc* 33 (2).

»acz ... a wszakże jednak przedsię«: Acz mu iefzcze bárzo žal iże nic pewnego/ Nie zrozumiał ná fwiecie co iest nalepszego. A wśzákże iednák nie źle przedię łobie tużył *RejWiz* 46.

»acz ... a wszakoż przedsię«: áczes nam dał tu ku docełnemu mieszkániu ziemię rozmáytemi rofterki á trofkami nápełnioná/ á wślákoż przed fie nieiust beśpieczne mieszkanie náśse od łrogich przeciwnikow náśfych. *RejPs* 109.

»aczkoli ... a wszakoż wždy«: áczkoli on [*Job*] też wśzytko był łtrácił/ á wśzákoż wždy miał gnoy ná którym łiedział *HistRzym* 129v.

»chociaby ... a wszakże wždy jednak«: choćiaby łię też zdáli nie práwie być bez wády/ á wśzákże wždy iednák máią łwoie godności *ModrzBaz* 58.

»acz (aczci) ... a wždy (wśdam); aczkolwiek (aczkoli) ... a wždy; choć (chocia, chociaj, chociaż) ... a wždy« (17 : 8 : 39): aczkolym nyeuymowny/ a wždy myłczecz nyechczá othwym ná łzwyáthfchym y naczyłtży począczyu *PatKaz* II 19v; *PatKaz* III 116v; *BielŻyw* 101; *SeklKat* S3v; acz vmiał Wiareę [*Judasz*]/ a wždy był *Lotr* *RejKup* z4v; *DiarDop* 102; Chociaż wednie y w nocy głos moy k tobye wznofę/ A wždy nic w tey potrzebie łobie nie vprośę *LubPs* Fv (12); *RejWiz* 72v (3); Y okręty oto ácz wielkie łá/ [...] á wśdam od máłego wiołlá bywaiá obráćáne [*ecce et naves, cum magnae sint ... circumferuntur a modico gubernaculo*] *Leop Iac* 3/4 (2); áczkolwiek im on zákázował/ á wždy oni to tym więcey opowiedáli. [*Quanto autem ille eis praecipiebat, magis amplius praedicabant.*] *BibRadz* *Mar* 7/36; choćia tám łubtylne łzáty máią nád iedwab/ á wždy len wpowadze *BielKron* 453v (6); *KwiatKsiąż* Nv; Choć to iáwnie widzimy/ choć to wyznawamy/ A wždy o polepśzenie łábo łię łtáramy. *Prot* A2; chociaj mu [*Ezechiaszowi*] był Pan pomknął czáfu łmierci iego w niemocy iego/ á wždy pomiernego lekárłtwá y pomiernego żywotá wzywał po wśzytki czáfy łwoie *RejPos* 257 (16); *BielSat* C2; *GrzegŚm* A2v; *HistLan* E3v; *MycPrz* II C2v (2); *CzechRozm* 80v (6); *WerGośc* 237 (2); *BielSjem* 7; Aczci iust nieźrzetelne, á łwiátu mierżione/ á wždy ma dáry obfite/ przez Kryłtá Pána nábyte *ArtKanc* K11v (2).

»choć (chocia) ... a wždy jednak« (2): Choczya blyłko pana chadzal [*Judasz*] A wždy go też iednák łdradzal. *RejKup* i7; łudzie/ choć dobrze baczá/ że tego zdrowiem przypláćiá/ á wždy iednák zbytków łwych przełtác nie mogá *KochPij* C2.

»choć (chocia) ... a wždy przedsię (przećię)« (4): choćia widzicie y łyłzyćie/ áwždy przedłie niewidzicie/ áni łyłzyćie. *KrowObr* 220; choć ná obrázy pátrzą vłtháwitznie/ á wždy przed łie/ áni przykázánia Bożego/ áni Kredá/áni Paćierzá nieumieią *KrowObr* 115; *RejPos* 184; ániółowie chocia [...] żadnym obrázem wyrażeni być nie mogá/ á wždy przećię w łtárym zakonie byli máłowáni *WujNT* 471.

C. Spójnik a zespala zdanie zbliżone charakterem do zdania podrzędneho z poprzedzającym je wypowiedzeniem głównym; wypowiedzenie główne stoi na pierwszym miejscu (464) :

a. Zdanie zbliżone do zdania podrzędnego względnie rozpoczyna się połączenie : *a on* (45) : *BierEz* H2v; *ForCnR* C2; *PatKaz II* 51v; *HistJóz* Ev; *WróbŻoIt* V6 (3); Abowiem to wiemy/ iż on ielt nawyłyfy krol nádewłfemi krolmi/ y pan nádewłfemi pány á on záłożył fundámenty gruntow włfytkiey ziemie *RejPs* 140v; Itawa fię niewolnikiem fzatańfkym á on ielt bogiem iego *SeklKat* D4v; *ZapWar 1550 nr 2676* (2); *BielKom* F6 (2); Spráwyedliwe wfpomożeny me od Páná mego/ A on zbáwi wyerne ktorzy fą fercá práwego *LubPs* B6; *KrowObr* 210v; Powiedáli o iednym á on fie dziwował/ Kiedy widzyał iż fie krol o co záfrálował *RejWiz* 70v (2); Y wyganiał Iezus dyiabelftwo/ á ono było nieme. *Leop Luc* 11/14; Abowiem te^v ktory przyftępuie do Bogá/ potrzebá wierzyć iż Bog ielt/ á on tym ktorzy go fłukáią/ odpłaycá ielt. *Leop Hebr* 11/6 (3); *BibRadz Ez* 14/15 (3); co theż mnimaćie o mnie z poruczonym woýkiem od was/ ábych fie miał záwrzec przed nieprzyaćielem w murzech [...] albo z iakiey gory przefpiecznie patrzyć ná nieprzyaćielem/ á oni lud niewinny wiążą/ morduią/ zboża pfuią/ wśi puftołą. *BielKron* 244v (2); *BiałKat* 211; *RejZwierc* 191 (2); iefli wczynifz przymierze z obywatélem ziemie/ á oniby fię blaznili zá Bogi fwoimi *BudBib Ex* 34/15 (4); *CzechRozm* 168 (2); Ieden Bog y oćiec á on nie rodzony/ ieden fyn á on rodzony Chryftus *SkarJedn* 281 (3); Jáko ftráž będzie trzymał/ á on y w południe Przelypiać fię náuczyl? *KochOdpr* C3; Niech włyzytek świat ten głos czuie/ Pan ná kroleftwo wftępuie. A on z ziemie ftráchy záłoży/ Ze fobą węcýy nie trwoży. *KochPs* 145 (2); *SkarŻyw* 171; Tráfiło mi fię nie dawno zem poścignął Podftárościego á on z wożnem y Szláchtą iedzie ná rumátią *GórnRozm* G2v; *ArtKanc* B10; *GosłCast* 61; A ftyr pozadu [...] Kieruie fzkutę/ á ona nie błádzi/ Gdy iá ftyr rządzí. *KlonFlis* E4.

b. Zdanie zbliżone do zdania podrzędnego dopełnieniowego lub przydawkowego zapowiedziane jest przeważnie przez występujące w zdaniu głównym *verba demonstrandi*; dodatkowo spójnik *a* uwydatnia współczesność akcji w obu zdaniach zespolonych (419) : *BierEz* O; Też wzrzyfz á woiewodzie Przedfie náfz brát ftoi zá nic *RejRozpr* C4; *RejJóz* A6; *HistAl* B; Tu w tey mierze ielt [...] nieznośne okrucieńftwo nád włáfnymi dziedźcimí/ gdy ná to pátrzą/ á práwie im to co ich ielt włáfnego z rák wydźieráią. *GroicPorz* gg2v; Wnet poźrzał ná wíchod fłóncá á zarzá rožána/ [...] Obiáśniká włyzytek fwiát *RejWiz* 108 (9); *Leop Is* 41/27; Vźrzał dziczek á páfterz w mroz ná ręce chuchał *RejFig* Aa3; Vźrzał á Wilk przed Chárty/ ochotnie wywija *RejFig* Dd8v (4); TENże fzedł mimo namiot cícho drabá fwego/ Vłfyfzał á tám mowia o nim nic dobrego. *RejZwierz* 27; PÁfterz vźrzał á morze/ pyęknie cicho ftało *RejZwierz* 121v (6); *BibRadz Gen* 19/1 (7); *OrzQuin* Aav; *SienLek* 182; Dáley powieda Apoftoł; Iż widzyał á vmárli ták wíeldzy iáko y máli byli poftáwieni przed onym máyéftatem ftráfzliwym. *RejAp* 172v (3); *RejPos* 193 (2); *RejZwierc* 101 (6); *WujJud* 44v; *BudBib Dan* 7/9 (3); *CzechRozm* 68; *SkarŻyw* 187 (4); *KochTr* 20 (2); *KochJez* A3v; *KochFr* 105 (3); *GórnRozm* N3v; *Phil* C; ZIemiánin ieden w Polfcze ożeniwfzy fie/ w kilká niedziél záftał á żoná leży w połogu *KochAp* 12; *WyprPl* C; *WujNT Luc* 8/22; *KmitaSpit* C5 (2); *VotSzl* B; CZáfu iednego fiedząc fkowronek ná płocie/ Vyźrzy á chłop fię wala by świniá we błócie. *CzahTr* 4; *KlonWor* 14 (3).

Połączenia: »a on« (232): *BierEz* K (3); *OpecŻyw* 33 (3); Moyzełz [...] uydzyal kyerz abo drzeuo zyelone barzo fzylyczne a ono pala ognym *PatKaz II* 55v; *BielŻyw* 77 (4); *MiechGlab* 56; Azadvr [...] ktori zefnawa gdi ye nadyechal a ony fífy dzielyą kvpyą *LibLeg* 11/94v; *RejPs* 56 (3); *HistAl* I; *MurzHist* Kv (2); Błogofławieni fłudzy oni/ ktore przyfzedwfy pan/ náidzie a oni czuią *MurzNT*

Luc 12/37 (14); *GroicPorz* kk3; Idzye dáley y ználał nadobne dzyeciátko/ A ono w piałku grzebie *RejWiz* 126; Y wżrzał piękny domek á on władku łtoi *RejWiz* 126v (10); *Leop* 1.*Mach* 5/30 (32); Gdy kogo kto záłtanie w łwoim gáiu á on rąbi tákowemu pierwłzy raz ma być wżiętá łiekierá *UstPraw* E4; *RejFig* Cc6 (4); RYcerzá kiedy chcieli/ mieć Krzełłćiáńłkiego/ Máłowáli we zbroi/ á on s Koniá łwego/ Bije Smoká łrogięgo/ o Krolewnę zacną *RejZwierz* 113 (10); Przybieglzy thedy Filip/ włtyłzał go a on czyta Ezáiałzá Proroka *BibRadz Act* 8/30 (8); máluia go [*Atlasa*] z niebem á on ie noli. *BielKron* 273; gđziem widział łwym okiem z miedzi czártá wylanęgo/ á on prawá ręká dułżę do gęby przytyka *BielKron* 460v (24); *KochSat* C; vyrzałem gwiazdę á oná wpádlá ná ziemię *RejAp* 76 (8); krol Alfons Arágońłki [...] był raz włzytko to dáł dworzáninowi łwemu/ czo powiedział że mu łie (á on od krolá bierze) łniło *GórnDworz* R4 (6); *HistRzym* 12v (4); Což iełlibyłłcie vyrzeli Syná człowieczęgo/ á ón włtępuie/ gđzie był piérwéy? *BiałKat* 313v (2); *HistLan* C2v; Tám że łie nápátrzyłz nadobnych łprawek y połthawek ięgo/ á on chrapi iáko łwiniá kiedy łie droždzy opięe/ á on łobie pluie ná brzuch *RejZwierz* 62 (33); *KochMon* 23 (3); *BudBib* 2.*Esdr* 13/15 (5); *HistHel* B2; *Strum* I; Ci gdy go obaczyli á on ie ná glinie/ Poczęli łie włmiechác ony głupie łwinie. *PaprpPan* Gg3v (2); *ModrzBaz* 31 (4); *SkarŻyw* 436 (20); *WerGołc* 224 (3); A który był dopięro v nię [u *fortuny*] pod nogámi/ Pátrzayże go pochwili/ á ón gárdzi námi. *KochPieł* 10; *ArtKanc* N17v; Tám było widác Prufsy/ á oni woiiuá Mázwólze/ ludzi wiázá/ włł/ y miáłtá pluiá. *KochProp* 7; *OrzJan* 24; *MWilkhHist* K3v (2); *WujNT Mar* 9/4 (6); *SkarKaz* 158b; *CzahTr* L; *KlonWor* **6.

»a ono« (53): *OpecŻyw* 137v (3); *PatKaz* II 61; *RejKupSekl* a4; Także gdy virzáł a ono niektoré muchy ná nim łiedzá powiedziáł *MurzHist* I4; zły by tho pies był/ gdy widzi á ono páná łłárpáia/ á on by miltzáł. *KrowObr* C4v (2); *Leop Mar* 1/10; *BibRadz Dan* 7/9 (4); *LeovPrzep* Gv (2); Trzećiego dnia/ Mytnik [...] vyrzy tákie widzenie: á ono go ná Sąđ Boży porwano *SkarŻyw* 98 (21); *NiemObr* 22 (3); *KochFr* 23; *ReszList* 180; *WerKaz* 305; *PudłFr* 8; *ArtKanc* A3; *GostGosp* 169; *GrochKal* 13; *OrzJan* 135; *LatHar* 259; *KołakCath* B2 (2); *WujNT Apoc* 5/6; Nápátrzyć łię niemogá: á ono to z łzyie Słóńcu rowny: to z łkrzydeł biały promięł biie. *WitosłLut* A4; *SkarKaz* 386b.

»a oto« (62): *Leop Zach* 1/8 (12); gdy łie Fárao przybližáł/ Synowie Izráelłcy podniełli oczu łwých/ á oto Egiptcyánie tuž byli zá niemi *BibRadz Ex* 14/10 (13); Vyrzałem gdy Báránek otworzył pieczęć łzołtá/ á oto drzenie ziemie wielkie łtáło łie ielł. *RejAp* 62v (7); vyrzáł Bog ziemię/ á oto łkázona byłá bo łkázilo (było) włzelkie ciáło drogę łwoię ná ziemi. *BudBib Gen* 6/12 (13); *BudNT Apoc* 19/11 (5); *CzechRozm* 124; Pátrzałem w widzeniu nocnym/ á oto przychodził w obłokách niebiełkich niektorzy iáko łyn człowieczy *CzechEp* 299; Y vkazał łię drugi znák ná niebie: á oto łmok wielki rydzy máiaýy łiedm głow/ y rogow dżiełięć *WujNT Apoc* 12/3 (10).

** *Pozycja słownikowa* (26) : Atque ita, a thak *BartBydę* 242; At vero, a thak *BartBydę* 242; Et ecce, avaczyem, a otho *BartBydę* 243b; Igitur, a thak vel przetoszh [!] *BartBydę* 245; Per consequens, a zatym *BartBydę* 247; Ac, Coniunctio, Polonice A/ Y/ aliquando Adverbium est, et significat, Quam nižli. *Mqcz* 1d; Atque, Coniunctio copulativa, y tež A/ Y *Mqcz* 19b; Ergo, Coniunctio illativa, łeu completiva ponitur in principio pro Itaque A przeto/ A ták/ á ztąd/ á dla tego. *Mqcz* 107d; Et, Coniunctio copulativa, significat, V *AMqcz* 108c; Idcirco et Ideo coniunctio causalis. Dla tego/ A przeto. *Mqcz* 164b; Ideo coniunctio collectiva five rationalis, Dla tego/ A przeto. *Mqcz* 164b; Igitur

collectiva vel rationalis coniunctio eft. á dla tego/ a przeto. *Mącz* 164d; Proinde coniunctio rationalis, Aprzeto/ á dla tego. *Mącz* 168c; Ita adverbium similitudinis, Tak [...] Vel coniunctio illativa Itaque. A ták/ przeto. *Mącz* 175c; Proinde adverbium. A preto [!] á dla tego. *Mącz* 325a; Quapropter aliquando etiam indefinite aliquando idem quod coniunctio, Quamobrem, A dla tego. *Mącz* 338c; Quocirca, coniunctio rationalis, A przeto dla tego *Mącz* 343d; Quoniam coniunctio causalis, A iż/ przeto iż/ dla tego iż. *Mącz* 344b; Si vero, A yesli/ yesli więc. *Mącz* 390d; Siccine – Atakze. *Calep* 977a.

*** *Dubia* (14) : *FalZioł* I 1b; *March*² Dv; *BierRozm* 10; *LibLeg* 10/154v; *Leop* 4. *Esdr* 12/1, *Act* 17/6; *RejAp* 44; *CzechEp* 12, 319, 328; *ActReg* 53, 55; *Calep* 316b; *SarnStat* 1097.

II. Partykuła a (4117) :

1. W pytaniach (3960) :

A. *Rozpoczyna wypowiedzenie pytajne* (3672) : *BierEz* B4v (33); *OpecŻyw* 106 (28); *ForCnR* D2 (3); O aczołz ya rzeką grzełchny twoy kaznodzyeya *PatKaz* II 19v (5); *PatKaz* III 104v (2); *HistJóz* D2v (4); Alexander [...] rzekł, nigdim niewidział ludzi sędząc thak sprawiedliwie, sędzia nieznaiąc go rzekł, á fali ktorzyby nie sprawiedliwie sędzili, rzekł Alexander [!] barzo ich wiele ktorzi nietak sędzą, Sędzia rzekł, á bywali defzcz wich ziemi. *BielŻyw* 161 (7); *GlabGad* L8; *BierRozm* 14 (5); *KłosAlg* G2 (3); *WróbŻółt* 61/4 (4); *LibLeg* 7/100 (2); *RejPs* 63v (12); *RejRozpr* D (15); *LudWieś* A2v; *RejJóz* H5v (43); Dowodziles pyłmem/ ze pan Bog przed tym frogo takowe Bałwophalce karał á czemuż ich dzis niekarze. *SeklKat* E2v (2); *RejRozm* 405; *RejKup* cc6v (61); *HistAl* B6v (7); A mnye wołałz dobry pánye? *KromRozm* I A3 (44); *MurzHist* O (4); *MurzNT* Matth 6/27 (4); *KromRozm* II c4 (25); *KromRozm* III B7 (17); Janye a Nyewyelf kádi czego vkrałzcz *LibMal* 1554/183v (8); *Diar* 48 (3); *DiarDop* 101 (6); *BielKom* D4; *GliczKsiąz* D6v (7); *LubPs* Z4 (14); *KrowObr* 140v (228); Bo o tey wielmożności [Boga] á kto mowić może. *RejWiz* 52v (110); Y rzekł kniemu: A thyś ielt mąż Boży/ ktorýs przyśledł z ziemie Iudá? [Tune es vir Dei qui venisti de Iuda ?] *Leop* 3. *Reg* 13/14 (44); wybieraią tu łobie niektorzy łami przes łye Biskupy y Miniłtry: á czemu też nie Krolá. *OrzList* hV (11); *LeszczRzecz* A6 (3); *RejFig* Dd4v (25); A to coć łeb ogryzło/ towarzyłszu miły. *RejZwierz* 120 (27); á nie Sąd że to Boży iáwny nád námi ielt/ á nie iáwnaż to pomłta Boża nád Krolew y nád Krolełtwem iego *OrzRozm* C3v (56); *BibRadz* Ps 116/12 (79); A twoy to głos łynu moy Dawid? *BielKron* 67v (36); *GrzegRóżn* G (5); *KochSat* B2 (3); *KochZg* A3v (3); Quidem [...] A dla czego/ A przecz/ Albo czemu ták. *Mącz* 340c; Quid tum, A cółz. *Mącz* 341b; Quamobrem A przecz/ á dla czego. *Mącz* 353c (32); *OrzQuin* M2 (57); *Prot* C (4); *SarnUzn* B4 (5); *SienLek* 194; *RejAp* 44v (139); bo á czo wiedzieć/ komu kołtká pádnie *GórnDworz* E2; A kiegoż diablá ielzczce czynicie. *GórnDworz* T2 (55); Zdrow bądź miły przyiacielu/ á odkádes? *HistRzym* 78 (11); Nie łtałeies wiary Pietrze/ á czemuś wąpłł? *RejPos* 245 (395); *RejPosWiecz*³ 98 (4); *BialKat* 121 (19); *GrzegŚm* 12 (2); *HistLan* F2v; *KuczbKat* 280 (10); miła bábo á będziefz zá mię Bogá prośiła? *RejZwierc* 39v (352); *BielSpr* b4v (2); *WujJud* 77v (68); *WujJudConf* 238v (2); *RejPosWstaw* 21v; *BudBib* Mal 3/2 (72); *HistHel* B4v (4); *MycPrz* II C (5); *Strum* L4 (2); A dla czego pytałz? *BialKaz* E4 (3); *BudNT* Matth 22/31 (26); Lecż á co z tąd zá łławá/ gdybyłcie grzełżac/ zá to policżkowáni byli/ y ták byłcie to ná łobie odnołili? *CzechRozm* 233 (243); Krol go łpytał nieboże á czymże mi groziłz? *PaprPan* Gg3v (7); *ModrzBaz* 51 (171); teraz wiele ich odłłapıło y poginęło. á co my wiemy ielłi łię przywrocą?

SkarJedn 384 (35); A to co zá koń Ták wielki ná poboju łam ieden łtoi? *KochOdpr* D2 (7); *Oczko* 19v (19); *KochPs* 11 (3); *SkarŻyw* 263 (172); *KochTr* 25; *CzechEp* 19 (103); *CzechEpPORz* xx3v (4); *KochJez* Bv; Ktorą tákową nie Chriřtyáńfką powieřciá/ á co ineg^o czyni/ iedno iż fię duchowi Bożemu/ [...] łprzećiwia. *NiemObr* 74 (22); *KochFr* 73 (9); Sądy Boże pędzą was/ iáko wiátry na morżu okręť/ á co wiedzić [!] iefli ku portowi/ czy ku zginieniu. *GórnRozm* M2v (46); *KlonŻal* E3v; *KochDz* 104; *KochSz* B4 (4); *KochMRot* B4v; *ReszPrz* 104 (7); *ReszHoz* 127 (2); *WerGořc* 248 (9); *WerKaz* 300; *WisznTr* 12 (4); *KochPam* 87; *KochPieř* 31 (3); *KochTarn* 73; *SAtyrze*/ łłuchay/ iuż lift pádnie z drzewá: A wá na źimę gdzie mieľzkáć będziewá? *PudłFr* 6 (8); *ArtKanc* E14 (7); *BielRozm* 28 (2); *PaprUp* Kv (7); *KochWr* 27 (4); *ZawJeřt* 33 (5); *ActReg* 24 (7); Quippini – A czemu nicz. *Calep* [890a]; *GostGospSieb* x2v (3); *GrochKal* 10 (3); *GórnTroas* 49 (16); *KochCz* Bv; *KochPij* C4; *GrabowSet* C4 (12); *MWilkHist* D2 (17); *OrzJan* 115 (4); *KochAp* 10 (2); *KochFrag* 45; á rychłóź mie chcećie wypráwowáć? *WyprPl* A3v (11); Grzechy á ktoź wyrozumie? *LatHar* 111 (51); *RybGęřli* B3v (2); Przyľzedłćiem miotáć ogień ná źiemie; á czegoź chcę iedno áby był zápalon? [*et quid volo nisi ut accendatur?*] *WujNT Luc* 12/49 (56); *WysKaz* X2v (9); zá czálem/ á kto wió może podobno bydź co więćey *JanNKar* A4v (3); *JanNKarOrz* F3v; *SarnStat* 18; *SiebRozmyřl* M2 (3); *ZapMaz II G* 97/89v; *KmitaSpit* C3; Nuż Iármáarki/ tárgi/ háńdle/ y poľpolite vgody ábo łpráwy/ á kiedy częľtłze iáko w řwięťá? *PowodPr* 52 (29); A gdzieź nam każeľz? W ogień. A dľugoź? Na wieki wiekom. *SkarKaz* 7a (50); *CiekPotr* 47 (21); Córko/ á coź to czyniřz? *GosłCast* 24 (11); *PaxLiz* B4v (2); Wielkie to rzemioľło/ ludźie rządzic: á iákoź ie vmieć ma ten/ ktory fię go nie vczyl? *SkarKazSej* 662b (19); A przecźżeř ie wrywał z ognia gwáľtownego/ Gdy ie zář chcelz do morzá wrzucić gľębokiego? *PudłDydo* B2v; *SzarzRyt* C.

Poľczenia: »a cóź owszem« (18): ięzyk moy iuż fię łnadz obľádził iż nie vmie wto tráfić/ by wyľławiał dobrotliwoľci twoie/ á coľz owľřem duľfá moiá/ od ćiebie hoynie wyľwobodzona *RejPs* 104; *RejPos* 316v (4); *RejZwierc* 155 (7); á coľz owľřem byľoby gorzey gdyby Sędziákové mieľy [!] rzędzić w Woľoľzech *MycPrz II* C2v (6).

»a więc(ze)« (123): A iakáź tu więc wiara teraz w tobie byľa *RejJóz* E6 (3); *KromRozm I* O4v; wľfák żaden nye może fię náuki wyuczyć/ á wyęc práwie do smyerći w łzkole ma przemyeľzkáwáć? wyęc w Burľach láťa łwe łtráwić? *GliczKřiqz* N2; *KrowObr* 8v (36); *Leop Is* 57/6 (9); *OrzList* h4v (2); *OrzRozm* O2v; Powieľziáľ mu krol: A więc fię mnie nie boiľz? *RejZwierc* 46 (2); *WujJud* 112 (9); á więc że to ieľczće proľty Anioľ? á więcće to nie Bog Słowo/ ábo Syn Boży? *CzechRozm* 46 (15); *ModrzBaz* 32 (5); á więc przeto iuż národzenie páńľkie nie pewne będzie? *SkarJedn* 99 (4); *SkarŻyw* 184; *CzechEp* 43 (12); *GórnRozm* Av (8); *WerGořc* 227; *KochPieř* 21; *OrzJan* 54 (3); *LatHar* 732 (2); *WujNT 1.Cor* 10/22 (3); *KmitaSpit* C2v; *PowodPr* 35 (4); *SkarKaz* 159b; *PudłDydo* A3v (2); *SzarzRyt* B.

B. W wypowiedzeniu podrzędnie złożonym partykuła a rozpoczyna wypowiedzenie gľówne pytajne stojące po poprzedzajícím je wypowiedzeniu podrzędnym; wypowiedzenie gľówne pytajne rozpoczynające się partykułá a stoi na drugim miejscu (283) :

a. Wypowiedzenie gľówne pytajne poprzedzone jest wypowiedzeniem podrzędnym warunkowym (222) : Gdyź mawá łtany podobne/ A czemuź łzczęćie nie rowne. *BierEz* O3v; *PatKaz II* 77; *RejJóz* B8; *RejKup* ł2; *MurzNT Luc* 20/44 marg; *LubPs* Z3v; *GroicPorz* cc3 (2); Iefli tak ieľt iáko ty tu

powiedałz s twego rozumu wławnego: A tzeużeś thego piłmem świętym niepotwierdził? *KrowObr* 214v (7); A by też ták nie było by od wiekow nie był/ A ktoż by thákie dziwy co widzimy łtworzył. *RejWiz* 114 (7); By ci Sákrámentarze Polłczy poštáremu byli wierzyli/ á ktoby był wiedział/ ielli oni łą żywemi álbo martwemi ná świecie *OrzList* e4 (3); ielli Práwo Polłkie broni przed Areybiłkupem plugáwie mowić/ á což Arcybiłkupá háńbić *OrzRozm* K2 (2); Kiedy łie dziewek boiłz á cožby łie báby nie bał. *BielKron* 319v (3); *RejAp* 20 (3); gdzieby łie w tym łełzcie więcey ćwiczyl/ á kto by z nim porownác mogł. *GórnDworz* Fv (2); ielliż łpráwy náłze łą zámknione pod grzechem/ á ktoż tedy łełt exekutorem grzechu *RejPos* 19 (11); *BiałKat* 271; *KuczbKat* 410; O kiedyś dobry á czemułz łie ciebie mam bać *RejZwierc* 46 (26); Ielli tedy tołz ćiało tu być w tym Sákrámenćie wyznawáćie/ á iákoż powiádaćie że niemoże być zaráz Ciáło Chriłtułowe/ y w niebie y ná ziemi? *WujJud* 255 (6); *BudBib* b4 (3); *BudNT* 2.Cor 2/3 (3); *CzechRozm* 72v (52); Ielliżeś łam w łedzeniu y w pićiu łkromny/ á iáko pijáńłtwu y obzýrániu drugich zýczyłwym być mozełz? *ModrzBaz* 66v (10); Ielli to prawdá iż Dnch [!] S: pochodzi y od Syná/ á czemu łię wyznác tey práwdy niegodzi *SkarJedn* 277 (5); bo gdzie łą dwá ábo trzey wymię Páńłkie zebráni/ tám Bog łełt/ á gdzie łch będzie ćzterdzieści/ á kto tám o obecnołci Bołkiej wátpić moze? *SkarŻyw* 208; Gdyłz łam Chryłtus to mowi o chlebie: to łełt ćiało moie/ á kto nápotym łmie wátpić? á gdyłz tołz mowi y potwierdza: Tá łełt krew moiá: á kto łmie temu wiáry vwlec *SkarŻyw* 278 (17); gdyć kędy dáleko ná łtronie miełzkaíacych ćierpieć nie moze: á iákoby łe v łiebie ćierpiáł? *CzechEp* 59 (18); Ielli małz vmrzeć/ á což ći po złoćie? *KochFr* 31; *GórnRozm* D (4); *ActReg* 184; Iellim złe mowil/ przełwiádcz mię iż złe: ále ielli dobrze/ á czemu mię bijełz? *LatHar* 730 (3); *WujNT* 332 (4); *WysKaz* 5; By włzyłcy rzádzili/ á ktoby łłuchał? *SkarKaz* 606a (6); *SkarKazSej* 682a (3).

Połączenia: »a což owszem« (10); ielli powinien ćzłek łie łwym záchowác/ A což owłzem cudzego/ przecz macie łzánowác. *RejFig* Cc2v; ielliże wy będac złymi/ vmiecie dobrze dzyáłác dzyatkom łwoim/ á což owłzem Ociec wáłz on miłołciwy ktory w niebiełech łełt. *RejPos* 256 (7); *RejZwierc* 151 (2).

»a więcze« (1): Częgo ielli mi X. K. nie pokaże exprełse: á więcze to nie iáłne będzie lice náń [...] iż on wyłzedł od Apołtołow *CzechEp* 363.

b. *Wypowiedzenie główne pytałne poprzedzone jest wypowiedzeniem podrzędny: przyczynowym, przyzwolonym, czasowym, podmiotowym, dopełnieniowym, okolicznikowym miejsca* (18 : 11 : 11 : 10 : 10 : 1): *RejRozpr* C2v; Acz wołáli wybáwyenya od Pána moyego/ A což kyedy wyłłucháni nye byli od nyego. *LubPs* E2 (3); kto nieiełt łlugá Boży/ á tzyiże ma być inłzy/ łedno Dijabelłki? *KrowObr* 18; *RejZwierc* 30v; *BibRadz* *Eccle* 7/25; Gdy łie łtráłzy grom/ wiátr/ piorun błýłkáwicá/ á komułz łie małz poruczáć/ [...] łedno łámemu Pánu łwemu. *RejAp* 54 (2); chocia y w nim [przełkłym nabyciu łwoim] do czáłu zákwitniełz iáko drzewko zyelone/ á dłuęoz będzie tey zyelonołci twoiey *RejPos* 39v (3); Wiem żeś krol/ ále kto ná łię nic złęgo nie czuie/ á czemu łie krolá ma bać? *RejZwierc* 46; łnadź by było y łto łęzykow/ y łto piorek/ á kthoby mogł wypowiedzieć álbo wypilác dziwne á wymyłłne wyłłhępkí náłze. *RejZwierc* 260v (10); Bo gdzie Bog rołkazuie Awrahámowi/ obrzezowác te to napłetki/ á iákoż łe názwác obrzełkami/ gdyż łełzcie nie były obrzázáne? *BudBib* b4; Ktorego z was ołieł álbo woł do łtudnie wpádnie/ á nie wnet go wyćiągnie w dzień łobotny? *BudNT* *Luc*

14/5; ponieważz dopiero dnia czwartego słońce kłieżyc y gwiazdy Bog stworzył dla różności dnia y nocy: á iákoż przedtym dnia pierwszego/ wtorego/ y trzeciego był wieczor y zaránek? *CzechRozm* 148v (3); Kogo wzrufza rzecz iáka lubiezna y dodawa mu tey nádzieie że iey doftápi/ [...] á co o niem rozumiesz/ żeby miał dobrego rozfádku w s'prawách swych używáć? *ModrzBaz* 7 (4); ponieważ [...] Zbáwiciel nááz świádczy/ iż zgorfzenia być muftá; á iákożby to przyftáło/ nieprzyáciele mieć/ á obrony nánie nie mieć? *SkarJedn* 299 (2); Gdy tedy tu wćiele żyłá/ á komu sie iá czćić chćiáło? *SkarŻyw* 589 (6); Iż tedy to w'ztyko ná dawno pomárłé wkládaia/ y od nich tego [...] profzá/ o ktorých twierdzą iż s'piá y odpoczywáia; á iákoż tego nie gánić y przeciw temu nie piáć *CzechEp* 84 (5); do Tractatow [...] gdy przydzie akędy lepiej [...] mozebydz otym Stanowiono, iáko naSeimie *ActReg* 136; gdym ono pięcioro chlebá łamał ná pięć tysięcy *ludzi*: á wieleście odnieśli kószow pełnych włomkow? [*Quando quinque panes fregi in quinque milia, quot cophinos fragmentorum plenos sustulistis ?*] *WujNT Mar* 8/19; Kto weyrzał ná te⁸⁰ Pháryzeufzá dobry święty żywot y pobożne s'prawy : á iáko nie miał mowić/ iż sie ten Pánu Bogu podoba *SkarKaz* 347.

Połączenie: »a więc, a więcze« (3 : 11): A gdy sie każá prowadzić A co mi więc ma závádzić *RejRozpr* E3v; Tákże y ono/ Będá chwalić Oycá w Duehu y prawdzie/ gdy tám Syn nic o sobie nie mowi/ á więc iuz wyláczon będzie od tey chwały? *GrzegRóżn* D3; Choćby ták było; á więc ták do tego mieścá ma być przywiazan/ żeby zaráz ná infzych miefcách [...] pod ofobá chlebá [...] nieogárnioný obyczaiem być niemiał? *WujJud* 71v; Poniewáż vrząd ábo przełożenítwo od Bogá iest/ á więczeby też wierni vczniowie Chriftułowi niemogli ná sobie tego vrzędu nofić? *CzechRozm* 249v; Lecż gdy mi tá zwierzchność/ ábo z sobá ná walkę iść/ ábo kogo zabić rofkaże/ [...] A więc że bym też y tego czynić nie miał? *CzechRozm* 251 v (11).

C. *Wypowiedzenie główne pytajne poprzedzone jest imiesłowowym równoważnikiem zdania* (5) : A tu iuz chodząc w tákim belpieczenítwo y w tákicy poćciwości żywotá swego/ á czegoż sie iuz infzego nádziewáć máłz/ iedno iáko piłmo powiáda *RejZwierc* 128; Owfzem wważywfzy to sobie/ iż to powinnie znośić mamy/ á czemuż sie przed tym wzdrygáć [...] mamy? *RejZwierc* 166v; Pátrząc tędy á coż máłz rzec *RejZwierc* 236v; tedy odłożywfzy męstwo/ á coż iest [możność] iedno miecz wręku szalonego? *ModrzBaz* 42v; Bo ty inadz murem będąc páńftwá Troiánfkiego/ A czemuś nie przelomił chcenia krolewfkiego. *PapPan* Ff2v.

2. *W wykrzyknieniach* (157) : A gdy sie bárzo zmordował/ Nędzny ośiel śmierci żádał: A iuz ále rádniey zginę/ Za po śmierci odpoczną *BierEz* R2v; a smyluy syá boze stworzyczyelu nááz *PatKaz* II 54v; pothem do thegołch Madeyczika na polie prziachall [*Rychwalski*] miedzi zitha mowiácz mu: A Madeyu dobrzelz szia domifzlil yzelz vcziekl *LibMal* 1543/72; *RejJóz* M3v (3); *RejKup* d6v (9); *MurzHist* Q3v (2); *RejWiz* 95 (2); *RejFig* Cc3v (2); *RejZwierz* 120v (4); *BibRadz* I 5 (2); *KochSat* B; A boże dáyżec pántoflá w łep náłuczono [!] *Mącz* 367a; A áczby ták było Bá dobrze niecháyby [!] ták było *Mącz* 367b (5); *RejAp* 80v (2); A nieftotyłz/ národziwfzy sie mnie ná ten świát/ á bezecne pijańtwo/ do czegożes ty to mnie przywiodło *Górndworz* S7 (10); A ách nieftotyłz iákoby tych Doechow dziś wiele nálazł/ kthorzy [...] podfzczuwáia możnieyfe świátá tego ná niewinne Páńfkie *RejPos* 266v (7); *BialKat* 243v; *KwiatOpis* B (4); *KuczKat* 385; *RejZwierc* 271v (21); *WujJud* 1v; *BudBib Ps* 59/5[58/6]; *ModrzBaz* 64v (2); *KochPs* 163; *SkarŻyw* 196 (4); *KochTr* 5 (2); *CzechEp*

99 (3); wflýfzawfzy że robią [!] w leśie/ krzyknął: A zły człowiecze (práwi) wnet fię tobie tęt lás da znać. *GórnRozm* F2 (5); *WerGośc* 252 (3); *WisznTr* 7; *KochPieś* 5 (3); *KochSob* 59; *ArtKanc* N18 (3); *KochWr* 36 (2); *GrabowSet* D3 (5); *OrzJan* 79 (3); *KochAp* 10 (2); *KochFragJan* 3; *MWilkHist* G4 (9); A niechay go pśi ziedzą. *WyprPl* B3v (3); A biádá wam Doktorowie y Pharyzeufzowie obłudni: iż zámykaćie kroleftwo niebiefkie przed ludźmi. [*Vae autem vobis, scribae et pharisaei hypocritae*] *WujNT Matth* 23/13; *WysKaz* 26 (5); *SarnStat* 128 (2); *PowodPr* 60; *SkarKaz* 4 przedm (2); *CiekPotr* 92 (7); *CzahTr* F; A bodayby mię ziemiá tá pirwey požárłá *PudłDydo* A3v; *ZbylPrzyg* A2v (3).

HS